

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

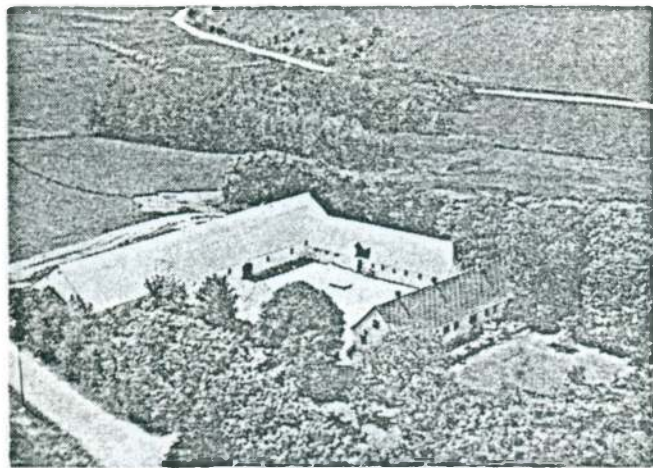
Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

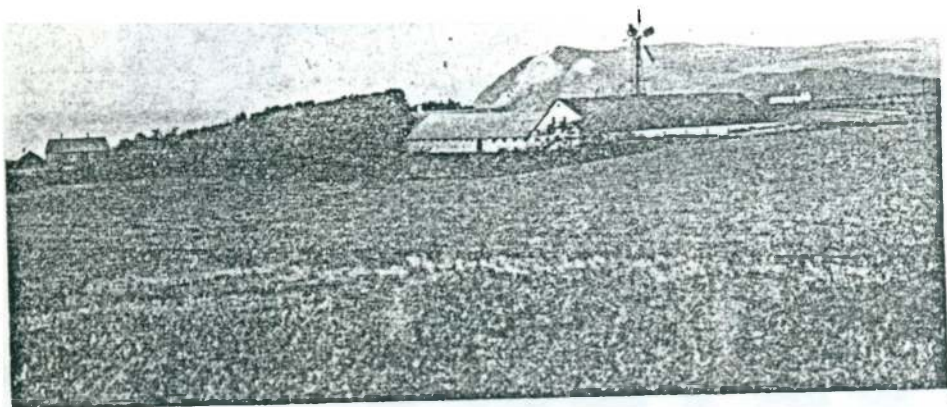
OM
SLÆGTEN
FRA
KJELDBJERG GÅRD

Ved Johs. Kjeldbjerg.

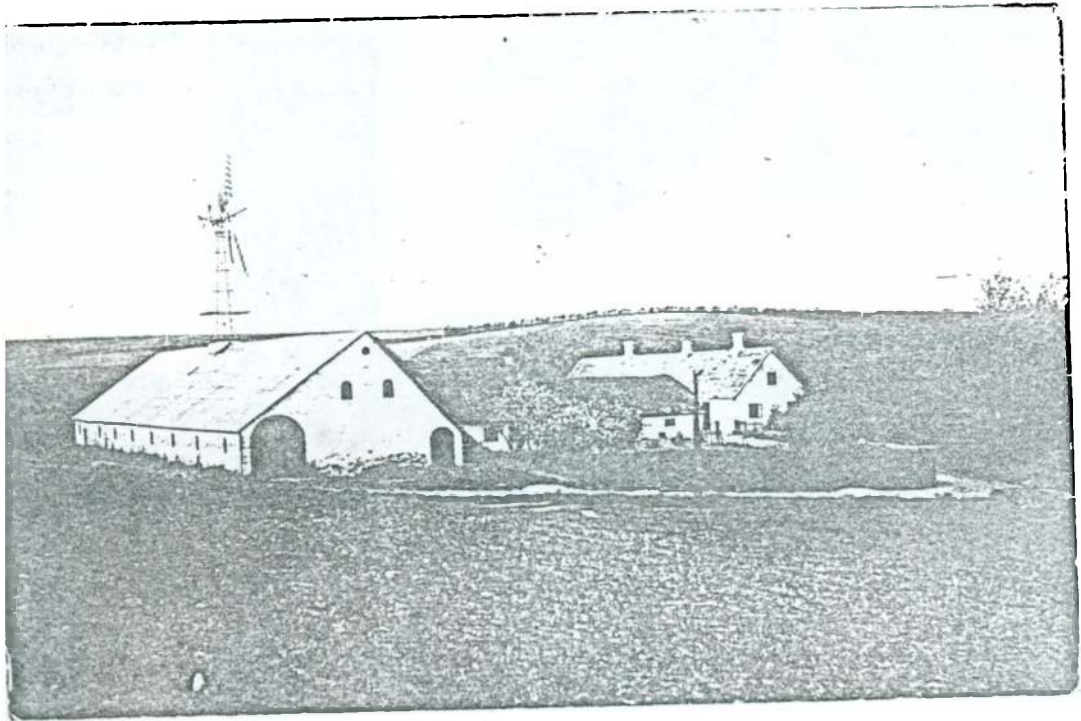
SLÆGTSBOG

KJELDBJERGGAARD ca 1930

Set modsat med Hanklit og omtalte fattighus i baggrunden ca. 1920

Thisted i marts
1963.

Kære slægtning.

Hermed følger så endelig den slægtsbpg, jeg har skrevet om. Det tog lidt længere tid, end jeg regnede med, da jeg skrev ud ved jul eller nytårstid, men jeg vilde jo gerne have så mange svar ind, som muligt for at se, om der var et tiltrækkeligt antal, som ønskede de omtalte billedserier. Det har glædet mig, at der var bestillinger nok, til at få billederne ~~med~~ , da det jo kan medvirke til at gøre stoffet mere levende. Jeg har taget Bjergby kirke med, da det var her de gamle af slægten begyndte og endte deres livsløb og der er lige plads til billedet på side 15. Billedet af Ansgarkirken der på samme måde knyttes til så mange af slægten må hver slægtslinie selv indføre, ligesom de andre billeder. Billedet af Kjeldbjerggård, som jeg synes er mere karakteristisk for gårdens ~~miljø~~ miljø end det nyere luftfoto, som findes på titelbladet, har jeg personlig beregnet til at indklæbe under dette.

På billedarkene er trykt navnene på de forskellige personer og bygninger, så de medgår som underskrift.

For at undgå misforståelser, vil jeg angående billedet af mit kontrafej sige, at der ikke er gået penge til det, men jeg havde en cliché fra et jubilæumsskrift for tuberkulosebekæmpelsen og da der lige var plads til det på papiret og jeg tænkte, det måske kunde have interesse for de yngste i slægten, som ikke kender mig, at se hvorledes forfatteren ser ud. Ellers kunde det måske risikeres, at de forestillede sig mig som tegneren til Blækspruttenen tænkte sig ved gengivelsen der for en 30-40 år siden.

Jeg fik lige bestilling på 100 eksemplarer, så billedserien kan gå for 5 kr. og selve bogen for 12 kr. ~~xxxxxx~~.

De udgifter som Andreas Mejlhede Kjeldbjerg og jeg har afholdt beløber sig til ca. 2.200 kr. og det regnes med, at der vil gå nogle stykker af restoplaget, som dels beror hos mig og senere hos Andreas. Jeg skal tilføje, at der til beløbet for de bestilte eksemplarer bliver lagt porto for hver forsendelse.

Endnu en tilføjelse: Ved hæftningen af bogen kan der være begået fejl, så der kan mangle et blad eller være lagt et forkert i bunken. Hvis sådant skulde findes, så returner bogen og jeg skal sende et rigtigt i stedet. De to sidste blade er rettelser og tilføjelser med angivelse af sidetal. Gør mig den tjeneste før læsningen af bogen at rette eller tilføje på de angivne steder, men skriv først sidetallene på hver side. Side 1 er efter forordet, hvor der øverst på siden begynder med Kjeldbjerggård. Tallene skal da passe med de enkelte maskinskrivne sidetal, dog at side 26a rettes til ~~26~~ 27 og bladet efter 51 benævnes 51a.

Hvis der findes yderligere fejl eller mangler så lad mig det vide og en ny tilføjjelsesside skal blive sendt til alle.

Venlig hilsen

Johannes Kjeldbjerg.

Her er en rettelse og tilføjelse som også bedes indført.
s. 72 står Holger Steen Jelsen skal selvfølgelig være Jensen og ved dennes søn nr. 1 står sndreas Støe Jensen . Et n mangler-
Til side 51. ~~xxxxxxx~~ tilføjes: Kirstine Lynggård Pedersen f. 8/7
1924 g. m. gdr. Ejvind ~~xxxxxxxxxxx~~ Katholm f. 29/8-25 s. af
Ejnar Konstantius Katholm og hustru Kirstine f. Hansen.
Bor Attrup pr. Ryomgård. Har 1 søn Harry K.
S. 46 6. lin. fra neden står som bynavn Sakallerup = Skallerup.
og sidste linie står Johannes Keldbjerg Hansen = Kjeldbjerg.
S. 47 Herdis står bopæl S. Vinne = Sdr, Vium.

De der ikke har bestilt billedserier til alle bøger kan endnu få sådanne til 5. kr. pr. stk. Derudover nogle enkelte til 2 kr. pr. serie.

S L Æ G T E N F R A K J Æ L I D B J E R G G Å R D
på Mors
og den tilknyttede H O R N S T R U P L I N I E
fra Thy

=====

At søge at skrive en slægtshistorie er for en lægmand på dette område en meget vanskelig opgave, meget vanskeligere end jeg regnede med, før jeg prøvede at få nogenlunde systematisk samling på, hvad man vidste og kunde spørge sig til om de forskellige slægtsmedlemmer i nutid og fortid. En betydelig vejledning og stoffets tilrettelægning og kilder man skal søge sine oplysninger fra, haves dog i de bøger der er udgivet om slægtsforskning.

Men når en sådan opgave kun kan være en fritidssyssel, og man tillige dyrker sådanne af anden slags, kan opgaven komme til at tage uanet lang tid, selv om det også i de nævnte vejledende bøger skrives, at den der begynder på et sådant arbejde nok ad åre vil kunne nå et resultat.

Ofte får man lagt det påbegyndte arbejde til side for andet, der presser på, og det er da et spørgsmål, hvornår slægtspapirerne påny kommer øverst i bunken. Det er da heldigt, om man har nogen til at holde sig til ilden. Når jeg i sin tid har søgt at gå videre end begyndelsen, som var at notere forskelligt ned af hvad jeg personlig erindrede og hvad jeg havde hørt de "gamle" generationer tale om, samt hvad jeg har fået oplyst ved at spørge andre, herunder mine forældre og specielt min mor, der havde den ringgårdske gode hukommelse- og fortællerevne.

Med hensyn til opmuntring til at fortsætte arbejdet, kan jeg særlig takke min kusine Maria Becker, f. Skovgaard, Svendborg, som uden overdrivelse kan siges at være den af slægten, som har vist størst interesse for dens historie også ved at tilvejebringe en stor del af materialet. Af hende fik jeg overdraget en oversigt over de første led af den beskrevne Hornstruplinie, i Thy, hvorfra Jakob Mikselsens anden kone stammede. Udarbejdelsen var sket på foranledning af afd. seminarieførstander Niels Jul g.m. Kusine Elisabeth f. Jakobsen. Initiativet tror jeg også her skal søges hos kusine Maria.

Det er forståeligt, at her, hvor det drejer sig om en slægt der tæller mange medlemmer (Da min mor døde 94½ år gammel havde hun 115 børn, børnebørn, oldebørn og tipoldebørn.) og man vil gerne have alle slægtsmedlemmerne med i fortegnelsen, møder man ikke blot vanskeligheder ved at få stoffet samlet, men ikke mindre ved at begrænse det.

Under arbejdet med stoffet kommer der uvilkårligt øjeblikke, hvor man får mest lyst til at pakke det hele sammen som uoverkommeligt og overlade det til andre at fortsætte, men så fanges interessen igen, måske ved nutidiges eller fortidiges træk og skæbner at se noget genspejlet hos sig selv eller sine nærmeste og man får atter lyst til at arbejde med materialet.

Derfor er det også søgt at mødtage andet, end de tørre tal og gjort forsøg på ganske kort at anføre psykiske egenskaber, karaktertræk eller særlige talenter eller mangel herpå ligesom det også i visse tilfælde nævnes fysiske egenskaber som legmesbygning, hårfarve o.l. som er kendt.

For den forrige generation noget af en biografi. Det kan måske hende, at der under en sådan beskrivelse bliver fortalt noget som muligvis af pårørende synes skulle være udeladt, men jeg vil hertil anføre, at alle slægtsforskere skriver, at man skal give et reelt billede af de personer, der skal omtales og det er ganske fejlagtigt at omforme slægtens liv til et rent glansbilled. Det er livets forhold, der skal omtales, og i dette opfører vi os jo ikke alle på samme måde eller er udstyret på samme måde fra naturens hånd. Selvfølgelig kan en forfatter være mere eller mindre behændig i sin form og dette bedes på forhånd undskyldt.

Ved udearbejdelsen af en slægtsbog eller - stamtavle vil man uvægerligt begynde et bestemt sted og det bliver oftest ens egen person med spørgsmålet om, hvem der er ens forældre og således videre tilbage og dernæst går man kortere eller længere ud i de sidelinier, der er opstået, men når man hører til de ældre i slægten, vil man også se en oversigt over de senere - nyeste - generationer, efter slægten.

Når det således er et kvart århundrede siden jeg så småt begyndte at samle stof og dette har været lagt hen og taget op igen, som der var tid og lyst, så har det hver gang vist sig, at der var skudt nye skud og sidegrene på stammen, så arbejdet ville få et stadigt større omfang og det ville kræve større og større arbejde at få fat på nye navne. Dødsfald som naturligt kunde forventes havde fundet sted, som det også var sket af uventede. Nye datoer, nye årstal. Selv om man laver spørgeskemaer og sender ud til forskellige, kan det være vanskeligt at få dem alle tilbage i udfyldt stand og med ønskede oplysninger.

Det traf sig nu så heldigt, at min søstersøn, lærer og ungdoms- skoleforstander i Aalborg, Andreas Mejlhede Kjeldbjerg (døbt Sørensen) også fattede interesse for arbejdet og tilbød sin hjælp til at få det afsluttet og fik derfor mit u~~g~~arbejdede slægtsre- gister for at tage sig af den "jyske afdeling". Slægtsbogen har nu kunnet af sluttes med dette tilskud af ungdommens energi og und- laden at skele til omkostningerne ved manuskriptets duplikering, hvilken form for mangfoldiggørelse er betydeligt billigere end trykning af et begrænset oplag, hvilket ville løbe op til omkring 4,000 kr. En sådan bog er jo ikke af den slags, der udgives af en forlægger som en forretning, men må gøres privat.

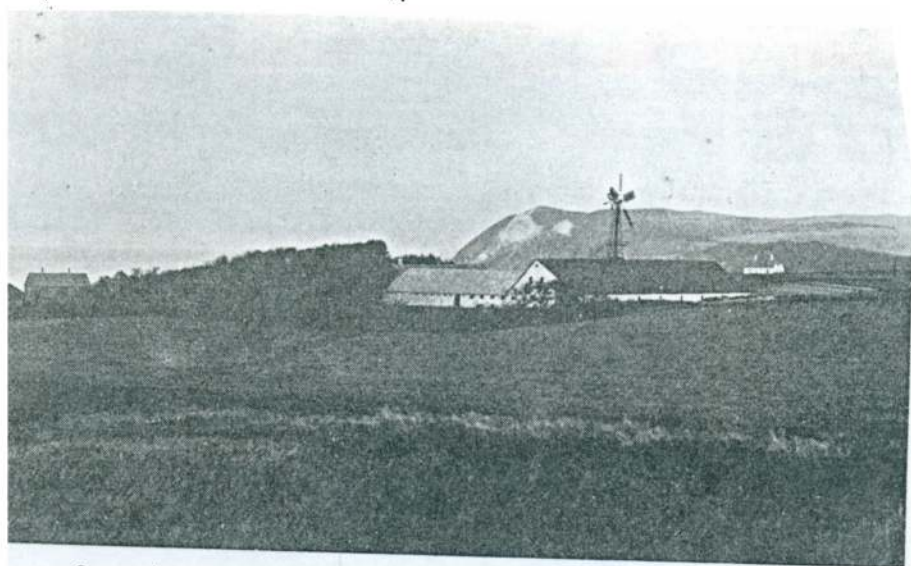
Som tak for ydede oplysninger vil bogen blive sendt til enkelte in- denfor hver familiegren. Andreas M. Kjeldbjerg har sørget for bo- gens fremstilling har ladet det ske i et sådant antal, at der kan blive et restoplag på ca. 100, som kan erholdes for 10. kr. pr. stk. hvilket dog ikke kan dække omkostningerne.

Der er i selvépersonalhistorien søgt at give et billed af Kjeld- bjerggård og omgivelserne samt hvorledes livet levedes der i det forrige århundrede.

Thisted 1962
Johannes Kjeldbjerg.

Johannes Kjeldbjerg

Set ~~med~~ med Hanklit og omtalte fattighus i baggrunden ca. 1920

K J E L D B J E R G G Å R D ligger i Gulleup by, Bjergby sogn der kommunalt tilhører Alsted- Bjergby kommune. Derimod hører sognet kirkeligt set til Flade- Bjergby pastorat, ihvert fald officielt fra 1885.

Gården har matrikel nr. 2 b. I henhold til la Cour: Danske gårde 2. samling s. 725 ca. 1910 har den at hartkorn $5\frac{1}{2}$ td. 1 skp. 1 fdk. Gårdens samlede areal opgives til $53\frac{1}{2}$ td. deraf ager 46 eng 6 have og gårdsplads $1\frac{1}{2}$. Jordens bonitet er stærk lermuld, men bakken nordvest er moler. Hvorledes gården har fået sit navn ligger i navnets to stavelset hvor den første stavelse Kjeld ganske vist på morsingmålet i dag betegner en brønd, men i gammelt mål er det en kilde og stavelser er direkte bjerg eller høj. I bogen : Danmarks helligkilder nævnes side 134 en Margrethekilde, som skal ligge mellem Kjeldbjergs og Langbjergs bakker, hvilket jo godt kan passe, men så står der endvidere nordøst for Flade. Dette sidste kan ikke passe, da det er nordvest. Det er derimod sikkert, at der på gårdens mark, lige øst for bygningernes nuværende beliggenhed, findes et kildevæld, endog ret højt oppe på bakken, der skræner ned mod engen. Ligesom der ved foden af bakken er et lille sprudlende væld, hvoraf vi som børn ofte drak, men med den stadig stærkere dræning fortaber sådanne foreteelser sig mere og mere. Senere i personalhistorien vil det ses, hvorledes kilden blev udnyttet.

Gården ligger med sine jorder ud mod limfjordens bredning lige overfor Thisted i det ejendommelige og smukke landskab, som er en dalsænkning omgivet af høje bakker hvoraf det mest ejendommelige og storslåede er Hanklit (61 m) der er en formation af den fortidige dannelselse Moler, (med tryk på begge stavelser nærmest som moe-leer)

Denne jordformation regnes for at være dannet for 60 - 70 mil. år siden og på den måde, at der i vandet fandtes myriader af encellede planter - alger, som var omgivet af en skal af kisel. Ved algernes død sank skallerne stadig til bunden, hvor der lejrede sig mer eller mindre tykke lag af dem. Moleret er hvidlig-gråt, men i de ikke grøstilgroede skrænter ser man, der med forskelligt mellemrum er ligeledes forskelligt tykke striber af mørkere farve og nogen anden substans. Disse mørke lag er dannet af vulkansk aske, man af askebestanddelenes finhed beregner til at stamme fra vulkaner i en afstand, så de må formenes at have været beliggende i det nuværende Skagerrak. Også mod vest er gården begrænset af bakker af moler, som for en del tilhører gårdens areal. Mod syd møder man det stærkt bakkede Bjergby som mod vest går over i den ikke mindre bakkede Fårtoft by.

Mod øst grænser Gullerup til flade, som imidlertid ikke svarer til sit navn, da det også er bakket op mod fjordsiden findes her det højeste punkt på Mors, Salgjerhøj (85) den beskrevne del af Gullerup er som nævnt en dalsænkning, som endog i den nyere tid har strakt sig ud i fjorden, som stadig søder noget af skrænterne ud mod Thisted Bredning.

Kjeldbjerggård og endnu et par ejendomme lå tidligere nærmere fjorden men måtte rykke tilbage hvor højdedraget begyndte. Denne flytning af gården fandt sted efter stormfloden og Aggertangens gennembrud i 1837 og 1839. (se kortskitsen efter denne beretning).

På den tid gik sognevejen fra Flade nord for (el. fjordsvarts) Kjeldbjerggård for på det flade jordstrøg ved foden af det vestlige bakkedrag i Gullerup ad hulveje at nå op til de derliggende ejendomme. Den omtalte stormflod tog betydelige jordarealer og tilføjede vejen på det lavest liggende terræn. Vejen blev da forlagt til det højere liggende jord ca. $\frac{1}{2}$ km mod syd, ligesom Kjeldbjerggård blev flyttet samme vej hvor et højdedrag øst for åen afløste engstrækningen, men vejen slog i en skarp slynge nord om den nyopbyggede Kjeldbjerggård og gik ved foden af bakken og mod vest over åen. I min barndom i 90. erne kaldte man stadig denne vej for " den ny vej".

I det nordøstlige hjørne af det højdeparti, hvor gården blev bygget, var der som skudt op af jorden et særligt højdepunkt som også blev kaldt Kjeldbjerghyw (høj). Det ejendommelige var, at dette begrænsede højdeparti af den mod fjorden værnede skrænt består af sand (grus) , hvorimod byggepladsen og omgivelserne mod vest, syd og øst består af ler. Denne høj og skrænten blev senere af min far, Poul Jakobsen beplantet med bjergfyr og gran, men med vej og siddeplads udgravet i siden og en vej til den ubeplantede top med flagstang og siddeplads og en herlig udsigt over fjorden og Thisted og landskabet øst for bl. a. til Sennels Kirke og Eshøj hvorfra trolden iflg. sagnet havde set og hørt sig gal på kirken der var bygget i Tødsø og derfor besluttede, at den skulle ødelægges ved at knuse den med en mægtig sten. Men da stenen var på vej skød der sig en høj skrænt op til standsning af stenens flugt. Det var Hanklit og ved dens fod på stranden ligger en mægtig sten, hvor man tydelig ser mærkerne af troldens kæmpefingre. I min barndom sprængtes stenen, der er rød og består af jernholdigt stenmasse idet der var trængt vand ind i en revne og frosten sprængte stenen ved isdannelse. Med tyst og alvorlig stemme gik budskabet og spørgsmålet fra mand til mand: " Har du hørt, at Hanklit-stenen er sprunget i stykker?"

Sen nævnt gik vejen i en slynge tæt op ad dette højdeparti, som ved beplantningen blev endnu højere og om aftenen mere mørk. Ligesom for hulveje gav uoverskueligheden om aftenen anledning til, at der også gik fortælling om, at der skulle færdes hovedløse grise ved nattetid. Andre steder var det hovedløse heste. Såvidt det erindres var det vist nytårsnat, at man skulle høre en raslende vogn vende i gården uden at nogenkunde se den.

Men til trods for sådanne sagn blev den som beskrevet tilplantede høj og have et ikke ukendt sted for unge sværmende at mødes. Der var ejheller lund eller skov andre steder i nærheden.

Selve gården, som blev bygget op i 1839 har endnu det samme stuehus med undtagelse af stråtaget, som er erstattet af andet. Ud-længerne blev ombygget i tredserne og er senere yderligere om- eller nybygget.

Når en fremmed, der en sjælden gang kommer til egnen føler sig slået af den særprægede skønhed i landskabet, er det mere nærliggende, at de af slægten som er draget ud til andre egne af landet ikke glemte denne plet. At der også nu eller senere af slægtens efterkommere vil være nogen, som kunne ønske at vide lidt nærmere om den egn og det hjem hvorfra deres forældre drog ud og om den slægt, hvorfra de har deres oprindelse, må vel antages. Det er derfor i disse optegnelser søgt at udrede noget af slægtsgårdens historie og give et overblik over slægtens afstamning og dens forgreninger.

Rent genealogisk set bliver der ikke gået ud fra forfatterens egen person som såkaldt probandt, men fra min farfar Jakob Mikkelsen og hans liv og søskende. Ahnemæssigt bliver derfor i denne beretning færre generationer, men til gengæld bliver efterslægten så meget talrigere og måske mindre overskuelig for læseren, men måske kan der her være ydet et bidrag til, at andre i fremtiden kan arbejde videre med en nærmere slægtshistorie for de sidegrene, man har særlig interesse i, ligesom der i nærværende bog kan indklæbes tilføjelser eller billeder.

Da slægten tæller mange medlemmer spredt over landet og nogle i udlandet, kan det muligvis i visse tilfælde få praktisk interesse at vide noget om, hvor man kan støde på medlemmer af sin slægt.

Selve gården og den jakobsenske slægts historie har det ikke været mulig at få klarlagt længere tilbage end til Jakob Larsen f. 1726, men muligvis vil det ved besøg på matrikelkontor og lignende være muligt at få historien og forbindelse klarlagt længere tilbage.

Det vides at Gullerup i middelalderen og længere op hed Goulrop og der har ligget en stor gård, Goylropgård, som var en adelig slægtsgård, hvor i 1435 - 43 nævnes Peder Mogensen (af slægten Due) og

sønneatter dattersøn Niels Stygge er senere nævnt. Han døde 1606. Den blev da solgt til Claus Maltesen, Sehsted, hvis datter 1636 mageskifter den med kronen, så den bliver en såkaldt kronens gård. I 1661 ses den udlagt til Leon~~h~~ardt Marselis og Albert Baltheser Berns arvinger som derefter i hvert fald ejede den i 1662. Gården opgaves at have 25 td. hartkorn og det nærmer sig stærkt det hartkorn, som må antages at hvile på hele byen Gullerup. Muligvis kan de 25 td. være det hartkorn, som hviler på hovedparcellen og eventuelt tilhørende fæsteres ejendom. I 1812 havde Kjeldbjerggård $8\frac{1}{2}$ td.hk. og efter at der senere var taget fra til en søn var ejendommen indskrænket til de nævnte godt 5td.

Selv om det med rette er skrevet at egnen både er særpræget og smuk, skal det tilføjes, at Morsingboer fra andre egne af øen siger det er meget afsides. Men også dette ændres i bilismens og turismens tid, hvor bl. Hanklit er en attraktion.

Mens gården var udelt gik "den gamle vej" fra Flade gennem den nordøstlige del af gårdens areal. Stormfloden og gårdens deling gjorde, at en lille kile jord nord for vejen blev levnet. På kortskitsen ses at hvor den gamle vej ender er antydning et hus. Det var fattighuset, hvortil grunden blev skænket kommunen af Jakob Mikelsen. Se dennes historie.

Til slut skal fortælles lidt om hvad der er blevet meddelt mig, at livet levedes til daglig og til gæstebud for ca. hundrede år siden i vor slægt. En mere indgående oplysning om bygninger, liv og skikke på Mors kan fås ved at læse folkloristen August F. Schmidts bøger om Mors.

Man kan sikkert regne med, at ved flytningen el. ombygningen af gården, var det efter datidens mode. Før den tid var f.eks. dagligstuebordet en plade, der var fastgjort på pæle, der var hamret ned i jorden som i stuen var dækket af faststampet ler. Sengene var de såkaldte alkovesenge, der faktisk var kasser, der stod på jorden og var fyldt med halm og det behøveige sengetøj. Over sengekanten, ud mod stuen var der døre, som med deres indramning lukkede helt af mod sengen.

Senere blev sengene afløst af de såkaldte himmelsenge, hvor overdækningen kunde bestå af træ der i en halvcirkel dannede loft, der hvilede på de fire forhøjede sengestolper. Dørene var nu afløst af gardiner, som eventuelt kunde trækkes helt for sengen. Sengetøjet var, som andet, hjemmewævet og det i reglen stribede betragter det, man ofte benævner med det efter det tyske afledede navn Olmerdug.

Også "lagnerne" var ofte af uld og kaldtes da "vår" eller på morningmålet "vuer" (udt. som vukh'er).

I køkkenet var der åbent ildsted under den for neden meget brede skorsten, men i slutningen af attenhundretallet var der i de fleste gårde indsat et komfur i ildstedets plads. I bryggerset fandtes de fleste steder den af tykke stenmure opbyggede bageovn. I den egentlige dagligstue var der langs ydervæggen og for enden af bordet den faste træbænk, som der endnu enkelte steder holdes hånd over. Gulvene i stuerne var oprindeligt faststampet ler, men blev i stuerne i sidste trediedel af århundredet erstattet med brætter - hvidskurede - ferniseringen blev først taget i brug i dagligstuen og den " pæne" stue sidst i århundredet.

Varmen fik man fra de såkaldte bilæggerovne. Det var jo en træfattig egn og fyringsmaterialet bestod af tørv fra egen tørvegrav, idet de fleste gårde ejede en tørveparcel i en af øens tørvemoser. Kvaliteten var ikke al tid lige god og da al fyringen foregik fra køkkenet var dette jo et røgfuldt sted. Det kan her anføres at al røgen der gik igennem skorstenen også blev nyttegjort til røgning af fåre og svinekød, idet man fra en luge på loftet kunde hænge det saltede kød ind på en stang. Den skorsten, som gik fra køkkenet var særlig vid i omfang, vel en meter for neden.

Man var i det hele taget selvforsynende på de fleste områder. Kun de færreste avlede hvede, men så sigtede man det almindeligt formalede rug og af dette sigtemel lavede man sigtebrød. Nogle blandede også med bygmel. Da man begyndte at anvende hvedemel, kaldte man også brødet for fint brød. Når man fik lidt overraskende fremmede eventuelt blot et par nabomænd, blev der lavet flæskepandekage. og hertil anvendtes ihvertfald endnu i tredserne og halvfjerdserne bygmel. Af drikke gaves hjemmebrygget øl, efter årstiden måske "gammeltøl" og hertil gaves snaps af den brændevin, som hjemtoges i store dunke eller hele ankre.

Ved slagtingen gik det meste af kødet fra slagtedyrene i saltkarret og ikke så lidt af kødet blev betydeligt over et år gammelt før det blev taget i brug. Kogt på kål eller ærter var det en hyppig ret.

Ved serveringen blev der først i det 19. årh. ikke til daglig brug anvendt porcellæn og ejheller glasserede lertallerkener, som senere blev almindelig men der brugtes træbrætter af samme art som man hidtil har anvendt i køkkenet under navn af spækkebrædt til at skære på. Jeg erindrer fra min barndom, at de hængte i spisekammeret af længde fra en alen til 2 - 3 alen eftersom de var til at anvende ved enden eller siden af bordet og som et eller fleremands fællesbrædt. Knive og eventuelt gafler blev ved bordet rensede bedst muligt og lagt i bordskuffen.

til søbebrug havde man tidligst anvendt træskeer, men i slut- 6
ningen af århundredet blev mere anvendt hornskeer, som også
var lettere at rense, der var også forskellig farveindslag så
man kunde have og finde sin egen ske. I min barndom blev også
tinskeer og lidt senere aluminiumsskeer anvendt. Sølvtoj var
om ikke ukendt i enkelte skeer så dog en sjælden vare hos bønder
før 1900 og endnu et par årtier.

Mel og grynvarer oplagredes i store tøndelignende beholdere la-
vet af halm på samme måde som de kendte halmløbe og med låg af
samme materiale. Der blev serveret grynsviser mindst til 17- 18
måltider om ugen. Det første man fik om morgenen var grød og det
sidste før man gik i seng ligeledes grød. Dertil fik man om mid-
dagen måske sødgrød en gang om ugen og vælling ligeledes på
byggryn og så øllebrød en gang. Grynene var de af den sted-
lige mølle fremstillede hele byggryn, der skulle koges tre-
fire timer. Serveringen kunde varieres på den måde, at man kog-
te så stor en portion grød, at der var kold grød til næste mor-
gen og dertil fik man så varm mælk. Da der her er omtalt noget
af hverdagskosten skal også nævnes noget om gæstebud. På den tid
da der skulle holdes de omtalte bryllupper for Jakob Mikkelsens
døtre og min mor blev gift, foregik det på den måde, at en gå-
ende eller ridende "Bedemand" drog rundt og bad til bryllup. De
indbudte kom da selv eller lod bringe "Sendinger" der oftest
bestod af fjærkræ, æg, smør, eller måske en flaske fløde, en rul-
lepølse el. lign. Ud over disse "Sendinger" blev der ikke givet
brudegaver. Finder man i familien gammelt messingtoj el. kobber-
toj og årstallet for brylluppet måske er graveret kan det ikke
antages for at være brudegaver, men er brudeudstyr.

Gæsterne kom til frokost og kørte derefter til kirken med musik
i spidsen af følget. Brudgommen kom også til frokosten og kør-
te sammen med bruden og familien til kirken, dog alt efter vog-
nens indretning og rummelighed. Ved hjemkomsten efter vielsen
blev følget modtaget af to "skaffere" som stod ved døren og bød
småkager og et glas efter tidens skik. Stadig skulle musikkerne
(blåseinstrumenter) være i aktivitet. Der serveredes suppe og
steg (evt. blandet fjærkræ og gris) og derefter en dessert,
som ofte var rødgrød, når det skulle være pønt lavet af kirsebær
som på Mors ansås som særlig fint. Eventuelt blev der budt syl-
tetøj, men på den måde, at skålen med syltetøjet og en ske gik
rundt og så tog man en skefuld, ikke til tallerkenen men til
mundten. Endvidere serveredes en slags kage i reglen den såkaldte
søsterkage, men mange af kvinderne ombandt deres stykke med et
lømmetørklæde og puttede det i lommen til børnene derhjemme .

Til maden serveredes særlig godt hjemmebrygget øl og dertil snaps. Der benyttedes kun et glas til hvert bord og blev opskænket budt rundt. Øllet blev drukket af krus, som også sendtes rundt. Til sådanne højtider blev der også serveret kaffe. Stegene skares for ved bordet, hvilket arbejde var en hædersbevisning. Der blev også ved bryllupperne danset i storstuen. Hen på morgenstunden fik man frokost og eventuelt punch.

Med undtagelse af dansen gik begravelsessammenkomsterne på samme måde, men man kunde dog godt spille kort.

Med hensyn til måltidernes servering skal det oplyses, at til daglig spistes søbemaden fra samme fad f. eks grød i et fad og mælk i et andet fad og så var der anbragt et eller to fade, eller så mange, som var nødvendige for at kunne lange til dem. Det var da et tegn på opdragelsen hvordan man dyppede i smørhullet. Fæsterne i 60-70'erne varede som regel i tre dage. Første dag de nærmeste og ældre, anden dag de unge og tredje dag børnene med de fleste af forældrene.

Det må ikke glemmes at fortælle at til brylluppet havde bruden sort ulden kjole, hvidt slør og myrtekrans. Brudgommen havde skødefrakke og langskaftede støvler, men med bukserne over støvleskafterne.

Det kan have sin interesse at vide, at en sådan skødefrakke af godt klæde kostede 12 rigsdaler og en avlskarl kunde have 14-15 rigsdaler + 2-3 pund uld og eventuelt et par træsko i årsløn.

Hverdagens arbejde var lang og trøls. Hestene skulle fodres et par timer før arbejdet og om aftenen til sengetid, hver time. De fik hakkelse og deraf gaves kun en mindre portion ad gangen i krybben. Denne hakkelse måtte endnu i 60-70'erne skæres på en såkaldt skærekiste, der var som en slags brødmaskine hvori man anbragte det plejltærskede halm og kniven var som et stort leblad, man kunde trække op og ned og afskære halmen i et par centimeters længde. Det var jo noget der tog sin tid på en gård med en 8-10 heste. Malkningen var ikke som senere et arbejde, der pressede på, da der ikke kom nogen mælkevogn efter mælken og på disse gårde mod 7-8 tdr. hartkorn havde man i reglen ikke mere end 6 køer. Foruden det almindelige markarbejde skulde hvert år en del af jorden mergles. Denne mergel kunde efter jordbundens beskaffenhed udgraves på gårdens egen jord og ellers på en for sognets udlagt fællesgrav.

Det var et 'sejt' arbejde med datidens materiel. Af grebe havde man kun de tunge af svært smedejern forarbejdede grebe, og det var ikke blot mændene der foretog dette arbejde, nej kvinderne måtte deltage, ihvertfald med at sprede mergel på markerne. Om morgenen måtte de forinden have malket og dette måtte de også i middagspausen og om aftenen før sengetid. Også ved gødningskørsel hjalp kvinderne til. Men efter arbejdsdagen eller ved fordeling af arbejdet måtte mælken efter hensætning skummes og den for flere dage samlede fløde kærnes eller en del af mælken laves til ost.

Henimod århundredeskiftet fandt der engennemgribende forbedring sted af det anvendte materiel, ja det kan vist siges uden overdrivelse, at det var en udvikling som ikke var mindre gennemgribende end den mekanisering man kalder den udvikling, som er sket nu omkring 1960. Forke og grebe af let tyndt fjedrende materiale og hakkelsemaskinen, der dreves af vindmøllerne eller hestegang. Slåmaskinerne og få år efter selvbinderne, der afløste de mange høstkarle og - piger.

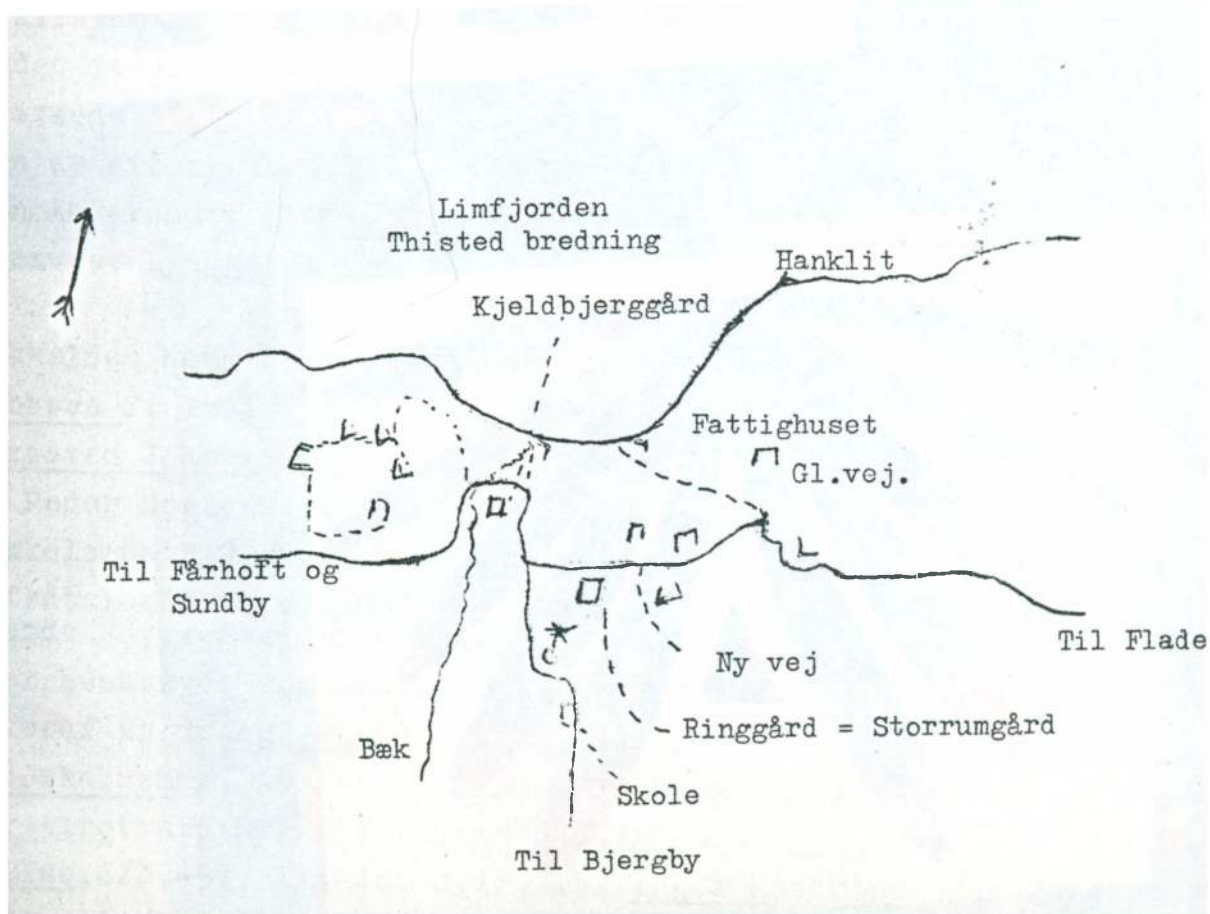
Mejerierne aftog mælken til forarbejdning, og rokken og væven kunde sættes til side og ulden sendes til de oprettede spindrier og væverier, og de forskellige tekstilvarer kunde købes i kraft af den landbrugseksport der var begyndt, både af smør og flæsk. Før 1880 var den væsentligste landbrugseksport studene, som man ved dreves ad landevejene mod syd til Husum og særlig Hamborg.

Hele denne udvikling var skabt på grundlag af den åndelige vækkelse og oplysningstrang, der vel nok opstod på baggrund af den politiske frigørelse ved grundloven af 1848 men det var i høj grad de mænd som i tale og skrift arbejdede for denne sag, der satte sine spor i udviklingen. Det er forståeligt, at det betød overordentlig meget, om der også lokalt fandtes sådanne mænd, der kunne præge livet.

Den åndelige vækkelse på Mors begyndte allerede et par år før 1840 og tog sin første begyndelse i Solbjerg og Ø. Jølby. Bl.A. begyndte Chr. Kold sin lærergerning i Solbjerg og underviste i Ø. Jølby skole. Foruden Kolds ildnende virksomhed for oplysningen kom også andre af datidens åndelige forkæmpere til øen. Den første friskole blev oprettet i 1861 på Galtrup højskole i 1864 og Frimenighedskirken i Ø, Jølby i 1871.

Jakob Mikkelsen var i særdeleshed gået ind for den politiske og oplysningsmæssige del af bevægelsen, hvorimod f. eks. Peder Ringgård som konservativ politik var mere tilbageholdende. De unge

var mere begrejtrede for bevægelsen og det skal siges, at P. Ringgård ikke modsatte sig, at hans børn søgte til de da oprettede højskoler. I særdeleshed pigerne fra egnen søgte til Testrup med forstander Nørgård. Karlene kunne "nøjes" med Galtrup højskole, hvor Poulsen Dahl var forstander og Søren Olsen lærer. Det var ikke så meget den oplysning de unge erhvervede på den måde, men trængen og evnen til at søge videre, der gjorde det i overvejende grad var mænd ^{herfra} der var i spidsen for udviklingen af andelsbevægelsen. Trods de dårlige økonomiske tider i 80'erne og 90'erne var det i den tid, den ene mejeriskorsten og slagtariskorsten rejstes efter den anden. Noget mere herom vil fortælles under personalhistorien. Selvfølgelig kunne der forekomme overdrivelser, som kunne give disse bevægelser lidt slagside, men for de mennesker i vor slægt som var med til at gennemføre tanker- bevægelserne, gav det deres liv indhold, som hjalp til at bære strenge byrder. I min barndom syntes det i hjemmet at det var friskolen, der lå i første plan, men måske var det fordi, at man talte mere om dette end religiøse spørgsmål. Men det blev ikke brugt til daglig ved middagsbordet at bede borbøn, som man gjorde i enkelte hjem, vist særlig omkring 1900. Disse strejftog er gjort for at give et billede af det miljø hvori slægten fra Kjeldbjerggård levede og voksede op og mere eller mindre har været medvirkende til at præge de senere generationer.

10

Slægtsregister over Jakob Mikkelsens ahner og børn.

Ved udarbejdelsen af slægtsregisteret, som danner grundlaget for slægtsbogen, går der ud fra den nærmest kendte af ahnerne på fædrene side, JAKOB MIKKELSEN og ægtefællerne i hans to ægteskaber, hvis ahneforhold søges udredet. Derefter følger efterslægten gennem dets børn, børnebørn o.s.v. Der var ialt ti overlevende af Jakob Mikkelsens børn og de vil søges opstillet og omtalt i familiegrupper, hvor der for hver opføres en slægtstabel og særlig for den ældre generation og afdøde, givet en biografisk oversigt og karakteristik.

Udførligheden af denne vil være forskellig, som de enkeltes livshistorie har været, men desuden er den også afhængig af forfatterens direkte eller indirekte kendskab til de enkelte, samt de oplysninger der har foreligget til anvendelse.

Efter de tilgængelige kirkebøger er den ældste hidtil konstaterede slægtning på Kjeldbjerggård:

1. Jakob Larsen f. 1726 d. 1810 g.m. Maren Jensdatter, f. 1747-d 1787.

2. Mikkel Jakobsen, 1780-1838. g.m. Else Christensdatter f. 1788 d. 1825

De havde følgende børn: Jakob Mikkelsen f. 1816- d. 1872

3. Maren 2. Kristen. 3. Sidsel Marie. 4. Else. 5. Ane Marie (se senere)

Jakob Mikkelsen g. 1. g.m. Inger Kirstine Pedersdatter f. 1818 d. 1849

Hun var datter af Peder Mortensen, Klitgård Fårtoft. Af hensyn til senere slægtsforskning og tidligere forbindelse med Klitgård skal anføres, at P.M. kom fra Fredsø til Klitgård i 1805 som bestyrer for enken, Kirsten Marie Johansdatter og Klitgård var hendes fødegård, idet hendes fader hed Johan Christensen og Moder Maren Pedersdatter. Da hun giftede sig med sin bestyrer i 1806 var hun 27 år og døde i 1810 uden at efterlade sig levende børn. Året efter giftede P.M. sig med Karen Andersdatter Lynggård, Lødderup fra gården Lynggård. Derfra stammer navnet Lynggård, som i flere led kædes ind i Kjeldbjerggårdslægten.

Jakob Mikkelsen havde med sin første kone 4 børn.

Else Jakobsen f. 1841 g. 1867 død barnløs 1874.

Mikkel Kristen Jakobsen f. 1844. d. 1906.

Karen og Peder Mortensen, der døde som små.

Jakob Mikkelsens g. 2. g.m. Ane Poulsdatter Nørgård (Skjoldborg Thy)

hun var født 1825. døde 1903.

Med hende knyttes slægtsmæssig forbindelse med den slægt fra Thy, som bliver beskrevet som Hornstruplinien. I dette ægteskab var der 3 børn hvoraf en dreng Jens døde som lille. De øvrige er:

Poul Kr. Jakobsen f. 19/1-1851. d. 31/1-1931.

Inger Kirstine (kaldt Stine) f. 3/9. 1852. d. 1/1-36. Peder f. 4/6. 55. d. 20/11

1910. - Else, 4/3.-57. 1/4-43. d. 1/4-43. Inger Kathrine 3/9- 23/4-24.

Ane Kirstine, 14/1-1860-d. 14/10-05. Anna Dusine f. 1864 . d. 193..

Ane Poulsdatter Nørgaard

Jakob Mikkelsen

Slægten fra Kjeldbjerggård i Gullerup By, Bjergby sogn Mors.

Jakob Mikkelsen.

F. 1806 d. 1873 i Gullerup- (Søn af Mikkel Jacobsen) f. 1780
d. 1838

1. gang gift med Inger Kirstine Pedersen, Klitgård. *f. 1818 - d. 1849*
2. gang Ane Poulsdatter Nørgård Nørgård i Skjoldborg i Thy.
f. 1825 - d. 1903 (04).

J.M. var middelstor af vækst, ikke fyldig. Af gemyt og væsen var han en rask og livlig mand, der fulgte godt med i alle spørgsmål og ikke mindst da hans helbred svigtede - læste meget.

Som landmand var han en fremskridtsmand, der f. eks. holdt flere køer end det var almindeligt efter tiden. Han var ligeledes den på egnen, som først fik jorden drænet. Endelig sørgede han for efter gårdens flytning ved handel og byttehandel at få en fornuftig regulering af jordskellene. I 1839 blev han gift og gjorde et godt parti, idet han blev gift med en datter af Peder Mortensen fra Klitgård i Fårtoft, Inger Kirstine Pedersen.

Der havde været endnu et par døtre, hvoraf den ældste var blevet gift med Jens Buk i Flade (fader til Jens Buk, Niels Buk og Peder Mortensen Buk, denne sidste fader til Niels Buk, Ollerup.) Efter tidens skik skulle frieriet *velles* til forældrene. Det var ikke den ældste, som var den mindst kønne af udseende, Jens Buk mødte i Klitgård og bad om nr 2. men Peder Mortensen svarede: "Her går det efter nr. Jens ", og Jens Buk tog så den ældste. -

Det var vel nok tidens skik, at forældrene havde et stort ord at sige, også i disse spørgsmål over døtrene, men desuden var slægten på Klitgård af patriarkalsk eller diktatornatur.

For slægtsforholdenes skyld skal anføres, at en søn fra Klitgård var Lars Lynggård i Bjergby (fader til bl.a. Kristen Lynggård - bemærk slægtstavlen) En anden broder var Morten Andreas, under hvilket navn han blev kendt over hele Mors, væsenligst for den formue han samlede.

Morten Andreas var gift med en datter fra Overgård i Fårtoft.

Det sagdes, at hun drak sig ihjel, men det sagdes iøvrigt om flere af de Fårtoftkoner på den tid.

Der var rigdom i Klitgård, men der var også sygdom, det var tuberkulose, eller tæring, *svindet*, som sygdommen også kaldtes. Det var på den tid, og forresten endnu i de næste par generationer, en hængende sygdom, der var særlig stærkt udbredt i Limfjordsegnene.

Nørgaard i Skjoldborg ca. 1955

Man må huske på det fuldstændige ukendskab til sygdommens natur og det uhygiejniske forhold, man levede under. Det var først og fremmest de usunde alkovesenge og skikken, at der altid skulle sove mindst to i hver seng. Det var ikke blot søskende, der sov sammen, men sønnerne sov i seng sammen med karlene og døtrene med pigerne. Endvidere spiste man: jo alle af samme fad og drak af samme Krus.

Helt op i dette århundrede kunne man se hele familier uddø af tuberkulose.

Alle de børn, som nævnte Morten Andreas fik, døde heraf, men han selv blev over 80 år gammel.

Inger, der som Jakob Mikkelsens kone kom til Kjeldbjerggård i Gullerup, en flytning på ca. 2 km. havde også spiren i sig, og hun døde efter at have født 4 børn. Som et minde står forbogstaverne til hendes navn i Jern sammen men årstaller 1839.

Dette år blev stuehuset ombygget, idet gården sammen med flere af de gårde i Gullerup efter stormfloden i januar 1939 flyttedes fra det lavere terræn nærme fjorden (Se nærmere under gårdens historie).

Inger Kirstine havde smittet sin mand med tuberkulosen og hans helbred blev efterhånden mere og mere undergravet.

Han søgte helbredelse i København, hvor han bl. a. blev behandlet i den opfundne "Klokke". (Det var et apparat af klokkeform og så stort, at et menneske kunde opholde sig deri. Klokkens underkant sluttede lufttæt til underlaget og ved en pumpeanordning kunde man henholdsvis ind - og udpumpe luft, så der efter behag kunde gives højere og lavere lufttryk. Brugen af "Klokkebehandling" ophørte da man ikke sporede den forventede virkning.)

Hjemme brugte J.M. et andet middel - han spiste hundefedt, som han lod koge i sin ~~pi~~grød. Det kan oplyses at hunde ansås for uimodtagelige for tuberkulose.

Hvor hurtigt efter Inger Kirstines død J.M. blev en "mærket" Mand vides ikke med sikkerhed for han lod sig ikke slå ud i første eller anden omgang, og livligheden og humøret ville han holde ved lige.

I alle tilfælde fik han efter et ~~par~~ års enkestand lyst til at gifte sig igen.

Og som frier for ham tog P. Chr. Overgård, Fårtoft, da over Thy, ^{til} til Nørgård i Skjoldborg, hvor der var et par unge døtre, som skulle se godt ud, og hvor der skulle være chancer for en velsit ~~ueret~~ enkemand, da der ^{ikke} nok kunne gives større medgift. Frieriet lykkedes, og den unge Ane Povlsdatter Nørgård f. 1825

måtte efter sigende opgive en tjenestekar, som hun var forelsket i. (Det kan samtidig fortælles, at en anden søster Kirsten blev gift med den rige Jeppe Jensen i Sundby, Mors.

Han var halvgammel og meget grim, og kønnere end han var af naturen, var han ikke blevet af at en hest havde bidt et stykke af næsen af ham. I deres ægteskab var der ingen børn. Hun var meget stolt, måske nærmest vigtig, og var altid flot klædt, og det siges at hun forstod rigtig at " svanse " hen ad gulvet, ikke mindst når der var mænd til stede. Der rygtes om, at hun var sin mand utro med de unge karle. Ved begravelsen lod hun som om hun var ved at besvime, men i alle tilfælde de tilstedeværende kvinder mente, det var komediespil.

— Hun giftede sig senere med en enkemand med flere børn— Anders Nielsen Vendelbo, som var forpagter i Solbjerg præstegård. Der blev heller ingen børn i dette ægteskab. Anders Vendelbos søn er nulevende Niels Nielsen (kaldet Vendelbo), som har gården i Sundby.

Ane, som kom til Kjeldbjerggård, var af udseende ret køn, men hun hørte ikke til de kløgtige og langt mindre til de beregnende ^{gode} naturer. Megen undervisning havde hun ej heller fået, og da hun var godheden selv, havde hendes søster i hjemmet kostet med hende, som det passede hende. Som lille tøs måtte hun bl. a. vogte får i heden. Hun har fortalt, at hun foruden stok også havde en spade med. Det var til at aflive de mange hugorme, som fandtes der.

Senere måtte hun også gå på andet udearbejde som f. eks. sprede mæg, men det var jo iøvrigt ikke ualmindeligt på denne tid, at kvinderne foretog dette arbejde.

Jacob Mikkelsen og Ane Poulsdatter var meget forskellige af natur og oplysning, og det kom frem i deres ægteskab.

Ane poulsdatter var ikke nogen dygtig husmoder, hvorimod Jacob Mikkelsen var aktiv på alle områder og blandede sig derfor i husholdningen, ja tit diregerede han mere end sin unge kone.

I ægteskabet fødtes der ret hurtigt efter hinanden 8 børn hvoraf de 7 levede.

Om det var på grund af skuffelser i livet eller det var på grund af sygdom i sin krop vides ikke, men sikkert er det, at Ane blev liggende i sengen et halvt år efter de fleste fødsler ja, i flere tilfælde var der ikke så langt igen, før hun skulle have den næste, når hun stod op af " Barselsengen ".

Jacob Mikkelsen var meget politisk interesseret og var den første gårdmand i sognet der blev venstremænd.

Trods sin viden og iøvrigt gode anseelse kom han derfor ikke i sognerådet, da de allerfleste var højre, eller og imod de hersens venstremænd, som fandt på en hel del nyt.

De fleste af gårdene i Gullerup og Bjergby havde forskellige jordstykker liggende hist og her, hvilket J.M. fandt var meget upraktisk, og det lykkedes ham ved flere handeler at få det ordnet sådan, at jorderne til Kjeldbjerggård lå samlet.

Som nævnt undergravedes Jacob Mikkelsens helbred mere og mere af tuberkulosen og otte år efter den omtalte klokkebehandling indhentede døden ham i en alder af 57 år. Han havde i forsommeren været på besøg i skolen hos læreren, og mentes at være blevet forkølet og måtte gå til sengs for ikke at rejse sig igen og døde i juli måned.

J.M. var meget gode venner med sin nabo, Peder Ringgård, og da gårdene kun lå fem min. gang fra hinanden og med sammenstødende jorder på de to sider, besøgte de næsten daglig hinanden. Sædvanligvis fulgte de hinanden halvvejs hjem, og ofte sås de ved skillevejen stå og tale med hinanden, før de gik hver til sit. Da J.M. lå for døden, havde han besøg af degnen til hvem han beklagende udtalte: " I dag har Peder Ringgård ikke besøgt mig ". Ane poulsdatter var ikke 40 år da hun blev enke, og hun efterlevede sin mand i over 30 år, idet hun først døde i 1904.

Man kan ikke sige at hendes livslod efter det ydre skulle være lykkeligt, idet hun blev påtvunget en enkemand, og i de sidste 25 år sad som aftægtskone på gården, men man erindrer hendes føjelige natur, så hun uden modstand bøjede sig for andre menneskers vilje samtidig med, at hun i stort og småt kaldte tilskikkelserne for Guds vilje.

Som vi af det følgende skal se, fløj børnene fra reden og drog ud fra øen, og det blev da Ane Povlsdatters livsglæde at følge deres skæbne og læse deres breve, som hun i øvrigt gemte som relikvier i sine dragkisteskuffer, så hun med mellemrum kunne tage dem frem og kigge i dem.

Om hun kunne læse dem alle sammen, er vist ikke sikkert, da hun langt fra var stiv i læsning og skrivning, ja, det sidste kunne hun i al fald ikke på sine gamle dage.

På papirer, som er underskrevet i anledning af aftægtskontrakten og guldspapirer ses det, at der ved hendes navn står m.f.p. (med ført pen)

Da sønnen Povl overtog gården, var det efter tidens skik en meget streng aftægtskontrakt, der måtte skrives under på, og det var meget nøje bestemt, hvad der skulle ydes både i penge og in

Natura og tillige hvornår og hvor afleveringen skulle finde sted. Men Ane Povlsdatter var ingen streng kreditor. Hun fik i den østre fløj af Kjeldbjerggård indrettet en bolig bestående af to stuer, køkken og spisekammer.

I de sidste år af sin levetid flyttede hun dog ind i den ene ende af stuehuset.

Det kunne være vanskeligt, når en svigerdatter rykkede ind i en gård,, og en endnu ret ung svigermoder skulle leve som aftægtskone, men min moder, som fik svigerdatterens lod, siger, at der sjældent var vanskeligheder med svigermoderen. Ane Povlsdatter havde jo aldrig haft tøjlerne i hænderne, og havde derfor ikke de ellers almindelige vanskeligheder med at give slip på dem.

Hun var nærmest ved at knurre lidt når der skulle gøres hovedrensning i lejligheden, da hun ikke kunne lide, at nogen rørte ved hendes ting eller flyttede på dem.

I lange tider levede hun højt på besøg hos børnene på Fyn, særlig ~~barnene~~ på Brændeskovgård, som i reglen var dem, der var af længst varighed. Da havde hun noget at fortælle os børnebørn, når hun kom hjem, og vi kom efterhånden til at opfatte denne gård som en slags eventyrgård, og der var jo også noget om det i virkeligheden. Stille som hendes liv havde været, blev også hendes død. Hun ligger begravet ved siden af sin mand på Bjergby kirkegård.

Bjergby kirke med gravsted mrk. pil

Foruden Jakob Mikkelsen var der i faderens- Mikkel Jakobsens ægteskab endnu en søn Kresten men allerede i tyveårsalderen begyndte han at blive sindsyg. Folk i byen tilskrev det selvfølgelig kæresteresorg. Han begyndte med at holde sig inde og var menneskesky og ligegyldig med påklædningen.

Min mor har fortalt, at hvis børnene engang imellem så ham med sit blege ansigt og uplejede hår og skæg, da flygtede de rædselsslagne. Han havde endnu sit ophold på gården, da Ane Povlsdatter flyttede ind ~~(på)~~ som kone, og det var også en byrde foruden de tre børn af første ægteskab, men en dag, da han krævede

et eller andet med en brødkniv i hånden, fandt hans broder, at det skulle være slut, og han kom på Viborg Sindsygehospital hvor han døde efter nogle års forløb.

Der foreligger et gavebrev, som Jakob Mikkelsen i anledning af dette ophold på sindsygehospitalet har udsendt til ~~Alsted~~ - Bjergby kommune. Det drejer sig om en gave af et stykke jord til ~~bygningen~~ ^{bygningen} af et fattighus, er ~~bedrevet~~ ^{bedrevet} for ca. ~~20 år siden~~ ¹⁹³⁰. og det anføres i gavebrevet, at gaven begrundes i, at kommunen har haft udgifter i alle retninger af nævnte hospitalsforhold.

Grundstykket drejer sig om et kileformet jordstykke, som lå mellem fjorden og den gamle kommune vej, som gik fra Flade til Gullerup før stormfloden i 1837-39 da Gullerup gårde måtte flyttes og vejen ligeledes flyttes længere mod syd, hvor den endnu er forbindelsesvejen mellem Gullerup og Flade. Gavebrevet må vel opfattes som et tegn på, at Jakob Mikkelsen ikke har villet, at slægten skulle skyldes sognet noget.

En søster ~~Eise Marie~~ ^{Pidel} blev gift med Chr. Vestergård, som fik den østre del af jorden til Kjeldbjerggård, og hvorpå der byggedes en gård.

En søster ~~Eise~~ Else blev gift med Kr. Riis, Frøslev. En datter af Kr. Riis hed Stine gift Larsen og bor endnu i 1947 i et hus i Ø. Jølby og handlede med sukkervarer og kaldtes derfor (sukkerstine), er fyldt 91 år.- Rap i munden og politisk interesseret.

Da Jakob Mikkelsens ældste søn af første ægteskab blev gift med Maren Ringgård, fik de ~~den~~ ^{navn} gård, da P. Chr. Vestergård var flyttet til V. Jølby. (Denne P. Chr. Vestergård havde een søn, Mikkel Vestergård i Tøying, som døde barnløs.)

En datter ~~Eise Marie~~ ^{Ane Marie} blev gift med Lars Svendsen i V. Jølby. En ~~nulevende~~ ^{af} død, sønnesøn i V. Jølby er Anders Svendsen, og en datter af Ane Marie, som hed Inger Marie, blev gift med Kr. Overgård, som har fødegården og Jens Overgård, som også bor i V. Jølby. Inger Marie døde i 1945 knap 90 år gammel. Hun havde været ret rask og rørig til det sidste. En tredje søster Maren (den ældste) blev gift med Anders Dam i Elso. Her var bl.a. en søn Mikkel Overgård Elso, som også døde o 1945 i 90 års alderen. Det skal også nævnes, at Mikkel Overgård havde en søn, som er sær og menneskesky, men han skal være interesseret i læsning.

I Jakob Mikkelsens første ægteskab var der 4 børn, men ~~de~~ ^{to} døde som små. Datteren Else voksede op og blev en meget smuk pige. Som ung pige led hun samme skæbne som sin stedmoder, at blive påtvunget en halvgammel og meget grim enkemand, nemlig lærer Søndergård i Flade. Hun måtte give slip på Søren Peter Madsen fra Gullerup og drog ind som lærermodamme i Flade skole.

Hornstruplinien er den slægtslinie i Thy, hvor Jakob Mikkelsens hustrunaf 2. ægteskab, Ane Poulsdatter Nørgård, stammer, der er givet denne benævneles, da som det nedenfor påvises, at slægten i sin længst tilbage opsporede forekomst boede på gården HORNSTRUP i Kallerup sogn. Ved duplikering er det ikke muligt at opstille en så lang egentlig ahne- el. slægtstavle, Men da denne slægtsgrens oprindelse synes interessant, også for sidelinier-nes vedkommende, søges den anskueliggjort ved en opstilling af slægten i grupper. Ane Poulsdatters slægt kan føres tilbage til Jørgen Jensen, som havde gården Hornstrup i fæste. Fra denne gård er senere udskilt den nuværende "Ny Hornstrup" og "Gammel Hornstrup" er først i dette århundrede udstykket i 12-14 stats-husmandsbrug. Slægtsgrenen på Ny Hornstrup har antaget navnet Hornstrup. Den første af forfædrene som kendes er nedennævnte

1. Jørgen Jensen g.m. 1606-79 g.m. Kirsten Jespersdatter 1606-86. Søn Anders overtog gården. Anna g.m. Jens Tomssøn, Nordentoft og
2. Margrethe Jørgensdatter 1636- 1719 fik en fæstegård i Ås.g.m. i 1666 m. Chr. Sørensen, som døde samme år. En datter Else. g. 2. g. m. Laust(Laurids) Nielsen f. 1635 d. 1678. S. af Poul Nielsen, Thørsted f. 1601.d, 1670. G.3.g.m. Poul Nielsen d.1713. I 2. ægtesk. var følg.børn: Jens Laursen f.1672, Poul Påske 1675 Inge f. -75 og Anna f. 1678. Af disse børn blev Jens g.m. Maren Jensdatter og fik gården Ræjkjær i Nr. Skjoldborg i fæste. De havde en datter Margrethe, som blev i gården og g. m. Jens Nielsen. Såvidt det kan ses havde de en søn ^{nesøn} Mikkel Nielsen og en sønnesdatter Inger Nielsen f. 1767 og blev g. m. Mikkel Hansen og deres søn Hans Mikkelsen f. f. 3/9 -1798 flyttede i 1820 til Hannæs. Var bedstefar til Johan Skjoldborg.
3. Poul Påske Lauridsen var g. m. Gertrud Jensdatter 1695-1759.
4. Sønnen Jens Poulsen Østergård f. 1731 d.1804(var også kaldt Morsing) g.m. Maren Ubbesdatter fra Sjørring f. 1743-d. 1811 . Var d. af Ubbe Madsen f. 1701 d. 1785 og Karen Kristensdatter f. 1712,d. 1785. De havde bl. a. sønnen
5. Poul Jensen Skadholm f. 1775 d. 13/12-1849. Han var g.m. Else Jensdatter f. 1793 d. 1846. P.J.S. købte Nørgård i Skjoldborg og lagde jord til. Hans kone var d.af Jens Christensen Østergård ~~g.m. Bodil f. 1728 d. 1798~~ og hustru Bodil Kristine Jensdatter som var født 1741-d.1834 . Jens Chr. Ø. var f.1721 og d.1838. Han var søn af Kristen Jensen Østergård 1728-1788 og hustru Anna Jensdatter Frøkjær f. 1733 d. 1782. Hendes forældre var Jens Andersen Frøkjær 1706-1753 og Maren Andersdatter 1692-1760. J.A.Fr. var søn af Andersen Jensen Frøkjær 1670-1744 og hustru Anne Nielsdatter 1679-1728. På gård i Ås og flere steder kendes navnet Frøkjær. En gård hed Frøkjær-nu Brydevig.

I J. P. Skadholms ægteskab var følgende børn. Jens Nørgård f. 1819 d. 1905, Niels Poulsen Nørgård f. 1821- d.1904 Han overtog Nørgård og var g. m. Mariane Hornstrup f. 1821 d. 1915. Desuden døtrene Kirsten og Ane Poulsdatter Nørgård.

Hornstrupliniens historie og millieu.

Gården Hornstrup eller som navnet i det 16-17 århundrede skreves: Huostrup- Hostrup eller Håstrup lå ved Kallerup sogns østlige grænse mod hovedsognet Skjoldborg. Den havde sine jorder for sig selv udenfor kallerup bys ~~h~~ jordfællesskab, og hørte til den slags enstedsgårde, der ofte bevoedes af udløbere af adelsslægterne. Utvivlsomt er den familie, der i begyndelsen af det 17. årh. boede på Hornstrup også hørende til "de store". Det var dog ikke selveje, men hørte sikkert under herregården Todbøl.

Jørgen Jensen og ~~Karen~~ Jespersen som boede på Huostrup midt i det 17. årh. må være blevet gift kort efter 1630. Jørgen er sikkert født der og har overtaget gården efter sin far. I hvert levede hans mor endnu og døde på gården hos sin søn i 1642.

Herskabet der i Jørgen Jensens tid ejede Todbøl hørte til adelslægten Høg. i begyndelsen af århundredet Chr. Høg og senere sad Mogens Høg på gården. Det var den gang med herregårdene som bøndergårdene, at besidderene kunde skifte uden at det egentlige ejerforhold forandredes.

Om herskabets forhold til fæsterne vides i dette tilfælde intet. Høgslægten var meget udbredt, men tæller ikke mange "fine" navne. Slægten syne i kultur og væremåde at have stået selvejerbønderne nær, hård og robust. Måske ikke for intet at Høgene i Folkevisen kom til at præge den adel, som stod i modsætning til kongemagten- Chr. d. II. Huostrupmanden har sikkert ikke ydet hoveri og skikken med landgildeydelse er rimeligvis først temmelig sent indført i en landsdel som Thy, hvor en del selvstændige slægter endnu forstod at hævde sig. Trods fæsteskabet har Jørgen J. sikkert være en fritstillet bonde.

Fæsteafgiften var 7 tdr, byg, 2 pund smør, 1 svi, 1 gås og 2 høns, men i fæstebrevet nævnes derefter 4 tdr. havre, formentlig afløsning af gammel gældsforpligtelse, der har hvilet på ejendommen. På grundlag af disse afgifter ansattes gårdens hartkorn i 1662 til 9 tdr. 1 skp. 1 fdk. og 1 album og fra da af måtte der ydes skat til kongen efter denne ansættelse.

Jørgen Jensen var kommet til verden på en tid, da landet var så rigt, at bønderne kunde "slide silke om kap med adelen". Det blev imidlertid hans og hans samtidiges skæbne at gå ind i en uafbrudt nedgangsperiode iså lang en periode at den næppe kan sammenlignes med senere krise perioder i danmarkshistorien, men også andre begivenheder ramte Huostrupfolkene særlig hårdt. Jørgen Jensens og Og Kirsten Jespersens børn fødtes i årene 1635- 50. Jens, Anders og Margrethe alle før 1640. Derefter kom Mikkel 1641 og Maren 1643. I året 1649 fødtes tvillinger. Om Kirstine Jespersens slægt kan kun findes at hun havde et par søstre, Anna og Valborg.

Om huostrup folkene under de tidligere krige under Chr. d. IV ~~ikke~~ har være særlig hjemsøgt vides ikke, men efter krigens begyndelse i 1657 rantes de hårdt. I sept gik den svenske hær med sine ryttere mod nord for at underlægge sig Nørrejylland. Han søgte at komme over Limfjorden ved Aggertangen og her lykkedes det svensken at komme over, skønt ikke uden sverdslag og mandefald.

Under Niels Lykkes anførsel havde bønderne fra Thy samlet sig på tangen og havde ved den forlængst forsvundne gård Nak eller Nape, opkastet en skanse for at holde fjenden ude. Også Jørgen Jensens Sønner var med. Svensken kom og kampen blev hård, men bønderne måtte efter stort Mandefald vige. Det var d. 3. Okt. og 4 dage efter måtte præsten i Skjoldborg, Poul Christensen Påske begrave 5 unge mænd der som han skriver" alle var blefne ihjelslagte af Suenschens folck ved den kast ved Vestervig", blandt dem var den ældste søn af fra Hornstrup, Jens Jørgensen. Men med tabene af fædre og sønnerne var trængslerne ikke forbå for Thyboerne. Forbitret over egne tab for svenskerne "under blodfaneh" op i landet og slog ned, hvem de traf, snart en bonde på sin mark, snart en fredelig vejfarende, således blev Jens Andersen Skriver fr Todbøl hugget ned på vej hjem fra Thisted og de sparede ikke kvinder, børn eller oldinge. Deertil kom brandskatten, d.v.s. at enten måtte bønderne love store penge eller den røde hane galede. Poul Påske var som præsterne i almindelighed mellemmand mellem sognebørnene og svenskerne. Han havde da været præst hos dem i 20 år. I sine papirer eller kirkebøger havde han ofte små bemærkninger om forskellige begivenheder i sognet, men

han var så forsigtig eller hensynsfuld at skrive dem på latin eller græsk når han ikke ønskede, at enhver som eventuelt fik dem at se var i stand til at læse dem. Efter Svenskerne kom de indkaldte hjælpetropper om dem har han inøjet direkte skrevet, men efter at han 2. påskepåsøndag 1659 havde en gammel kone fra Lindballe ved Vejle noterer han om den døde: I landflygtighed for de indbudne fremmede gæster, Brandenburgere og Polakker. Det er den danske adel svigtede sin pligt i disse tider, men der var også mange der ofrede gods, personer og eget liv. Bl. disse var Mogens Høg på Todbøl, som blev såret i en kamp ved Nyborg og døde 5 dage efter. Hans lig blev ført hjem og Poul Måske begravede ham i slægtens begravelse i Kallerup kirke.

Todbøl gik nu til en anden slægt, idet Valdemar Skram, en fætter til Mogens Høgs fader og senere Sønnen Otto blev Herskab på Todbøl. Krigen ødelagde ikke blot det materielle, men satte kultur og oplysning uhyre langt tilbage. Først i århundredet var såvel på landet som i byerne oprettet "danske skoler", Også i dette sogn og børnene på Huostrup havde sikkert fået tidens bedste skoleuddannelse. I 1658 døde den danske skolemester i Skjoldborg sogn, Pakle Poulsen og der kom næppe nogen ny. Der skulde de fleste steder på landet gå ca. 150 år inden det nedbrudte blev genrejst. (Skolelov af 1807), men det er dog troligt, at de som før krigen havde nemmet skolens kundskaber og værdigheder bevarede dem og lærte noget af til deres børn, men det blev sikkert færre og færre i de 150 år.

Efter krigen fik man Enevælden og med den skat på al jord hvorved landets bondestand kan siges at komme fra asken i ilden.

Med disse sørgelige tider kom der også private sorger til Huostrup.

Jørgen Jensens datter, der var født i 1636 blev 3. påskedag 1666 gift med Christen Sørensen Smed fra Sperring, hvor hans far var skolelærer, hvorfor Chr. sikkert var kaldet smed og måske selv smed.

Parret fik en ret stor gård i Ås i fæste. Den hørte under Ørum, senere Højris på Mors hvor ejeren (Klingenberg) ejede begge gårde.

Hvad forklarer, at storbondedatteren gifter sig under sin stand? Hvad om en smed var lidt af en rangsperson i de dage? På den tid veg man sjælden uden om principper: Lige børn lege bedst. Selv man intet vidste om forholdet mellem de to ægtefæller kan det følgende nok siges til visse antagelser. I begyndelsen af november samme år døde de en datter til dåben, hun blev kaldt Else. Den gode præst noterer i den anledning (på latin) "11 uger for tidligt". Men seks uger senere måtte han igen ty til latinen: "3. søndag i advent fandt Chr. Sørensen Smeds død for egen hånd sted i Sperring". Han boede som skolelærer i Ås. Med øvrighedens tilladelse - men uden klokkeklang og kirkelig hemmelig begravet ved nattetid på Skjoldborg Kirkegård d. 22 november 1666. Hvad har drevet denne nygifte mand og fader og gårdster til selvmord? Har tanken om, at han med sin hustru på grund af den "for tidlige fødsel" var hjemfalden til kirkens disciplin og den skam der måtte følge af at skulle stå åbenbare til skrifte? Men det hed, været ham uudholdelig? Eller har han fundet sig skuffet eller endog bedraget i sen ægteskabelige lykke? (Det ligger vel for at tænke, at har regnet ud, at han næppe kunde være far til datidens drenge har måske Grethe sagt ham denne sandhed? Hvad kan også have været grund til, at en pige fra en øjensynlig velhavende storbondeslem ikke blev gift før hun 30 år gl., usædvanlig gammel for datiden, blev viet til Shr. Sørensen Smed? Om end dette kun er gisninger, så lad det i hvert fald givet, at samtiden må have kendt forklarende og afskyldiggørende omstændigheder ved hans gerning, ellers havde øvrigheden næppe givet lov til, at frænder og venner ved nattetid måtte lægge hans lig over kirkegårdsdiget og begrave ham i indviet jord. Naturligvis rantes de gamle Huostrupfolk også af skammen gennem datteren, da blot et selvmord på den tid var en familieskamlet. De havde også den sorg at miste deres søn Mikkil knap et år efter han kun 26 år gl. De havde dog endnu Anders tilbage til at overføre gården og han fik den. Jørgen Jensen døde midt i januar 1679 og kirken døde 1681. Hun var da 80 år gl.

Der er ikke noget materiale der direkte fortæller om Huostrupfolkes daglige liv eller selskabelig omgang. Men noget kan man udrede om hvilke folk de har med til barnedåb, bryllup og lignende. Selvfølgelig kom de ikke sammen med nådigherrens på Todbøl. Derimod ses

af kirkebøgerne, at Jørgen og Kirsten gentagne gange optræder som faddere sammen med ridefogden, skytten og andre "fornemme" folk på herregården som fruens og frøkenens kammerpiger, mejersken o.s.v. Derimod ligger det klart, at Huostrupfolkene har stået i hårt og uheldigt forhold til præstefamilien i Skjoldborg. Poul Chr. Påske var kaldet fra 1637-1673. Han havde mindst 3 sønner og 4 døtre, og sikkert fået undervisning sammen. Det inderlige forhold mellem dem varede ved ud over forældrenes død. Da margrethe Jørgensdatter i sit andet ægteskab fik en søn blev han opkaldt efter præsten Poul Påske, langt frem i tiden optræder Barndomsvennerne sammen. Poul Påskes eftermand i embedet blev sønnen Jansetian Poul Påske til 1707. En anden søn Chresten P. Påske blev præst i Bjege Herred. Der blev det ham iøvrigt i 1677 befalet ham at skille sig ved den kvinde, som forestod hans hus og truet at blive straffet for sin uohørighed mod sin provst, opsætsighed mod og utilbørlig forhold mod enken". Han døde ung i 1679. en tredje søn Sueder P.P. er som stud theol. ofte fadder hos Margrethe i Ås. Der er ikke fundet i fortegnelse over præster. Præstedøtrene Maren og Martha manglede aldrig som faddere hos Margrethe indtil de begge døde som præstekoner.

Margrethe Jørgensdatter og Laust Nielsen f. 1635 d. 1678.

Grethe der så hastigt var blevet enke sad ugift i sin fæstegård og vilde ikke have haft vanskeligt ved at få sig en ny mand som så almindeligvis ung enke. Hun forblev dog ugift i 3 ½ år, hvilket var usædvanligt i disse tider, hvor der ofte ikke gik flere måneder mellem forhørende år. Men i sommeren 1670 blev hun dog gift med sin jævnaldrende, Laust Nielsen fra Thorsted, der også standsmæssigt kan siges at have været hendes jævnbyrdige. Hans fader Niels Laursen ca. 1600-1670 havde en af kronens bøndergårde i Thorsted, der ved matrikulationen i 1662 var sat til noget over 6 tdr. hartkorn. Han hørte til alle kronens bønder i Thy under lensmanden på Ørum slot, men kom ved afståelsen af godset til Hamborgfirmaet under Klingenbergene og som bønderne i Ås. Laust, der blev gift med Grethe, har antagelig været den ældste søn, men en anden søn, Christen fik fødegården og en tredje, Isak der blev gift Bundgård samt en søster Maren, der var hjemme, da Laust blev gift. En søster til faderen Niels Laursen var gift med Laust Andersen Bach, Næstrupgård, og han var også beslægtet med familien på Nordentoft, idet Tomssønnerne og døtrene var Laust Nielsens fætre og kusiner. Denne slægtsforbindelse styrkes ved at Grethes søster Anna som navn blev gift med en af Tomssønnerne, Jens. Grethe har utvivlsomt været en ferm kvinde til at bytte og styrke sine forbindelser, hvilket fremgår af, at der har været knyttet forbindelse med storbondeslægterne vidt om i Thy, hvilket fremgår af fadderlisterne ved de følgende barnedåb. Laust og Grethe fik flere børn, af hvilke dog kun sønnerne Poul og Jens nåede den voksne alder. Antallet af faddere er her ved hver enkelt lejlighed større end sædvanligt eller tilladt for almindelige fæstebønder, og også herom fandtes ret strenge bestemmelser og enevældens kongelige forordninger. Der findes i listerne faddere fra flere af egnens store gårde, Nordentoft, Næstrupgård, Klitmøller m.fl. samt flere fra sognene over det meste af Thy- for ikke at tale om præste og degnefamilier. Grethe vilde tydelig nok hævde familiens stilling.

Laust Nielsen døde efter 8 års ægteskab i 1678 og denne gang sad Grethe kun i enkestand i et år. Hun har været i sit 44 tyvende år, da hun i 1679 blev gift med sin tredje mand, Poul Nielsen, som var født i 1649, altså 13 år yngre end Grethe. De fik et barn, som døde som lille. Poul Nielsen døde 1713, 64 år gl. og Grethe først i 1719 i en alder af 83 år. Betegnende nok fik sønnen Poul kun fæstebrev på det halve af gården, medens hans mor beholdt sig den anden halvdel. Hun var altså for klog til at ville sidde som aftægtskone. Om Jens henviset foranstående register over Hornstruplinien.

Ved skyldsætningen i 1688 hvor hartkornet reduceredes en del blev gården i Ås sat til 7 ½ tdr. Dens jord lå under byens markfællesskab, men bønderne her var hovfri. Grethes første datter, Else, blev gift med Mikkel Lauersen Degn i Skjoldborg. Af de 5 børn i 2. ægteskab er den ældste søn og de to døtre formentlig døde som unge. Efter hendes død fik Poul som nævnt hele gården i fæste,

Som det var påbudt af hensyn til arv o.s.v blev der ved hendes død af øvrigheden foretaget en meget omhyggelig fortegnelse over alt hvad der forefandt på ejendommene. Af den slags findes iøvrigt en mængde og her skal gengives Grethes, som giver et bidrag til et billede af både af kulturforholdene ca. 250 år siden. Vi ser billedet af et efter tiden vekudstyret og velstående bondehjem, men alligevel kan det siges at være ligeså interessant ved en sammenligning af i dag, at se, hvad der savnes. "Skifteretten" går igennem hele ejendommen og noterer, hvad der findes og vi ser derfor også et billede af bygningernes ikke mindst stuehusets indretning. Hvad de opdelt rum angår, ses stuehuset at have nået en udvikling, som vi kender fra de endnu stående slægtsgårde. Storstue, dagligstue, Kammer (bur) Køkken, bryggers, men dette forhold i gården i Ås var dog på dette tidspunkt en forholdsvis ny udvikling, thi endnu i hundrede år senere fandt i mange egne den gamle røgstue, der tjente både til dagligstue og køkken - uden loft og med "lyre" i taget og "brandsten" midt på gulvet. Stuehuset lå nord i gården. I denne gård fandtes storstuen i den østre ende og var til daglig opholdsrum for familiens bedste Ejendele, men tillige for adskillige redskaber, som en senere kultur vilde vise andet sted hen.

Iorststuen fandtes:

	Rd.	Skil	Ort.		Rd.	sk.	Ort
furbord på pålk	1	1	8	2 par gl. strømper			12
lang egeskammel	1	1		4 par hv. vanter			4
skab m. 2 karover	1	4		4 serke		3	
gl. egekiste m. låg	1	2		3 handduger	1		8
lille do.		2		1 par gl. sko		1	
havre 1 sav	2			20 al. sort vadmel	2	3	
borer m. skaft			10	1 nyt gråbr. sengeklæde		4	
hugjern		3	8	6 skålpund sort garn		3	8
gl. bøsseåås		4					
segel			8				
gl. sadel m. bidsel		4		<u>I dagligstuen (den vestre st)</u>			
gl. sligte			12	1 lille furbord på pæle	1	4	
træ halvkande			6	1 gl. skab indsat i væggen	1	8	
bild-økser 1 lyse-				4 mælkebøtter a 5 ort	1	4	
tage 1 fyrfad	1		14	7 lerkar a 1 ort		7	
gl. kurst (kost)			4	2 lange trætallerkner		4	
broget stenkrus u. låg			8	1 liden stol		8	
4 hv. hollandske fade	1		8	2 gl. hjulrokke		2	
brogede stenfade			10	6 skeer		12	
stenpotter			9	1 ny salmebog		2	
hammer 1 knibt.			8	1 gl. evangeliumbog		1	12
høleer m. drav	1			<u>I den ene alkove</u>			
skudtørvspader		1		1 gl. olmerdugsdyne		4	
hødetørvspader		1	4	1 hv. vadmelsdyne		1	8
				2 uldlagner		2	8
<u>I den ene alkove:</u>				<u>I den anden alkove:</u>			
gl. vadmelsdyne		3	8	1 grå vadmelsdyne gl.		12	
hovedpuder		1	12	2 grå uldlagner		3	
uldlagner		2		<u>I buret</u>			
<u>I den anden alkove:</u>							
broget vadmelsdyne	1			4 øltønder	2	1	
gl. stribet underdyne	4			3 standtønder		3	
hovedpuder	1		8	3 do. a 8 ort		1	8
uldlagner		3					
<u>I den salig kvindes</u>				1 trætragt		6	
<u>angklæder.</u>				1 gl. fjerdinkar		6	
sort klædes kape	2			2 små bällier		12	
rødt kirsei skørt	1			1 liden trug		8	
gl. rød klædes trøje	2			2 gl. fjerdinger		12	
sort vadmelssskørt	3			2 ottinger		8	
do	2		8	2 smørbotter		10	
sorte huer			8	1 loftsstige		12	
sortvadm. forkl			6	1 kjarne m. stav		1	
do. do trøjer	1		8	1 gl. flødebøtte		4	

(forts. n. spalte)

forts n. side

I bryggerset og køkkenet.

edel 1 grue på $3\frac{1}{2}$ fjerdink

	4 Rd.sk.Ort			Rd.sk	ort
ur kar		4	1 gl egekar	2	
1 egekar mindre		1 8	1 øret ballie	1	
ar gl quærne	1	2	3 spande	1	4
tore truge		2	1 mindre trug		8
ælde 3 løbe		1 8	3 solde	1	8
æderløbe 1 lidendo.		12	1 gl stige		6
l. marktønde		8	1 rage.1 ovntræ		4
lst, 1 ildklemme		14	5 lergryder		12
otter		4	4 sorte lerkander		10
ampesække	2	3	2 gl. kulsække		8

Det synes tydeligt, at man kendet skifteretsvurderingspriser!

Gårdens besætning var:

14 fækreaturer, 16 får, 4 væddere, 5 svin (det synes mange, da man oftest kun havde en slagtegris.

Besætningen skulde de 8 heste samt vogn og plovredskab følge den, de var altså herremandens og de skulde være til stede ved fæstets fratrædelse. Den øvrige besætning og andre redskaber var faste ejendomme.

Desværre er besætningen ikke her sat til pris, hvilket mulig er i sønnen siden ~~fæster~~ stedfaderen Poul Nielsens død for 6 år siden og halvt fæstebrev og broderen Jens fået sin arvepart?

Ad besætningens størrelse angår må man erindre, at en bonde-Fæster selv selvejer- hvis han var under markfællesskabet M i byen var inde i et vist kollektivt system med en vis produktionsbegrænsning på den, at han ikke måtte forøge sin besætning ud over et af bylavet sat maksimum. Dette var en af de værste hindringer for fremskridt fællesskabets tid (skal man reflektere over disse forhold nu 250 år senere ??) Han var af byvedtægten bundet med hensyn til kreaturhold, men dette var ikke for afsætningens skyld men en selvfølge fællesgræsningen.

Den gård som Hornstrup var man ikke inde under markfællesskabet og det var derfor på sådanne gårde at der bedst kunde gøres fremskridt.

Det noterede løvsøre er der grund til at bemærke, at der ikke findes en gammel evangeliumbog, men også en ny salmebog, hvilket er at man må have holdt læsefærdigheden ved lige.

Det er nævnt at stuehusets indretning var ret "moderne" men det er noget "gammeldags" i forhold til tiden, at finde bordene i både stuen og dagligstuen hvilende på pæle, der er rammet ned i jorden. Andre egne af landet finder man allerede det fremskridt, at man hviler på en sammentømret flyttelig fod.

Derimod er det ikke så mærkeligt, at kakkelovne mangler. Man var vel kun nået til at have opmurede teglstensovne leere "kakkel" (te) ovne. At man har haft noget sådant kan noteringen af to gamle ovne, selv om andet brændsel end tørv i disse træfattige egne var noget sjældent.

Skorstenen har sagtens også manglet. Røgtrækket gik sædvanligvis gennem væggen ud i køkkenet, der var uden loft og havde hul i væggen som "Røgstuen" tidligere. Men netop i ~~18. og 19. århundrede~~ begyndelsen af 18. århundrede forekommer der flere steder i fæstebreve optaget af forpligtelse for nye fæstere til at opføre skorstene, noget som ikke altid blev lige hurtigt og villigt efterkommet.

Else og Chr. Søndergaard

Else Jakobsen f. 1843 d. 1874 Af Jakob Mikkelsens 1.ægtesk.

Da Else var 8 år døde hendes moder og hun kom i pleje hos sine bedste-forældre i Klitgård . I 1863 døde hendes morfar efter forinden at have tilskødet gården til sin søn, som blev gift. Mormoderen kom da efter skik på aftøgt og Else blev hjemme og plejede hende. Da hun døde i 1867 har Else dels haft udsigten til at blive som et slags tyende i Klitgård eller blive optaget i hjemmet i Kjeldbjerggård hos sin sønnes far og stedmoder. Vi ved ikke, om det har været vanskeligheden ved at ved at træffe et sådant valg, eller om hun har været udsat for et pres ved at vælge en tredje udvej, da hun samme år kastede sig i favnen på lærer Mads Chr. Søndergård, Flade, som var enkemand med to sønner, men i hvert fald vides det, at hun derved gav afkald på den unge Søren Peter Madsen, hvis far havde et lille landbrug i Gulperup.

Søren Peter sørgede over, at han var bleven forsmået, og da det en af de første dage efter var markedsdag i Nykøbing drog han derud og søgte at slukke sin sorg i kaffepunschener og sang gennem gaderne en vise hvori det bl. a. hed:

Hun fanged griller alt ud i panden,
men jeg nu trøster mig med en anden!

Else drog altså ind i Flade skole som lærermadamme hos den lidet kørne og meget gerrige degn, men her holdt også degnens moder til, og hun var om muligt merre gerrig end sønnen. Mellem måltiderne og om aftenen blev spisekammerdøren låset, så den unge kone ikke kunde komme derind og var degneparret inviteret ud til gilde om aftenen, måtte der intet spises den dag og spisekammerdøren var afkåset. Da denne gerrige og ondskabsfulde kvinde var død fik Else det noget bedre, men fra moderen havde hun fået tuberkulosesmitten, som under dette sulteliv brød ud, så det varede ikke længe før hun døde barnløs af tæring i 1874 efter seks års ægteskab.

Det skal yderlig berettes, at ikke længe efter blev den stadig grimere og gerrigere degn gift påny med en pæn ung pige, som var mejerske hos Jens Bukh, Baunegård, som var fift med ~~hendes~~ afdødes moster.

Brylluppet stod hos Jens Bukh. Fortællerens mor og far var med til Brylluppet og har fortalt at bryllupsgæsterne med nogen forargelse iblandet morede sig over, at se den gamle degn omfavne sin unge brud for at danse brudevals. Omend det var med besvær, nåede han dog at komme storstuen een gang rundt. De nævnte to sønner døde som unge.

Det andet barn i Jakob Mikkelsens 1. ægteskab var sønnen:

Mikkel Kristen Jakobsen f. 1844 d. 1906 som blev gift med nabodatteren

Maren Pedersen Ringgård f. 1846, d. 1936. Begr. Ansgar kirkegård.

Han fik den gård på Kjeldbjerggårds jord, som var skilt fra til hans faster. Om Mikkel vides, at han var en sparsommelig og driftig mand, der ikke kun drev sin gård, men som det berettes også handel.

I begyndelsen særlig gæs og lam, som han drog til København og solgte.

Småfif var jo heller ikke den gang ukendt, når det drejede sig om handel og ansås iøvrigt for fuldt lovlige, og Mikkel kunne også finde på at benytte sig heraf. Således var han engang i Nykøbing med gæs og solgte da en til boghandler ^{Dy} Øhr, som ved handelen sagde: "Nu er det vel ikke en gammel gås?". Hertil svarede Mikkel nej og uden at lyve, for det var nemlig en gammel gase!!.

Senere handlede Mikkel i nogle år med korn, men i de sidste år nøjedes han med at passe gården.

Mikkol var en flink og snaksom mand, som også gerne ville snakke med børn, men hans midler til at være indladende på, var ikke heldig valgt overfor mindre børn især lovlig robuste, f. eks. ville han lære drengene at synge plejl visen, d.v.s. at sætte en plejl om halsen og så klemme til indtil man sagde av eller på anden måde lydeligt gav til kende, at det begyndte at gærd ondt. En anden spøg var at søge at løfte børnene i ørene eller i håret. Men trods sin sparsommelighed kunne han også give en skilling eller om sommeren sende os om i stikkelsbærrene. Var det ikke i "Sæsonen", havde Maren altid kager at byde.

Mikkel var politisk interesseret og hørte til den radikale gruppe indenfor venstre og kunne let blive uenig med sin svoger Kr. Ringgård som den gang var moderat venstre (senere ivrig tilhænger af det radikale venstre).

Den yngre brøder Poul Jakobsen sluttede sig til den i krisetiden i 90'erne opstående agrarbevægelse og holdt det en tid udkommende Agrardagblad, og det var Mikkel en torn i øjet. Således ville hans døtre gerne låne blade for at læse feullietonen, men lånet måtte hemmeligholdes for deres far, da han ikke ville se bladet inden for sine døre.

Brødrene Mikkel og Poul, der blev naboer, kunne let få noget at blive uenige om, men heldigvis blev de lige så hurtigt gode venner igen. En aften kom Mikkel på en lille visit og da han gik, fortæller min mor, at far fulgte med ned gennem alleen og nede fra vejen kunne hun høre de blev højrestede og skændtes. Da far kom tilbage spurgte mor ham, hvad de nu havde skændtes om. "Å, det var kun ~~korn~~ ^{om} ~~en~~ ^{gammel} ~~sæk~~ og nu ville Mikkel have sin sæk med hjem, men far kunne ikke finde den rigtige sæk med Mikkels mærke på. Det hjalp ikke da han blev tilbudt en anden og ligeså god sæk, det skulle være hans sæk.

Det var også galt, hvis et lam stak over skellet, der bestod af en tjærnehæk, der fra syd til nord var plantet for at markere grænsen mellem de to ejendomme.

Disse ømfindigheder hos Mikkel hørte sikkert til en vis grad sammen med hans medfødte akkuratessse. Der var i disse gengivne karaktertræk betydelig forskel på Mikkel og Poul, hvilke egenskaber i nogen måde synes at kunne spores i slægten fra Klitgård og slægten fra Skjoldborg,

Efter kvindemening var Mikkel slæm til at snuse i bryggers og køkken(her må man dog tænke på hvad der er bemærket om faderen) og han kunne skænde svært ud over en ituslået kop. Heldigvis var det Maren's natur at møde dette med et godmodigt smil.

Mikkel blev ingen gammel mand, han fik løbekraft og blev opereret af en stedlig læge, men det var for sent. Senere søgte han lægehjælp i København, men blev sendt tilbage uden behandling og kom på Nykøbing sygehus . Kræften havde formentlig bredt sig til bughulen og han havde bugvattersot, hvorfor han blev tappet nogle gange inden han døde 63 år gammel.

Maren overlevede sin mand i næsten 30 år, til hun døde 1934 nogle dage før sin 90 års fødselsdag. Hun var rask og rørig, indtil hun særlig det sidste par år sløvedes på hukommelsen.

Hun boede efter at have afstået gården til datteren Anna og hendes mand Rasmus Kristensen, i et lille hus, som hun byggede hvor vejen fra kommunevejen gik ind til gården. I reglen var en af de ugifte døtre hjemme hos hende.

I Jakob Mikkelsens andet ægteskab var der følgende børn, som levede: Povl - Stine - Peder - Trine - Ane Kirstine - Ane Dusine.

Den sidstes navn angiver, at hun var nr. 12 af de børn, der ialt i begge ægteskaber blev født Jakob Mikkelsen.

Povl, som var den ældste af 2. ægteskaber, måtte tidligt være mand i gården, da han kun var 22 år, da hans far døde. Han havde været på Tune landbrugsskole hos " gamle Svendsen ", og det var nok med til at sætte sit præg på hans virke som landmand. Ikke sådan, at han var nogen større teoretiker - tværtimod. På landbrugsskolen fik han da også lov til i stedet for at søge at fordybe sig i kemien o.l. lov til at deltage i fodringen af skolens køer, efter Svendsens fodringsprincipper. Også smørproduktionen fik han lidt indblik i og udnyttede sin viden på Kjeldbjerggård. Han havde lyst til nyt, der kom frem for at prøve, om det kunne hjælpe på produktionen, og rantebilletten.

Han gik derfor på Kjeldbjerggård i gang med at oprette og drive et såkaldt "vandmejeri" og opkøbte mælken hos de mindre landbrugere og gårdejere, som gerne var fri for selv at fremstille smør til salg.

Til hjælp ved arbejdet havde han en mejerske, ligesom han holdt mindst dobbelt så mange køer som det var almindeligt (20 - 24).

ægteskabet var der ialt 7 børn, men en søn Peder Mortensen døde 4 mdr. gl. De øvrige børn var følgende:

Inger Kirstine Jakobsen f. d. 30/11-1872 . Død d. 16/2-1953. Hun var gift. I de sidste 10 år af sin moders liv var hun hjemme og plejede hende. Derefter boede hun i huset i en årrække sammen med sin også ugifte søster Elæe.

Ane Jakobsen f. 6/3-1874. D. 29/7-1941.

Jakob Mikkelsen Jakobsen f. 2/7-1875-d.30/11-1938

Peder Ringgård Jakobsen f.22/11-1878 . d. 1959

Else Jakobsen f. 2/8-1882 død 5/5 -1955. Det kan nævnes, at Else havde den i slægten sjældne, vist kun hos dem med klitgårdblod, forekommende rødlige hårfarve. I dette tilfælde en pragtfuld hårfylde af nærmest kobberbrun farve. Else forblev ugift og havde huslige stillinger, oftest som husbestyrerinde. I sine sidste ti år boede hun i moderens hus sammen med Inger og til sin død.

Kathrine Jakobsen f. d. 23/9-1886.

Om de familiestiftende af ovennævnte søskende oplyses følgende: Ane var, som det på den tid og langt senere var en selvfølge, ved det huslige fag både hjemme og andre steder, bl. a. på Brændeskovgård, hvilket for hende blev af betydning derved, at hun blev kendt med den unge fynbo, der var forvalter på gården, nemlig Rasmus Christensen, som hun blev gift med. De overtog fødegården i Gullerup fik tre døtre. Rigmor, der er den ældste blev gift med Gunnar Søndergård og ved giftemålet overtog de gården og forældrene købte en mindre ejendom i Gullerup. På sine ældre enkemandsdage fik Rasmus Christensen bopæl på gården, hvor han rask og rørig holdt 80 års fødselsdag i 1961.

Det skal tilføjes at Anna og Rasmus Chr. først boede i nogle år på fyn i Tved sogn, Svendborg amt, hvor de to ældste børn er født.

Rigmor Christensen f. 27/1-08 g.m. Peter Gunnar Søndergård, f. 8/11-05 i Skallerup s.af Dines Larsen S. f. i Ny Jølbygd. 12/5 1962

og Marie f.Andersen d. 29/7 i Vejerslav. I ægteskabet en søn

Svend Dines S. f. 28/7-34. g,m, Kirsten Hansen, d.af Niels H. Frøslev.

Dagny Kristensen f. 20/2-09. g.m. Otto Hangård ^{Andersen} f.19/6-06, Bjæggby.

Børn: Egon H.A. f.4/5-31. Agnethe f. 3/11-33-Erling f.1/8-35 og

Bente f. 23/7-47.

Marie Kristensen f.12/8-17.g.m. tømrer Laurits Nielsen f.i Erslevs. af hmd. Peter Nielsen og hustru Mariane. De har to børn: Elly Ane Nielsen f. 19/8-38. Gunhild N. f. 21/3-40.

Jakob Mikkelsen Jakobsen blev gift med Marie Sandal f.d. 20/6-1875

d. d. 2/6-35. d. af gdr. Niels Sandal, Bjæggby. De boede indtil

1914 i S.Dråby, da de overtog Kjeldbjerggård, hvor de altid var gæstfrie værter for slægtsmedlemmer, som gerne vilde besøge gården.

Jakob Mikkelsen hvilket navn han altid blev kaldt hensov en nat af en hjertelammelse i 1938 kun 63 år gl. I ægteskabet var 9 børn.

som i det følgende skal omtales.

Niels Sandal Jakobsen f. 1/6-02 .. d. 13/8-49 uden forudg. sygdom.
G.m. Ingrid Kortbek f. 28/7-04 d. af gdr. Peder Kortbek, Jølbynygård,
f. i Sundby på Sdr. Kirk. d. 18/3-80 d. -62 og hustru Marie f. Øster-
gård fra Jølbygård. Niels S.J. overtog sin svigerfars gård, som hans
kone stadig har drevet videre. De har følgende børn:

Agnete S.J. f. 1/11-30 .. g.m. Mads Østergård, Tødsø..

Per Kortbek S.J. f. 8/6-33 g.m. Inga Årup..

Marie S.J. f. 29/10-34 g.m. Jens Kristian Jensen.

Bodil K.S.J. f. 6/1-38 g.m. Åge Kvejborg.

ugift 62: Hans Jørgen K.S.J. f.23/5-43 og Elisabeth K.J.f. 16/10-45

Maren Jakobsen f.13/1-04 g.m. Gregor Gregersen, har en gård i Alslev
v. Varde. De har ialt 5 børn. se side 28

Margrete J. g.m. P.Bovbjerg. Se biografisk data og børn herunder.

Anna J. f. 15/2-07 g.m. Kristian Bylow f.3/5-01 i Solbjerg s. af
Frederik Bylow Kristensen f.8/9-1859 og Kirsten Marie Pedersen f.
15/10-1862. Anna og Kr. Bylow bor, Mårbjerggård :Skallerup. Børn:
Jakob Mikkelsen B. f.21/7-34 .. Frederik B. f. 30/8-37

Karen J. f.26/2-10 g.m. gdr. Kristen Bovbjerg, Flade. Dennes Farmor
var en Bovbjerg fra Fårtoftgård . Kr. Bovbjerg var landstingsmand
de sidste 4 år før dette ting ophævedes. Valgt af venstre. Skatteråds-
formand f. Morsø Skattekreds fra 1/2-46. Har nedenn. 2 børn:
Maren f. 27/4-50 og Kresten B. f. 18/7-52.

Mikkøl Kristen Jakobsen f.5/6 afgået v. døden på marken d. 3/10-59
g.m.Karen J. f. 15/1-09 d. af gdr. Chr. Frøkjær Nør Tøving og hu-
stru Ane f. Bukhave. Der er følgende tre børn:

Gunnar N.J. f.17/8-36. . Inger 11/1-40 .. Jakob M.J. f.9/12-41

Peder J. f /....g.m. sygeplejerske Julie Rasmussen. Havde indtil
for nylig en gård i Hvornum v. Hobro. Bestyrer nu Alderdomshjem i
De har 5 børn.

Svend Jakobsen f. 1/4-14 gdr. i Gullerup. g.m. Anna Marie Lynggård
Jensen f. i Flade d. 17/2-15. Datter af Søren Jensen f. 21/6-1878 og
Oline Cecilie Pedersen Lynggård f.-83. Har følgende børn:

Jakob Mikkelsen Jakobsen 19/1-40. Søren Jensen J. f. 9/4-41.. Hans J.
f. 28/12-47.. Ole J. f.11/1-47.

Desuden 2 børn som begge døde en dag efter fødslen.

Johanney Jakobsen f.15/8-15..gdr. Hanklitgård, Flade g.m. Sidsel
Lynggård Bukh, d. af gdr. Laurids Bukh og Marie, f. Lynggård d. af
gdr. Peder Lynggård..f. 28/4- 1890. Følgende Børn: Frede Jakobsen
f. 20/9-40 .. Kirsten Marie f. 28/4-42.. Laurits Bukh J.f. 6/1-44
Holger J.f. 7/8-54. Karen Bukh J. 22/4-57

Peder Ringgård Jakobsen f. 22/11-1878 død i 1959. Han var opkaldt ef-
ter sin morfar og blev aldrig benævnt andet end Peder Ringgård.g.m.
Kristine Andersen fra Balling, i hvilken by han kon til efter at ud-
lært som mejerist og var der mejeribestyrer i 43 år og boede der efter
at have trukket sig tilbage. Hans kone som overlever ham bor der end-
nu, men er svagelig og plejes af datteren.

Marie som er født 9/3-13 og er uddannet sygeplejerske

Edith R. f. 24/12-1915 og er gift med politibetjent Georg Jensen i Aarhus. De har en søn Hans.

Kristen Ringgård f. m. 9/11-17 hustru Edith R. f. 21/5-18.

Kr. R. driver snedkerforretning i Balling.

1 datter Bente f. 26/11-55

Kathrine R. g. m. landmand Åge Pedersen. De bor i Ørting v. Odde
K.R. f. 10/1-32

Åge R f. 1/8-28 g. m. Åse R. f.

Havde først en mejeriforpagtning i Rønbjerg og har nu købt et mejeri i Helsingør på Sjælland.

De har 3 børn Else..... Peder..... Claus.....

Bent R. f. 17/2-33 g. m. Ebba

Chauffeur i en stor vognmandsforretning i Skive.

I 1962 en søn Jan på 8 år

Kathrine Jakobsen f. 23/9-1886 g. m. Regnskabsfører

Svend Johansen fra Revninge på Fyn. De boede de første år i Karise på Sjælland, men har nu i henved 40 år boet i Odense.

De har to sønner:

Ejlif, der er gift med Ragnhild Baastrup fra Hårby ved Skanderborg er landbrugskandidat og ansat som landbrugskonsulent i Svendborg amt, i 1962 på Tåsinge.

Helge er uddannet som gartner og da oplysningerne modtoges var han i H.S.A. som gartner i Westwood og var ugift.

- a. 27: Maren Sandal J. f. i S. Dråby d. 13/1-04. Gift med Gregor Poulsen Gregersen, f. d. 9/5-1897, grd. i Alslev v/ Varde. G. er søn af Niels Peder Gregersen, Ho., som er f. 1861, g.m. Johanne Sofie Johansen, f. 1864.
Børn: Gunnar G. f. 28/4-32. Johanne Sofie f. 29.12.-33,
Marie Sandal G. f. 26/4-36, Ragnhild 24/5-38.
Karen Margrethe 2/4-1945

Poul Jakobsen

Kirsten Marie Jakobsen

1. Poul Kristen Jakobsen f. 19/1-1851/^{127/1-1931} var den ældste af ^{Winnisi} Jakob Mikkel-
sens ægteskab med Ane Poulsdatter Nørgård. Han blev d. 10/11-79.g.m.
Kirsten Marie Pedersen Ringgård f. 14/1-1859, datter af naboen gdr.
Peder Nielsen Ringgård og hustru Ane Kristensen Bovbjerg (se nærmere
den ringgårdske slægtstabel, som følger) I ægteskabet følgende børn:
1. Jakob Poulsen Kjeldbjerg f. 13/12-1880.
2. Peder Kjeldbjerg f. 22/7-82.. 3. Ane Kjeldbjerg f. 10/12- 84
4. Jens K. f. 4/9 86 Død 12 år gl. (af meningitis(?)
5. Johannes K. f. 21/3-90. 6. Ingvar K. f. 17/12- 1892.
7. Anna Bovbjerg K. f. 19/7- 95. 8. Aage K. f. 4/7- 1900.

Poul blev kun kaldt og underskrev sig i reglen kun Poul Jakobsen. Som den der efter faderens død stod som lederen af gårdens drift og sammen med sin mor havde mer eller mindre ansvar for sine yngre søskendes ve og vel tillige med, at han senere ved sit giftemål overtog fædrenehjemmet, blev vel den af søskendeflokken, som havde mest at gøre med samtlige søskende. Ydermere styrkedes forholdet ved, at han og hans kone altid var værter, når de forskellige søskende besøgte deres mor og hjemmet, selv om de udenøs boende ved besøg fordeltes til de øvrige søskende, som kærkomne gæster, man så at sige kappedes om at modtage.

Ved guldbrylluppet i 1929 var der i Morsø Folkeblad en lægere om- tale af Poul og Kirsten Maries liv og virke, ligesom samme blad ved mors 90 års dag havde et flerspaltet interview " Gammelmor bliver 90" i kredsen af over 100 efterkommere og fortællt minder fra et langt og rigt liv. Poul måtte som nævnt være man i gården fra han var 22 år da hans far døde. Han havde først været på Galtrup højskole og på Tjune landbrugsskole hos " gamle Svendsen" og det var sikker med til at sætte sit præg på hans virke som landmand. Ikke sådan at forstå, at han var nogen større teoretiker - tværtimod.

På landbrugsskolen fik han da også i stedet for at fordybe sig i kemien og andre teoretiske fag, lov til at deltage i fodringen af skolens køer og således i praksis at få indblik i Svendsens fodrings- teorier.

Også smørproduktionen fik han indblik i og denne indsigt søgte han at nyttiggøre i driften af Kjeldbjerggård.

Han havde i det hele taget lyst til nyt, der kom frem, for at prøve, om det kunde hjælpe på produktionen og lette arbejdet, så der kunde opnås bedre rentabilitet for landbruget og husdyrbruget.

På Kjeldbjerggård gik han således i gang med at oprette og drive et såkaldt "vandmejeri " og opkøbte mælken hos mindre landbrugere og nogle gårdejere, som gerne var fri for selv at fremstille smør til salg.

Til hjælp ved arbejdet havde han en mejerske, ligesom eget hold af malkekøer forhøjedes til 20-24, hvilket var omkring det tredobbelte af det antal, der holdtes på gårde af lignende størrelse.

Til afkøling i mejeriet var rindende vand selvfølgelig en stor fordel og det blev fremskaffet ved fra en bakke, som fandtes sydøst for gården og hvor der nær toppen fandtes et kildevæld, at lede vandet i rørledning til gården, som dermed fik rindende vand både ude og inde.

Mejerilokale indrettedes i gårdens østre ende, hvor der gravedes en kelder på godt en meters dybde og opmuredes 4-5 bassiner, hvorfra vandet kunne løbe fra det ene til det andet som det ønskedes. Som drivkraft for kærnen anvendtes først håndkraft, men da produktionen steg, benyttedes en såkaldt hestegang.

I løbet af de følgende år (slutningen af halvfjerdserne blev flere af omegnens gårdejere, forøvrigt alle i slægtsskabsforbindelse, enige om at søge bort fra smørproduktionen i hjemmet og sammen med 8 andre mænd fra Gullerup, Flade og Fårtoft, enige om at oprette et Dampmejeri hvor man brugte damp til kraft og varme. Et sådant mejeri brug drevet på grundlag af et privat interessentselskab kaldte man for et " fællesmejeri ". Det omtalte blev som en trefløjet ejendom bygget på det nordøstlige hjørne af Fårtoft imod Gullerup. Hovedfløjen indeholdt foruden mejerilokaler også i den sydlige ende mejeribestyrerens bolig. Den nordlige fløj var indrettet til osteopbevaring og isopbevaring. Man kendte endnu ikke frysemaskinerne, hvorfor man brugte is der selvsagt til smørproduktionen var en bedre afkølingskilde end det rindende vand.

I frostperioderne hentede man da is fra omegnens damme og mergelgrave og bragte det til ishuset, hvor væggene var beklædt med alentykke isolationer, der også bestod af stedlig gratis materiale som f. eks. tørvsmuld, avner eller halm.

De øvrige bygninger gav foruden plads til hestestald også plads til biproduktion, som stifterne havde regnet ud skulle være en kilde til at give rentabilitet i driften. Det drejede sig om scinehold i forbindelse med mejeridriften. Det var jo sådan, at mejeriet opkøbte mælken og ejerne fik i almindelighed ikke skummetmælken tilbage. Af denne fremstillede man så ost, ja det var virkelig sådant at man til det meste af osteproduktionen kun anvendte skummetmælk. Måske et lille kvantum 20 % ost og ikke som nu, hvor det nærmest er umuligt at købe ost af denne kvalitet. Affaldet fra ostefabrikationen er som bekendt vullen og denne svarer ingen der ville købe. Da man blev klar over at der dog var nogen næring tilbage deri ville man bruge dette til spildfoder til svineføde. Som svinerøgter antog man nabo til mejeriet, husmand Kristen Møller fra Gullerup. Der skal bemærkes om denne mand, at han havde skaffet sig særlig god uddannelse idet han havde været på højskole og var i særdeleshed dygtigere til at skrive og særlig regne end det var almindeligt. Det får betydning i den følgende beretning.

Den tilsyneladende gode ide med svinehold blev en fiasko. For det første blev svinepriserne elendige, og det vil sige et fald på 4 - 5 kr. pr, gris, der iøvrigt kun kostede 22-24 kr som slagtefærdige. Endelig var den megen valle ikke særlig heldigt foder og grisene vantrivedes og fik også stivsyge, som på dette tidspunkt ikke kendtes, og man kendte ingen midler til at behandle den med. Det blev altså ikke nogen god forretning at drive fællesmejeriet.

Imidlertid var andelstanken dukket frem og søgtes også draget ind i landbrugsproduktionen. Både Poul Jakobsen og de øvrige deltagere var interesseret i denne bevægelse og de anvendte den da i praksis således at de fik skaffet interesse for et andelsmejeri og fik startet " Fårtoft andelsmejeri " og dette andelsselskab overtog mejeriet, som efterhånden fik mælk fra Vildsund til Dråby Vig. I 1913 blev det nedlagt og delt i to mejerier- Flade og Solbjerg andelsmejerier. Forfatteren kom også til at få personlig kendskab til dette mejeri, som elev i sommeren 1914.

Poul Jakobsen gik ivrigt op i den jyske kvæg og hesteavl og fremstillede dyr på dyrskuer både på lokalskuet i Nykøbing og de jyske ungskeer. P. Jakobsen holdt også selv af at komme til disse skuer og andre møder og ved forskellige lejligheder holdt han gerne en lille tale, der gerne indledtes med en vittighed eller iørefaldende vending. Iøvrigt var talen nok noget springende i sammensætningen, men påhørtes gerne fordi den som nævnt krydredes med de nævnte muntre vendinger eller en lille " historie " og han talte ikke for længe. I disse festlige lag ville han også gerne have et par glas og det håndte også et over strengen efter meningen i den åndelige grundtvigske bevægelse fandt passende. Ja også hvad Kirsten Marie af den noget mere på værdigheden holdende Ringgårdske slægt. Poul var iøvrigt selv interesseret i de åndelige spørgsmål og ikke mindst friskolesagen, da han som barn havde følt selv, hvorledes det var med en sløj skolegang og lærer, der troede på at visdommen skulle bankes ind i børnene, og det gik dog ikke mest ud over hans rygstykker, da Kjeldbjerggård var den gård i Gullerup, som havde flest tønder hartkorn. Det rent boglige og skriftlige var dog ikke Pouls stærke side, Men undervisningsmetoden havde heller ikke udviklende, thi ubegavet var han ikke. Han holdt meget af sang, men var ikke seld nogen heldig udøver af sangkunsten en evnemangel som iøvrigt findes hos flere grene af familien i de følgende generationer.

Efter at have overtaget gården giftede han sig med Kirsten Marie Ringgård, som var datter af Peder Ringgård, som ejede nabogården, og hans kone Ane Bovbjerg fra Fårtoft. Bemærk at dette indgifte mallems slægten Bovbjerg og slægten fra Kjeldbjerggård i dag er fortsat i 4 generationer.

De to brødre Mikkel og Poul var altså blevet gift med to søstre af Ringgårdslægten og de opstående søskendebørn kan således arvelighedsmessigt siges at være 3/4 dobbelt blodbeslægtede. Poul og Mikkel var jo halvbrødre.

Overtagelsen af gården skete i tilsjutting til datidens højkonjunkturer i tilslutning til treårskrigen og krigen i 1864, men i det hele taget var der sket en stærk stigning i priserne på landbrugsejendomme siden statsbankerottens dage. Den første stigning viste sig for Kjeldbjerggårds vedkommende 1824, og det var da den ved ejerskifte blev sat til en pris af 1200 rigsdaler og den havde på datte tidspunkt et tilliggende på 9 tdr. hk. hvorimod den efter at være delt kun havde 6 1/2 td. l. 1879. Men allerede ved skiftet for ~~hans~~ ^{Stor Mikkel} andet ægteskab 1849 blev værdien forhøjet til 12.000 rigsdaler. Da Poul i 1879 efter i 8 år at have været bestyrer af gården for sin mor overtog gården var det for en pris af 45,000 kr. og det var efter at der var afgivet jord til 2 1/2 td. hk. Da han i 1905 afstod gården til sin søn Peder Kjeldbjerg var prisen gået ned til 41.000 kr. til trods for at besætningen var næsten tredoblet og foldudbyttet gennem dræning m.m. kunne anslås til det dobbelte, i dag 1960- anslås prisen til at være omkring det sekسدobbelte.

Med landbrugskrisen i firserne blev det derfor kun muligt ved flid, sparsommelighed - ja, nøjsomhed, sammen med omlægning af driften, at klare udgifterne og beholde udkommet. Som det allerede fremgår af det anførte, gik Poul stærkt ind i det arbejde som med beundringsværdig energi gennemførtes for at omlægge det danske landbrug efter tidens og nødvendighedens krav. Da forfatteren i trediverne agiterede for udryddelsen af kvægtuberkulosen og blev mødt med den indvending at det var trange tider, henviste jeg til, at det var anderledes trange tider i 80erne og 90erne men til trods herfor rejste landmændene en skov af mejeriskorstene landet over og der byggedes slagterier, så grisenes skrig på slagtedagen kunne høres fra Skagen til Gedser. Når sådanne forhold også bliver omtalt i en slægtsbog er det for at den yngre og eventuelt kommende generationer bedre kan sætte sig ind i det miljø, hvori deres forfædre har levet og kæmpet, ikke blot for det daglige brød, men også medvirket til at bygge landet op til gode for de kommende slægter.

Af den pris som Kjeldbjerggård satte til ved overtagelsen, skulle arven udredes til de 7 levende søskende og aftægten til hans mor ligesom alle de yngre søskende skulle forsørges indtil de blev voksne eventuelt gifte.

Som medgift skulle der foruden pengearven præsentere udstyr til Søstrene. Det var sengetøj, dækketøj og gangtøj.

Man må her betænke, at formuen var den pris gården var sat til ^{og} der medfulgte ikke en pengeboks med penge eller bankbog, hvor beløbene kunne hæves. Det var næsten forhold som nu i årene omkring 1960. Gården repræsenterer en værdi, endda en opskruet for ejerne, men hvis den ikke overtages af fremmed kapital, men af børn, ^{er} der ingen likvide midler ^{at} råde ~~over~~.

Det var derfor forståeligt, at det ikke var noget helt let hverv Kirsten Marie Ringgård gik ind til som kone på Kjeldbjerggård d. 11.11 1879. Det var ikke så meget det intensiverede landbrug med mejeri og hvilket mejersken forstod, som det var pligten til at få sørget for det forskriftsmæssige udstyr til de yngre og jævnaldrende svigerinder, så det ikke skulle udsættes for kritik.

Der måtte derfor hele tiden holdes en ekstra pige, som var dygtig til at væve, men linnedet skulle jo også sømmes og sys, men hermed kunne de hjemmeværende piger dog hjælpe. Hver skulle have 2 sæt sengetøj, dog fordredes kun det ene sæt fyldt med fjer. Desuden til hver 12 sæt linned og et par duge. Endelig var det pligtigt at holde pigernes bryllup standmæssigt, som det hed i skødet, og hvis brylluppet ikke holdtes, skulle der udbetales 100 kr. kontant. Til sammenligning med nutiden skal anføres, at det var mere end et års løn til en pige og mere end prisen for en god ko.

Men iøvrigt var der meget for en husmoder at foretage sig i disse tider med den daglige husholdning, hvor man selv bagte både ryg- og sigtebrød (fint brød). Endelig skulle der brygges øl og slagtes svin og får (lam). I de første år skulle der slagtes 5-6 stk. af de sidste, og konen skulle selv kunne slagte dem. Mor fortæller at hun skulle lære det hjemme at være slagter.

Fårene slagtedes på den måde, at man øverst på undersiden af halsen stak en spids slagtekniv (såkaldt stikkniv) med knivryggen vendt mod halsvirvlerne tværs gennem halsen og skar så halsens bløddel helt igennem, hvorved pulsårerne blev overskåret, hvorefter dyret hurtigt døde, vel at bemærke, når kniven var skarp og hånden sikker. ✓
Jeg husker endnu en sådan fåreslagtning fra jeg var 4-5 år og har endnu ikke glemt hvorledes mors udtryk var et helt andet, når hun med kniven i hånden og det sammenbidte udtryk i ansigtet og med stive skrit gik hen mod ofret der lå med sammenbundne ben på det omvendte kar. Det var tydeligt hende en modbydelig pligt. Hun har iøvrigt fortalt, at hun var ~~blev~~ gede sig ved at lære det hjemme, men

så blev hun truet med, at før hun havde vist hun kunne det, blev der ikke holdt bryllup for hende.

I foråret 1905 overdroges gården til sønnen Peder, som skulle giftes med en datter af Lars Larsen bovbjerg, Fårtoft. Nogle år i forvejen havde far købt et husmandssted som lå lige nord for gården og var det eneste jordstykke mellem midterste del af Kjeldbjerggård og fjorden.

Der var kun et tilliggende på 3 - 4 td. land og P.J. lagde så et lignende stykke jord fra Kjeldbjerggård til, så det var muligt at få opfylde den drøm han havde om på sine gamle dage at komme til at sidde i ro og meg på sådan et lille " sted " med 4 køer og en hest. Men det viste sig hurtigt, at når drømmen blev til virkelighed var det noget andet. Han havde nu ikke anlagt for husmandsdrift, og det viste sig også i løbet af det første år, at det var for tideligt at tage dette skridt, tilmed, da der endnu var tre ukonfirmerede børn. Året efter købte han så sammen med den ældste søn, Jakob, som iøvrigt var forpagter af farbrors præstegård i Gamborg på Fyn, gården Damgård i Ø. Hvidbjerg. Kjeldbjerggård fik en del af det tillagte jord tilbage, men ellers bibeholdtes den lille ejendom som benævntes Lille Kjeldbjerg~~gård~~ foreløbig. Det var den gang trods en afstand på kun 4 mil en gennemgribende forandring at flytte fra slægt og venner og barndomsegn, særlig gjaldt det Kirsten Marie, som var meget steds- og slægtsbetonet. Yderligere svært var det for dem, som var udpræget grundtvigianere og frifolk. Det, at skulle sende deres børn, de yngste, i kommuneskolen eller statsskolen, som man kaldte den, var noget af en selvovervindelse, selv om det viste sig, at læreren i Ø. Hvidbjerg (Fredskild) var en overordentlig flink og frisindet mand.

" Udflyttertiden " varede dog også to år idet det lykkedes at få ordnet et salg af Damsgård og derefter en byttehandel med Lille Kjeldbjerg med ^{den} 100 tdr. land store " Frederiksminde " i Tøving, der med sin beliggenhed næsten midt mellem Gullerup og Frimenighedskirken i Ø. Jølby snart blev en kær bolig. Tillige var der også her en meget stor have med tilsluttet " plantage ", på over et par td. land ialt.

Ejendomsfællesskabet med Jakob opløstes og denne købte en lille gård i Bjergby. I de følgende år havde denne et par større gårde som Vilhelmsborg ved Thisted og Østergård i Fjallerslev, hvilket særlig med den første verdenskrig gav en stor formuestigning, i hvert fald på papiret. Han var under krigens begyndelse bleven ejer af Møllehave i S. Dråby - tildels Sejerslev. Han tænkte nu på at sælge denne gård til de store priser, hvilket ville medføre at han kunne betale Frederiksmimde til bunden om nødvendigt,

og handelen med denne blev gennemført i 1922, men det blev ikke til alvor med salget af Møllehave før efterkrigstidens økonomiske krak samme år som en flodbølge gik hen over landet. Bankerne krakkede og udlån skulle inddrives. Ejendomsprisen faldt katastrofalt hurtigt og da det var håbet at krisen kun var midlertidig, fandtes det at være det mindste tab at videresælge Frederiksminde. At det også måtte anses for tre gange så risikabelt at beholde den tre gange så store Møllehave blev måske ikke betænkt i samme grad som det øjeblikkelige større tab ved salg af den så meget større gård. Dertil kom at det i hvert fald var lettere i den akutte krise at finde pengestærke købere til en gård som Frederiksminde. Poul og hans kone købte da en byggegrund fra dyrlægeboligen i Ø. Jølby og blev derved ikke blot nabo til deres søn, men også til deres nabo gennem årene på Frederiksminde, nemlig Poul riis og kone. Ø. Jølby var i det hele taget en by for gamle, særlig dem der var tilsluttet frimenigheden og som på deres gamle dage gerne ville bo nær kirken. Få år efter flyttede for øvrigt også Kr. Lynggård og Peder Toft med deres koner til byen. I nogle år holdt far griseso for dog at have rigtige husdyr, for selv om de også havde nogle høns var det ikke noget af interesse, men han sørgede for, at de fik en "vis pasning", for sulte måtte i hvert fald ikke noget dyr.

På sine gamle dage fik far lært at læse romaner, og de måtte gerne være tykke, men ikke af de psykologiske, men af dem med handling, da jeg lånte ham Greven af Monte Christo var han næsten ikke til at drive hjemme fra før slutningen var nået. Aviserne studerede han og politik var han ivrig deltager i. Han var efter sin escapade med agrarbevægelsen (halvfemsernes L.S.) påny ivrig venstremand og særlig havde han altid været beundrer af I.C. Christensen, som denne var i sin begyndelse som politiker. Han var altså at finde på den venstre fjøj at partiet, men Madsen Mygdals førerskab i 20'erne var han imod, han kaldte det godsejerpolitik: han førte. Foruden Morsø Folkeblad læste han også det radikale venstre Morsø Venstreblad, der udgik fra Skive og redaktør Carl Hansens artikler var han særlig glad ved at læse. Ved de sidste par folketingsvalg han oplevede stemte han vist på det radikale venstre. I 1929 nåede Poul og Kirsten Marie at holde guldbryllup og som bevis på at far havde et blødt og barnligt/fortæller mor, at hun greb ham i at " snyde" . Guldbryllupsmiddagen var arrangeret på loftet i deres hus hvor der i anledningen var tjældet med sække-lærred og pyntet på anden vis. De havde ellers aftalt, at de ikke måtte se "festsalen" før til festen, men om aftenen før ved sengetid, var far gået ud på toilettet og mor var da også gået ud i køkkenet og kikkede ud i bryggerset hvor lofttrappen fandtes. Da stod far oppe i trappen, han havde lige villet " kikke".

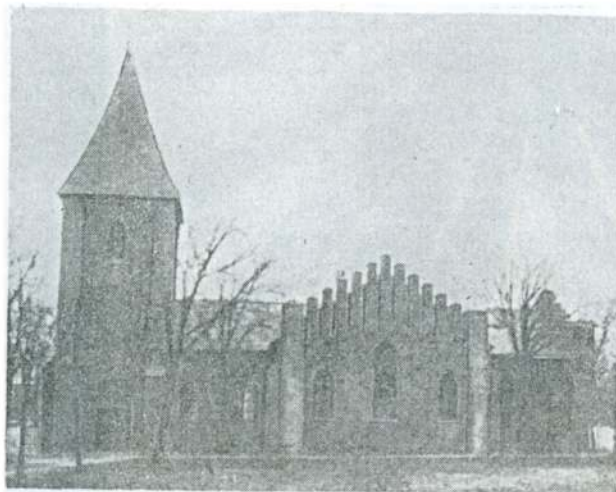
Vejmyt

Året efter fik han et anfald af bronchitis og lå nogle uger, men klarede det igennem, skønt noget svagere efter den omgang. Men humøret beholdt han og sin trøpibe til lang(grov) tobak kunne han atter glæde sig over. Et par dage før sin 80 års fødselsdag d. 19 januar 1931 var han ifærd med som sædvanlig efter middagsmaden at stoppe piben og havde fået tændstikken fat, men da faldt piben ud af hans hånd, han ville bukke sig og samle den op med den samme hånd men det kunne han ikke klare og prøvede da med den anden og det lykkedes at få den op og han vaklede hen til sin^{stol} og ville påny søge at tænde piben, men det ville ikke rigtig lykkes. Han lo af det og mumlede, at han ville gå ind og lægge sig lidt i sengen. Men da lammelsen var så udbredt, at han ikke kunne rejse sig, måtte han hjælpes til sengs.

Han nåede ikke at få røget den sidste pibe han havde stoppet. På sin firsåre dag et par dage efter modtog han fødselsdagsgæsterne på sengen og han kunne kende gæsterne og sige lidt, men i løbet af nogle dage blev han uklar. En lungebetændelse, som stødte til blev det afgørende og han døde d. 31. januar 1931 og ligger begravet på Ansgar kirkegården.

Da han flere gange havde udtalt sig imod de gravsten, som han kaldte "prangende" blev der som mindsten på hans grav anbragt en ubehandlet kampesten, som lå ved vejen fra Tøving til Erslev ved en mindre ejendom, man kaldte Stenholdt. Stenen lå med den spidse ende noget over jordoverfladen i kanten af vejen. Far var en gang nær væltet ved med god fart at køre over den med det ene hjul, han havde da sagt til ejeren at den sten burde flyttes. (Det fortalte i hvert fald ejeren Andreas Bækhøj).

Når der er skrevet særlig udførligt om Poul Jakobsen er det selvfølgelig fordi hans liv kendes bedst, men det er også fordi det samtidigt giver et billede af det miljø hvori denne generation af slægten ~~/~~ Kjeldbjerg levede og virkede og var påvirket.

Ansgar kirken

Noget af Ringgårdslægtens stamtavle, i forbindelse med

Ringgårdslægten.

Der ligger en gård i Skyum sogn (SK. Hørdum Kommune) som allerede i 1688 nævnes under dette navn. Men beviset for at vor Ringgårdslægt stammer derfra er ikke beviseligt fulgt op. Men følgende er ved de af Laurids ~~de~~ mig overleverede data konstateret. En gårdejer ved navn Peder Jensen og med kendingsnavn Hørdum og Ringgård føjet til og hans hustru Maren Christensdatter boede i Ås i Skjoldborg sogn, (bemærk i Hostruplinien den ene gren af sværdsiden også var fra Ås.) men flyttedetil Flade, Mors, hvor han døde d. 3. januar 1804.

De havde følgende børn:

1. Karen Marie f. 17. 2 1791 i Ås død 9.10 1876 i Erslev Mors.

1. g. gift med Sejr Peter Vinter, Fårtoft død 3.4 1833

2. g. - - Mads Sørensen, Torp Erslev.

2. Anne f. 1794

3. Karen Johanne f. 2.11 1795

4. Niels Christian f. 6.6 1797

5. Niels Pedersen Ringgård f. 1798

Denne sidste blev gift med Johanne (Jane) Mikkelsdatter fra Gullerup, datter af gdr, Mikkel Jensen samme sted og hustru Sidsel Poulsdatter, der ialt havde følgende børn:

1. Peder Mikkelsen, smed i Gullerup.

2. Jens Mikkelsen gdr. i -

3. Johanne Jane Mikkelsdatter f. 4.8 1809

4. Poul Mikkelsen Klitgård f. 1827. Degn i Vejerslev, Mors.

Niels Pedersen Ringgård og Johanne Mikkelsdatter fik følgende børn:

1. Peder Nielsen Ringgård f. 2.5 1825. Der er også opgivet 1824 men med henblik på bryllupsdagen d. 16.2 1824 er det antagelig i 1825

2. Lars Nielsen Ringgård f. 1827 boende i Flade.

3. Sidsel Marie Ringgård Nielsen f. 1832 g.m. Søren Arentzen, Bjergby Peder Nielsen R. g.m. Ane Kristensen (Bovbjerg) datter af gdr.

Kristen Kristensen af Fårtoft og hustru Else f. 1810 d. 1883 på Viborg Sygehus. Hun var datter af Peder Lauritsen (1769-1848)

og hustru Sidsel Jensdatter (Buch) f. og d. i Flade (1778-1839)

((se slægten Buch af P. Buch 1932)). Dermed er knyttet den fjerde

forbindelse med slægten Buch, som iøvrigt knyttes påny gennem gif-

temål m. Peder Ringgårds datter: Johanne (Jane) og Niels Buch, Eng-

I Pr, og Ane Kirstine B. ægtes. var der f. børn: holm, Flade.

Maren g.m. Mikkel Jakobsen -- Johanne g.m. Niels Buch--Kresten

Ringgård g.m. Inger Kjerstine Lynggård d. af Lars Lynggård Pedersen,

Bjergby. men som var f. i Fårtoft 1814 og var således bror til Jakob

Mikkelsens hustru af første ægtes., så her er også et kædeled i slægts-

historien sluttet.

Jakob Poulsen Kjeldbjerg (kun kaldt J.Kj.) f. 13/12- 1880. Bor Linå.g.m.
 og Agnes Møldrup f. 14/5-1881. Friskolelærerinde. D.Af Christen M. og
 hustru Bert Kirstine M. Agnes døde i Klank pr.Galte d. 27/6-1851.

Jakob havde som dreng lyst til både at lære og at læse oplysende ting,
 holdt således det udmærkede tidsskrift " Frem" dat det udkom. Tillige
 var han interesseret i mekanik , så det var ham der måtte ordne de ma-
 skiner hans far købte. Men vi mindre søskende havde så også at holde
 fingrene fra værktøj og skruer. Da han var 17 år kom han på højskolen
 i Hundborg,Thy, hvor P.Hansen, farbror til Agnes var forstander. Det
 er sandsynligt, at Agnes var på skolen som hjælp i huset. I hvert fald
 var J efter hjemkomsten tilbøjelig til at synge visen med omkvædet:
 Agnes min dejlige sommerfugl " !!!! Hvad skete 15 år senere?

J. lærte også lidt violin spil hos skomageren i Bjergby, der var spille-
 mand. Senere var J. på Tune Landbrugsskole. I 1903 kom han hos sin far-
 bror i Gamborg for at forestå præstegårdens landbrug. Et halvt års tid
 efter forpagtede han præstegården, men i 1906 fik han overdraget for-
 pagtningen til sin fætter Peder Ringgård for at komme til Mors og
 hjælpe sin far med at overtage gården Damgård i Ø.Hvidbjerg. Da denne
 i 1908 solgtes opløstes fællesskabet og far erhvervede Frederiksminde
 i Tøving, mens J. købte en mindre landejendom i Bjæggby. J.var dygtig
 og sparsommelig og i 1910 købte han den store gård Vilhelmsborg ved
 Thisted. I en for begge modnere alder traf han her Agnes, som var fri-
 skolelærerinde i Thisted, og de blev gift i 1912. Ikke så længe efter
 solgte han med fortjeneste og købte den kun ca. halvt så store Øster-
 gård i Fjallerslev, som han et års tid senere byttede med Møllehave på
 Nordmors. Her havde de en halvsnes gode år både økonomisk og med for-
 øgelse af børneflokket. Mange af familien på Mors tænker på tiden på
 med taknemlighed, ikke mindst for børnene. Hvert år skabte Agnes
 en juletræsfest for dem og hun havde evnen til at få den rette fest-
 stemning frem hos alle generationer. Som nævnt var en farbror til Agnes
 højskoleforstander P. Hansen, som oprindeligt var uddannet håndværker,
 En and bror var håndværker i København og blev stor bygmester og byg-
 gede bl. a. National og Scalakompelkset. Han var kendt under et slags
 øgenavn- Hellighansen, som hans svende havde døbt ham, fordi han mødte
 om morgenen og forlangte arbejderne samlet til morgensang før arbejdet.
 Iøvrigt blev han under en kriseperiode ruineret og vilde ikkemodtage
 hjælp af nogen og endte sine dage på det såkaldte "Almindeligheden" .
 Også Agnes var en særpræget personlighed og stemningsmenneske. I sine
 unge dage sneg hun sig forklædt over grænen til og fra Sønderjylland.
 Hun gennemførte selv at give sine børn skoleundervisning. I opgangs-
 tiderne kan man sige hun var den hjælpsomme og glade giver, men da der
 kom modvind og nedgangstideri allerhøjeste grad , var hun ikke minst
 den der havde ryggrad til at bære de byrder, det medførte. Da hun de
 sidste par år var syg, angrebet af kræft i spiserøret, som kan hindre
 både at spise og drikke , søgte hun stadig at holde modet oppe.

Den bølge af depression forretningsverdenen og landbruget og som var en reaktion efter krigens opskruede forhold gik også hen over Familien på Møllehave . Nogle af de problemer, som opstod, er vist af Thomas Olesen Løkken i bogen, "Bonden Niels Hald". Før krisen rigtig satte ind i 1922 havde Jakob købt Frederiksminde af sin far , idet han så vilde sælge Møllehave og derefter sidde som en velhavende mand på Frederiksminde. Imidlertid gik den sidste handel ikke i orden før bankkrakkene i 1922 satte ind og alt gik ned i en bølgedal, så ingen vilde købe den større gård. Krisen ramte først Peder, der gennem ejendomshandeler havde større engagementer i bankerne, men bølgerne bredte sig til hans bror og far, som man mente , rent formelt havde kautionsret for kassekrediter. Der måtte jo realiseres for at tilfredsstille bankerne med likvid kapital. Peder realiserede selvfølgelig først af hvad der var muligt, men både kautionsforpligtelser og virkningerne af den ændrede økonomiske tilstand gik jo ikke spørløst hen over driften af de to store gårde. En af de to gårde måtte afhændes og det blev af to grunde Frederiksminde, Tøving, Dels syntes der at blive mindst konunkturtab på den største ejendom og dels var det lettere at finde en kapitalstærk køber til den mindre . I 1922 afhændedes denne, og en af de gårde, som Peder Peder som Panthaver havde overtaget og p.t. beboede blev overdraget Jakob. Man nåede efterhånden frem til krisen i trediveerne og nævnte gård "Stenholtgård" Kragelund pr. Engesvang blev da afhændet og en mindre gård ved N. Snede købtes. Denne gård var af ringe kvalitet og krævede mere likvid kapital en ventet for at sættes i drift og blev afhændet. J. købte derefter et husmandsbrug i Klank ved Aarhus -Silkeborg landevejen, nabo til højskolen. Nogle år efter at Agnes var død blev denne ejendom fordelagtigt solgt til kommunen og Jakob købte "Smedegården" Linå v. Silkeborg. Der bor han nu i 1962 og driver ejendommen sammen med sin ældste, ugifte søn Poul. Linå fra 1959.

Der er skrevet lidt ekstra ~~en~~ biografi, ligesom denne vil blive suppleret ved Peders biografi, da det giver et billede af de urolige økonomiske forhold, som man let kunde blive hvirvlet ud i . Et andet medlem af slægten, nemlig Peder Rasmussens datter og hende mand Due var også ude i strømmen , men slap med større ressourcer noget lettere ud af klemmen.

Af Jakobs ægteskab er den ældste af børnene:

Bertha Kirstine K. f. 16/7-13 , Østefgård , Fjallerslev. Gift med Hans Christensen f. d. 15/7-14 i Hanherred. Landmand . De bor nu i nærheden af Sabro v. Aarhus. B. var i huset hos og stor hjælp da farfar døde.

De har to døtre, Inga Agnes Christensen f. 1/12/7-39 og og Elin Chr. f. 2/4-43. Begge er uddannet ved dameskræddersyning i Århus og er i 1962 ugifte.

Kirsten Marie Kjeldbjerg f. 6/11-14 på Møllehave. K. var ved husligt arbejde, viste også at kunne påtage sig kontorarbejde da hun blev g.m.

Jørgen Winfelt Lund f. 24/1-1910 , som er arkitekt og bl. har været på studierejser i U.S.A. J.W.L. arbejdede først med mindre huse og specielt elementhuse, men slog sig derefter som speciale på industribygninger og har herved oparbejdet en stor virksomhed i København. For et par år siden købte han en gård ikke lang fra hvor Kirstens far bor. Selv om gården drives med bestyrer, er den forbedret og til dels nybygget og hvad beboelseshuset angår i hvad der kan kaldes arkitektbetone stil , og er i 1962 omtalt og illustreret i bladet Jyllandsposten

I ægteskabet er 3 sønner: Hans Ole f. 30/3-42, Lars f. 8/1-44 samt Niels Jørn f. 10/1-48.

Poul Jakobsen Kjeldbjerg f. f. 10/3-16. ugift bor som nævnt i Linå.

Peder J. K. f. 24/5-17. g.m. Gudrun Christensen f. 5/5-21.

Peder er landmand, landarbejder og under krigen tørvefabrikant i mindre stil (formbrændsel). Han er sang- og musikbagavet om end selvlærtharmonikaspieler . Da Børne også har samme evner har han dannet et lille "Musikband" og dette er søgt ved forskellige fastlige lejligheder. Der er i ægteskabet 8 børn.

1. Inge Britha Jakobsen K. 7/12-38. 2) Irma J.K. f. 1/7-40 3) 39 Poul J.K. f. 10/3-42- 4) Bjarne J.K. f. 23/10-43. 5) Jakob J.K. f. 17/2-44. 6) Ingvar f. 17/2-44. 7) hans Peder Arne f. 8/7-48 . 8) Palle 23/2-1950.

Der allerede børnebørn og Jakob er oldefader til 5 børn idet Inge Britha , som er gift med bankassistent Rønn, København 4. børn og Irma, som er gift med Fodermester Børge Biltoft, Støvringgård pr. Galten.

Elisabeth K. f. 1/12-18. g. m. Orla Pedersen f. 25/10-13. Drev først en vognmandsforretning. Senere eksamen. ejendomsmægler og flyttede for et par år siden til Silkeborg. I ægteskabet er en datter Tove Kjeldbjerg Pedersen. f. 31/7-47.

Inger Kjeldbjerg f. 27/8-22 g.m. Peder Lambertsen f. 18/5-1912 gdr. Ilsted pr. Bramminge. Der 4 børn . Niels Jakob L. f. 12/10 Lone L. f. 10/9-53. .. Thorbjørn L. 2/9-58... Kirsten Elisabeth 19/12-60.

Arne Jakobsen Kjeldbjerg. f. 4/6-24. Lærer og g.m. lærerinde Kamma Pedersen f. 26/5-26. Er nu begge ansat ved Iglsø kommuneskole pr. Stoholm. Har tidligere været lærerpar ved skolerne i Fåborg ved Varde og Lintrup pr. holsted, som børnenes fødested er angivet viser.

1) Stig K. f. 29/3-53 i Fåborg. Else K. f. 16/7-54 i Lintrup og Hanna og Lars (Tvillinger) f. 28/2 61 i Iglsø skole.

Peder Kjeldbjerg f. d. 22/7- 1882 . D. 2. Marts 1959. Begr. Ansgar K. g.m. Kirstine Bovbjerg f. 4/4 1879 d. 11/3-31. D. af Gdr .LarsenLarsen Bovbjerg, Fårtoft og hustru Karen d. af Lars Lynggård, Bjergby.

Ved giftemålet overtog Peder fødegården, Kjeldbjerggård . I 1907 modtog han Morsø Landboforenings ærespræmie for veldrevet land- og husdyrbrug. I efteråret 1914 bortbyttede han Kjeldbjerggård med den ca. 400 tdr. ld. store Nørhågård i Thy. Denne havde han i ca. 3 år., da han solgte den med en fortjeneste på godt 100 tusind kr. Det var endnu i de år en næsten svimlende tanke, at bliver ejer af en sådan formue. (Det skal indskydes at slægtsgården efter Peder blev købt af Jakob Mikkelsen Jakobsen ,s. af Mikkel Jakobsen, så man kan sige, at den gamle arvelinie blev fulgt). Peder købte derefter en gård ved Nykøbing og kunde få en pæn bankbog. I Nykøbing traf han et par andre mænd, der ligeledes havde solgt deres store gårde og nu for den likvide kapital var begyndt at handle med landejendomme. Peder kom med i kompagniskabet , som derved fik frisk ledig kapital. Der tjentes også ved hver handel, men både fortjenesten og mere til blev til en Panteobligation i ejendommen hos den nu køber. Så kom 1922 med krak af af Andelsbanken og Landmandsbanken m.m. og de lokale pengeinstitutter *krakende* kontante indbetalinger udover de til sikkerhed indlagte pantebreve.

For at komme ud af kompagniskabet måtte Peder overtage sin part af obligationer og ejendomme. Krisen forværredes da landbrugspriserne raslede ned og bankerne forlangte mere sikkerhed, event med kaution. Forfatteren der som ung dyrlæge med studiegæld ikke havde nogen "bankmæssige værdi" var der for ikke impliceret og tilrådede at sige nej til bankkravene og lade dem gøre hvad de vilde. Men betegnende nok for sin generation sagde far hertil, at endnu var ingen i familien gået fallit. Peders far og broder Jakob gik derfor i kaution og Peder realeserede den lettest realisable del af sine ejendomme, bl. i Nykøbing og flyttede til en af de overtagne gårde, Slejstrupgård i Salling. Efter som ufyldstgjort panthaver at have overtaget bl. Ssneholtgård: kragelund pr, Engesvang, hvortil han med tidernes ugunst flyttede. Som fortalt overdrog han senere denne gård til Jakob og efter en kortere tid som forpagter af en anden gård købte han af hypotekforeningen gården "Vest Burlund" ved Bur st. syd for Holstebro. Gården var meget forsømt og næsten uden besætning, men ved nogen økonomisk støtte , samt egen og børnenes dygtige hjælp, blev både besætningen og markens arbejdet op til højden af hvad der kunde forlanges med jord af den bonitet.

Kirstine skulde kun i få år nå at få en rolig tid på V. Burlund i da hun blev syg, vist af en lungehindebetændelse og dens følger og hendes kræfter stod ikke til at overvinde sygdommen. Er brg, på Ansgar K. Peder var ivrig i politisk diskussion og brugte store armbevægelser i argumentationen, som også andre i familien. I 1949 afstod han gården til sønnen Laust og blev aftægtsmand, hvilket han dog ikke var aflægs til. Et par år efter flyttede han til Ø. Jølby, hvor den ug.d. Anine var hjælp sin farmor, De overtog huset efter hendes død. Peder var rask, men fik dog en forstørrelse i blærehalskirtlen, som så mange ældre mænd.

Sidst på vinteren i 1959 talte han med en læge derom, som rådede ham til en operation. Den 6. marts døde han 3-4 dage efter operationen af en blodprop til hjertet. Begr. på Ansgar kgd.

I ægteskabet var der 8 børn, som nævnes i det følgende:

- 1) Marie K. f. 6/7-1906 i Kjeldbjerggård, som de næste 6 søskende.
g. 11/5-1936 m. Knud Nørgård Jensen, Idom, f. 14/3-01. Følg. børn:
Asta N.J. f. 3/3-37 og er gift i 1958 m. Jens Chr. Mikkelsen, Naur.

De har en søn Per Knud N.M. f. 10/4- -60.

Henning N. J. f. 30/8-38.. D. 28/7-39. Den næstfødte, blev også døbt
Henning N.J. f. 5/4-1941. Inger Kirstine f. 21/1-43.

Derefter blev Marie syg og døde d. 22/7-43. Begr. Bur K.

- 2) Karen K. f. 4/9-07. Hun blev g.m. Mads Bertelsen f. 5/4-03 men døde allerede d. 30/9-43 af Leukemi. M.B. var fra Hedegård, Idom, samme sogn som V.Burlund og de købte en mindre gård i Idom. Der bor Karen stadig med sin bror Poue som bestyrer.

I ægteskabet er der sønnen Arne B.

- 3) Jens K. f. 29/10-09. G.m. Marie Christensen hxf. 14/8-04 i Tæbring d. af gdr. Esper Christense og hustru Kristine, Frøslev, Mors
J.K. har boet flere steder og var under krigen aktiv deltager i Udl. Slægtsregister for J.K. og efterkommere finde på en følgende side.

4) Anine K. f. 2/9-08. Bor i Ø.Jølby. Ugift.

- 5) Lars Larsen Kjeldbjerg (kaldt Laust) f. 5/6-11. Gift d. 27/5-49 m. Dagny Amalie Larsen d. af Martinus Larsen. Idom. L. overtog V.Burlund efter sin far i 1949. Har en datter Lisbeth K. f. 12/4-56.

- 6) Poul K. f. 5/6-11. P. og L. altså tvillingbrødre og ligner hinanden så kun de ælternærmeste kunde kende dem fra hinanden (Etågs tvillinger)
P. er bestyrer hos sin søster Karen.

- 7) Harald K. f. 25/8-14. g. 28/2-39 m. Elise Pedersen f. 6/12-05 d. af Peder P. Kildal, Idom. De har nu en lendejendom i Hodsager, Aulum.
Børn: Peder f. 25/1-40.. Bent f. 25/3-41.. Frede f. 1/9-42..
Grete f. 27/6-44... Aage f. 27/6-46.

- 8) Dagny K. f. 3/1-19 i Nykøbing M. g. d. 24/9-1944 m. Jens Christen Burgård f. d. 23/11-19 på Burgård i Bur sogn, s. af Mads Chr. Burgård. Gården har været i familiens eje siden Bedstefaderen for godt 100 år siden (formentlig 1848) som daværende fæster købte g gården som fri ejendom, idet den var fæstegård til Nørre Vosborg. Gården og dens beboere var så at sige genboere, da denne og Dagnys hjem, V.Burlund beggestødte ~~er~~ ud mod Storåen.

I ægteskabet har været tre børn, men heraf er de to døde ~~men~~ kun nogle få år gamle. Det er: Solveig B. f. 26/1-46 og død 13/6-48.

Ernst Burgård f. 14/10-49 og død 31/12-5- .

Birgit Burgård f. 14/10-1947

Jens Kjeldbjergs familie.

Jens Kjeldbjerg f. 29. 10 - 1909 i Gullerup
Marie Kjeldbjerg f. 14. 8 - 1904 i ~~Fatring~~ *Tobring, Kors*
forældre gdr. Kristine og Esper Christensen, *enere Frølev, Moss*
børn:

Kirstine Kjeldbjerg f. 2.12 - 1932
gift med Henry Nielsen f. 23. 4 - 1927 i Aalborg,
søn af Anna og Chr. Nielsen fhv. Landmand

Edith Kristine Kjeldbjerg f. 6. 1- 1934 i Nr. Felding
gift med Kjeldsen f. 1. 12- 1932 i Hjerm (Altmuligmand)
søn af Marie og Martin Kjeldsen (Portør) Hjerm
børn:

Finn Kjeldsen f. 7. 10 - 1951
Bente - f.29. 10 - 1957

Asta Kjeldbjerg f. 10. 7- 1935 i Nr. Felding
gift med Knud Trankjær f. 31. 3 - 1927 i Holstebro (Modelsnedker)
søn af Jørgine og Mads Trankjær Holstebro
barn:

Mads Erik Trankjær f. 14. 9 - 1958

Else Kjeldbjerg f. 24. 3 - 1936 i Nr. Felding
gift med Vagn Mikkelsen f. 7. 9 - 1934 (Elektriker)
søn af Gdr. Johanna og Hans Mikkelsen
barn:

Flemming Mikkelsen f. 23. 2 - 1959

Egon Kjeldbjerg f. 24.2 - 1937 i Nr. Felding
gift med Henny Pedersen f. 20. 12 -
Datter af Fru. Else Pedersen, København

Dagney Kjeldbjerg f. 16. 5 - 1938 i Hjerna
Gift med Frede Johansen f. 3. 2 (Smed og Maskinarbejder)
søn af Fiskeskipper Johansen og Hustru, Bønnorup Strand.

Frede Kjeldbjerg f. 30. 5 - 1939 i Hjerna
d. 30. 5 - 1940

Henry Nielsen ejer en Budcentral i Skovlunde

Egon Kjeldbjerg ligeledes en Budcentral, i Vanløse København

Ane Kjeldbjerg f. 10/12-84 gift i 1904 med sit næstsøskende barn
Anders Chr. Bovbjerg f, d. 18/10- 1878. ^{af d. 18/9-53} S. af gdr. Peder Larsen

Bovbjerg og hustru ^{blev} Fårtoftgård, Mors. Ved giftemålet fik de en mindre gård, der bygget på den østre del af Fårtoftgårds jord, som iøvrigt grænsede til den gård, som ved forreige generation var skilt fra til Pl. Bs bror Lars Larsen Bovbjerg.

En broer til Anders Chr. Kristen B. fik fødegården i forpagtning. Han havde været nogle år i Amerika ligespm sin kone og da de efter nogle års forløb hellere vilde søge til U.S.A. ifen, fik Anders Chr. og Ane fødegården, hvorfra iøvrigt er udskikt et stk jord til sønnen Asger. Aners Chr. var som landmand særlig interesseret i korthornskvæget og var formand foe denne gruppe af kvægavlforeningen Efter sin mands død har Ane afstået gården til sin ugifte søn Jens, og kan glæde sig over stadig at bo i gården og modtage sine børn og børnebørn og i de sidste år sine oldebørn i det gamle hjem.

Børnene er:

1. Helga B. f. 20/7-05 g. m. Niels Sandal f. 11/7- 97 s. af gdr. i Bjergby Peder Sandal f. 15/ 4 - 1868 og Mette f. Kusk 13/11-1873. P. S. d. 13/5-38 og hans kone 4/2-39. N.S.overtog fødegården, da han blev gift. Som hobby har begge dyrket sang. N. har været fmd i foredragsforeningen, Venstrforeninge og brugsforeningen i Bjergby, samt mangeårigt medl. af mejeribestyrelsen. De har følgende Børn:
Mette S. f. 23/1-29 som er g. m. Gunnar Boll f. 5/1-23. Deres børn:

Inge Lise 6/5-52..Jakob 4/4-55.. Niels Sandal Boll f. 1/9-57.

Peder Sandal f. 5/3-31. g.m. Ane Marie Jakobsen f. 17/8-34 d.af gdr. Kristen M.Jakobsen, Kjeldbjerggård (se denne) Bor selv Gullerup. De har i 1962 to børn:

Karen Marie f. 16/9- 59 og sønnen Kristen Jakobsen S. f.12/5-61

Helga og Niels Sandal har tillige p.t. følgende ugifte børn:
 Anders Chr. Bovbjerg Sandal f. 19/3-39. Arne B.S. f. 10/9- 44 og Hanna S. f. 26/11- 46

2.Peder Bovbjerg f. 18/4-07. Han er gift med Margrethe Jakobsen

f. d.18/10-05 i S. Dråby, datter af Jakob Mikkelsen Jakobsen, senere Kjeldbjerggård. De er således også næstsøskendebørn.

De havde først en gård på Hobroegnen i næsten 20 år og specialiserede sig i hønseavl med rugeri af kyllinger til salg.

De flyttede da tilbage til hjemøen og købte gården Østergård i Fjallerslev(Samme gård, som Jakob Kjeldbjer ejed 40 år tidligere). Et års tid efter købet gik gården op i luer på nær stuehuset. De har følgende tre p.t. ugifte børn.

Ane Marie Bovbjerg f. 1/5-39.

Poul B. f. 27/5- 41.

Jakob Mikkelsen B. f. 13/8-43.

3. Jens Bovbjerg født i 1909 og er endnu ugift. Efter faderens død har han overtaget fødegården. Har som hobby oldsager.

4. Poul Bovbjerg f. 5/4-10 og er g.m. Edith Nielsen f. København, d. 29/6-07-. d. af Oskar Nielsen f. 23/7-84 og hustru Anna Arentsen. De havde først en gård i Finnerup, hvor de ældste af deres børn er født. De to sidste er født i Redsted på Mors, hvortil de flyttede kort efter krigen. Børne er følgende :

Anders Kristian Bovbjerg f. 26/1-41

Anna Grethe , " f. 20/12-44

Oda Elisabeth " f. 3/11-48.. Folmer B.året før d.17/5-

5 og 6. Asger og Ingrid som er tvillinger er født 9/11-1914

Asger er som sinå brødre landmand og er gift med håndgerningsærerinde Inger Grethe Hansen f. 17/1-30 på Sjælland, men kom i sit fag til Mors. Da de blev gift fik de som nævn jord fra Fårtoftgård og tilkøbte mere fra Kølvinggård og byggede på toppen af bakken.

De har i 1962 3 børn :

Ane Kirstine f. 29/8-54

Karen f. 9/1-56 og Anders Christian f. 1957. *Karen - 23.8-1963*

6. Ingrid Bovbjerg f. 9/11-14 g.m. civilingeniør Arne Glæsner f. 14/7-1909. i København, s. af Kommunalærer G.

Parrets bekendtskab stiftedes, da AgG var på Mors for at lede bygningen af en udskibningsbro fra et molerværk.(brud). A.G. er ansat ved Københavns kommunes ingeniørkontor. Dyrker musik som hobby.

En datter Anna er f. 20/7-46.

7. Rigmor Bovbjerg er født 25/9-18 og er gift med kommunelærer Karl Johan Thomsen f. 11/8-14. S.af kommunelærer og sparekasse-direktør Th. Thomsen S.Dråby.

De har i 1962 følgende børn:

Kristen Bovbjerg Thomsen f. 17/1-56.

Jens " " f. 22/2-58

Arne Thomsen f. 6/4-62.

Johannes Kjeldbjerg f. 21/3-1890. Efter konfirmation i Gamborg hos sin farbror mejerielev sommeren-04 på Fårtoft mejeri. L/11-04 -1/11 05 ved landvæsen på Brændeskovgård. Realskole i Nykøbing og præliminær-eksamen som privatist ved Københavns universitet juli 1908- Indskrevet ved veterinærskolen 1/9-08. Dyrlægeeksamen jan.-~~1913~~ 1914. Overtog 20/2-14 dyrlægepraksis i Ø. Jølby og gift d. 4/4 -1914 med Mary Ulrika Olsen, København. $\frac{1}{2}$ - 91

Indvalgt i sognerådet 1924 af Det rad. Venstre indtil fraflytning til Thisted i december 1942. De sidste år næstformand i sognerådet. Opstillet som folketingskandidat for Det rad. V. i Thistedkredsen ved valgene 1926-29-32-35 og 43- Medl. af Det rad V. hovedbest. 1929-52. Fmd. f. Thisted amts Dyrlægeforening 1924-36 da genvalg nægtedes p.gr. af udnævnelse til kredsdyrlæge for Thisted amt, efter bl. a. at have opstillet planer for kvægtuberkulosens bekæmpelse i tilslutning landbrugets/riseordninger bl. a. med destruktions af udsætterkvæget.

Fra 1934 af landbrugsorganisationerne i Thisted amt ansat som sekretær og organisator for den oprettede Forening til bekæmpelse af smittomme husdyrsygdomme i Thisted amt. Ligeledes sekretær for De samvirkende foreninger til bekæmpelse af husdyrtuberkulosen i Jylland til denne forenings ophævelse, da opgaven var løst.

Afstået praksis 1/10-42 og bopæl i Thisted og varetog derefter stillingen som kredsdyrlæge uden privat praksis.

Har udøvet en ret omfattende skribent-og forfattervirksomhed på det faglige område, samt tillige som foredragsholder, særlig angående tuberkulosebekæmpelse, først og fremmest i Thisted amt men i bekæmpelsens start også i de fleste amter i Jylland.

Faglige foredrag er også holdt i dyrlægeforeninger væsentlig om lidelser hos svin, hovedsagelig hos den drægtige og fødende so. Således ved den 5. nordiske veterinærkongres i København 1939 om Eklampsi hos soen og diskussionsindlæg ved d. 2, nordiske veterinærkongres i Stockholm 1921 I et festskrift i anl. af prof. B. Bahgs 100 års dag en afhandl. om forekomsten af nogle af hestens og kvægets intoksikations-og fordøjelssygdomme.

En bog er udgivet om : Fødselshjælp hos soen og dens sygdomme, 1930 Udsolgt og udgivet i fornyet udgave 1950. I 1961 er med støtte af Den kgl Veterinær og Landbohøjskoles jubilæumsfond udgivet en bog : Sygdomme hos husdyrene. Erfaringer fra praksis.

Faldet for aldersgrænsen 1960 som statsansat kredsdyrlæge.

I ægteskabet er følgende børn:

Edith K. f. 8/3-1919. g.m. Søren Bro f. 27/4-16, Inseminør, Erslev, Mors s. af gdræ sognerådsfmd. Ole Chr. Bro, Sakallerup.

To sønner, Ole Chr. Kjeldbjerg Bro f. 29/10-47 i Hjørring.

Jenå Kjeldbjerg Bro f. 2/2-54 :

Esther Kjeldbjerg f. 2/6-1921. Telefonistinde ved København Tel. g.m.

Emil Hansen, Bygningsarbejder, Entreprenør. f. 1916 - 1965

2. Sønnen: Johannes Kjeldbjerg H. f. 20/11-44. Svend Ulrik K.H. f. 6/1-51.

Ingvar Kjeldbjerg f. 17/12-92 På Kjeldbjerggård. Død Højvang 27/5-39. g.m. Karoline Lyngby f. 2/8-1901 i Højvang, Foldby sogn, Aarhus A, d. af gdr. Jens Lyngby og hustru Maren. (Jens Lyngby var trillingfødt)

Karoline også kaldt Nina blandt de nærmeste. Var friskolelærerinde bl a. i Fårtoft Friskole på Mors, hvor Ingvar lærte hende at kende. Ingvar var på højskole, bl. a. Askov og landbrugsskole. Han var den eneste af brødrene, som gennemgik soldatertjenesten, men til gengæld også en lang tjeneste, over to år, idet han skulde have været udtaget til underofficer-korporalskolen, men blev fritaget mod i stedet at gå over til ambulancetjenesten, hvortil han fik forlænget tjenestetid m. 3 mdr. Lige hjemkommet i Juli 1904, blev han i august indkaldt til såkaldt sikringstjeneste, da optakten til den første verdenskrig begyndte. Der måtte han ligge i ca. 1½ år. Grunden til, at man vilde have haft ham på korporalskolen var antagelig hans harmoniske legemsbygning og sikkerhed i øvelserne, hvilket han nok havde fra sin dygtighed og præcision som gymnast. Han var da også udtaget som deltager i olympiadeholdet i Stockholm i 1912.

Efter at være gift boede parret først på en mindre landejendom i Frøslev, men overtog få år efter Karolines fødegård i Højvang. Udhusene var meget gamle af bindingsværk, som de efter at være nogenlunde konsolideret begyndte en opbygning. Da indhentede ulykken Ingvar en pinselørdag d. 27 maj 1939, ved at blive kørt ned af en bil med øjeblikkelig død til følge. Karoline, der nu sad alene med de 6 børn drev gården videre og har senere fuldenendt dens opbygning.

Børnene er: Kirsten K. f. 4/2-26 i Frøslev (De andre i Højvang) g.m. Arne Sørensen, landmand, Faurskov, Lerbjerg. De har følgende børn:

Ingvar f. 10/11-49 og Helga, f. 27/8-54.

Bent K. f. 28/7-27. Ugift. Bestyrer hos sin mor.

Eli Margrethe K. f. 25/8-28. g. m. landmand Søren Christensen, Søften.

Herdis K. f. 16/4-30. G.m. Jeppe Pedersen, Sdr. Vinne. Børn:

Else, f. 11/3-57. ~~XXXX~~ Gunner f. 24/12-59.

Ellen K. f. 22/6-31. G.m. C.J. Holgersen, landmand, Mundelstrup.

Børn: Jørgen f. 11/2-58.

Paul K. f. 25/7-32. Udlært gartner og som sådan arbejdet et års tid i U.S.A. Har i 60-61 oprettet et gartneri med et betydeligt drivhusanlæg på en indkøbte naboejendom til fødegården g.m. Birthe Villadsen.

De har en datter f. 2/4-62 døbt Susanne.

Anna Bovbjerg Kjeldbjerg f.19 - 7 1895
g.m. Niels Mejlhede Sørensen f.14.- 9 1894 d. 4 - 7 1942
i Hjørring

Gårdejer Mårbjerggård, Skallerup på Mors fra 1919 - 1928.

Derefter inspektør og i 1942 overinspektør for forsikrings-
selskabet " Hafnia "

Børn: 1 Astrid f.18- 12 1920

g. 1942 med Røgner Jensen f. 1 -12 1918

De købte en gård i Tranget pr Tårs, Vendsyssel. Her var der til
19 , hvorefter de købte Sdr. Hvidegård, pr. Hjørring.

Børn: a. Niels f. 1943

b. Tove f. 1946

c. Arne

d. Lisbeth

2. Andreas Mejlhede f. Sørensen , fået familienavnet Kjeldbjerg
1957 f. 31.12 1921

g.m. Gerda Skibsted f.21- 4 1924

Børn: a. Helle f. 8--2 1947

b. Anne f.25- 1951

c. Hans f. 9- 1 1954

d. Lise f. 8- 7 1958

Andreas var først landmand i 6 år, senere kommunalrådgiver og for-
stander for Aalborg ungdomsskole, der i 1962 havde 1200 ele-
ver. Den største uden for København.

3. Poul f.31- 1 1923

ugift men forlovet med lærerinde fra København i 1962.

Først landmand. Senere lærer fra den frie lærerskole ,
Ollerup. Nu højskolelærer ved den nordiske folkehøjskole
i Italien (1962)

4. Johanne (kaldes Hanne) f. 6-11 1924

g.m. Erik Peterson f. 1922 i Amerika

Direktør ved fa. Jørgensens kiksfabrik , bor i Charlotten-
lund.

Børn: a. Anna Selma

b. Erik (Rikki)

c. Poul

d. John Craig

5. Kirsten f. 3-12 1925
uddannet sygeplejerske g.m. Hans Aage f. fændrik
ved radiotjenesten Værløse

Børn: a.
b.
c.

6. Henning f. 2- 6 1927
folkeskolelærer: Niløse Kongsted pr. Dianalund
g.m. Eva -- separeret 1960

Børn: a. Niels Kristian f. 1957
b. f. 1961

7. Inger f.19- 6 1928

gift ~~gange~~ med amerikaner, hvortil hun emigrerede 195--

Børn: a. en søn og en datter + Popel Pet. Francisker.
fædet ægteskab Inger et ejendoms magler.

b.

Fraskilt 1962

8. Erik f.29-12 1934

stud. med., læge : 1964

g.m. Esther f. bor i Aarhus. E. Børneren berinder

9. Bodil, Student, f.31-12 1939

Biblioteksass. Statsbiblioteket Aarhus

g. 1962 m. Leo Tandrup Christensen f. --

Nekrolog i Vendsyssel Tidende for d. 4/7 - 1942.

H J Ø R I N G

Overinspektør Mejlhede fundet død.

Han havde dårligt Hjerte og har antagelig overanstrengt sig under en Cykletur.

Overinspektør ved Forsikringselskabet " Hafnia " N. Mejlhede Sørensen, Fredensvej 7, blev i Nat ved 1 - Tiden fundet liggende død ved siden af sin Cykle paa Landevejen ved Tovbro mellem Løkken og Hjøring. Han blev kun godt 47 aar gammel.

Det var Kristoffer Kristensen Sejlstrup Mark, som ved 1 - Tiden kom cyklen fra Løkken nord paa, der fandt Overinspektør Mejlhede. Han laa midt paa Vejen, og han har antagelig ligget i nogen tid, da han var helt kold. Kristensen der straks var klar over, at den bevidstløse Cyklist, var død, fik vækket Folkene i et hus lige ved Siden af landevejen, og man fik straks alarmeret Falcks Redningskorps, som kørte den forulykkede til Centralsygehusets Kapel, og her foretages der i dag Ligsyn.

Overinspektør Mejlhede, der var en syor og kraftig mand, har i de senere år haft et svagt Hjerte, og han har antagelig overanstrengt sig under Cykleturen. Han havde været i Løkken og var paa Tilbagevejen da Ulykken skete.

Den afdøde var født paa Mors. For tretten aar siden kom han til Hjøring som Inspektør for Landdistrikterne. Han var en meget dygtig og energisk Forsikringsmand med en sjælden Evne til at omgaaes Folk, og hans Arbejde blev ogsaa paa skønnet af Forsikringselskabet, idet han den 1. januar i aar blev forfremmet til Overinspektør for hele Vendsyssel.

Overinspektør Mejlhede helligede sig sit arbejde og blandede sig ikke i det offentlige Liv, selv om ogsaa det havde hans interesse. Han havde en meget stor bekendtskabskreds og var velset overalt. Han var reel i alle henseender, flink og elskværdig og havde en stor Portion af det særlige jyske lune.

For den efterladte Familie betyder Mejlhedes Død et hårdt slag. I Ægteskabet er der otte børn, hvoraf det yngste kun er et par år gammelt. I Går morges rejste Fru Mejlhede sammen med nogle af børnene til Mors for at holde ferie, og det var ogsaa meningen, at Mejlhede nogen tid efter skulde have hentet dem. I stedet har familien i Dag modtaget det tunge budskab om Mandens og Faderens Død.

Aage Kjeldbjerg f. 4/7.1909 g.m. Johanne Clausen f. 5/8-1900 d.af gdr. gdr. i Flade Kr. Clausen og hustru f. Nøhr. f. i Sundby.

Efter at være gift købte de en mindre gård i Fredsø, men byttede den i 1933 med en noget større gård i Gullerup. De fik her landbrugskrisen over hovedet og blev nødsaget til at sælge. Fik derefter Lille Kjeldbjerg, som hans far havde haft, men den gav ikke nok til udkommet og Aage tog arbejde i Gullerup Molerbru, hvorfra der udskibedes Moler til Tyskland. Moleret fragtedes med tipvogne ud ad en lang træbro. D. 11/10-33 under arbejdet med at lade et tysk skib kom der en orkanagtig storm og mens 11 man befandt sig på brohovedet rev den fortøjrede tyske skonnert broen i stykker og alle 11 man gik i vandet, men fik sig ved fælles hjælp reddet op på en del af det løsrevne brohovede som stormen tumlede med mod øst i retning af Hanklit. 1 mand faldt ud og druknede. Redningsforsøg fra land var umulig. Efter 5 timer i søen blev brostykket slynget så nær mod land, at det ved at danne kæde lykkedes at få bjerget de meget forkomne mennesker. Aage måtte holde sengen i flere dage af udmattelse og chock. Nogen tid efter fik han en gård i Flade, hvor det viste sig at der i bakkerne var Moler og ejendommen blev derfor med god fortjeneste solgt til et Molerselskab. Aage købte derefter en gård i Bjergby indtil ahr i -58 afstod den til sønnen Kresten og han og Johanne trak sig tilbage til en lille lystejeendom på tre tdr. land i Bjegby.

Egteskabet er følgende 5 børn.

Ragnhild K. f. 14/3-26 . g. m. Søren Kusk s. af gdr. Jens Kusk, Galtrup. Boede først i Flade så i Tøving indtil de ovetog hans fødegdr.

Kirsten Marie f. i Flade d.21/1-50.

Jens " 23/7-53

Aage f. i Tøving d. 9/4-59

Verner Kjeldbjerg f. i Gullerup d. 9/2-28. Gdr. Skjoldborg solgt-61 g. m. Gunhild Pedersen d. af Mejeribest.P. Solbjerg, Mors.

Egteskab opl. 1961.

En søn Flemming K.f. 30/5-59 . Oph. hos moderen.

Poul Jakobsen Kjeldbjerg f. i Gullerup d. 21-2-1930. Landmand. Sammen med nedenfor anførte bror var han i 1½ år på en stor malkefarm og i bil berejste de i ferierne U.S.A. på kryds og tværs. Ca. 2½ år efter hjemkomsten rejste Poul igen til U.S.A. og arbejder nu som entreprenør i Chikago. På sprogskoler havde begge ved opholdet sørget for at lære. I fritiden gymnastikleder. I 1962 gift med en dansk pige.

Kresten Klausen K. f. 27/11-32 . Se ovenfor. Overtog faderens gård ved giftemål med Vera Glintborg d. af gdr. Frederik G. Tødsø.

Børn: Hanne K. f. 10/4-61.

Kirsten Marie f. 2/6-34 . g.m. Ove Back Pedersen lmd. Bjergby f. i Sejerslev ,s.af Murermester Jens B.P.

Børn: Poul f. 29/8- 1959 i Bjergby.

Nærmere data om Elses børn og børnebørn :

Kresten Lynggård P.f. . 25/6-14 gdr. Solbjerg. G.m. Karen Drejer d.d. 29/5-15, d. af fhv. præstegårdsforpagter Søren Drejer og hustru Dorthea. Der er følgende børn: Else Drejer Pedersen, som er gift med gdr. Frede Krogh, Bjergby.-- Endv. Else D.Pedersen.

Poul, som har føde- og slægtsgården, Burhøjgård, Bjergby. F.18/11-15 G. d. 5/4- 44 i Kirke-Eskildstrup sognek. m. Valborg Eliassen, f. d. 14/6-22 i Steestrup, Holbæk amt. D. af Morten Eliassen og Agnes E. --De har 4 børn: Morten Andreas Lynggård Pedersen, Margrethe L.P.- Søren L.P. og Kirstine L.P.

Aage gdr. Solbakken, Nykøbing f. 4/6-18.G.m. Karen Margrethe d.af Lars Lynggaard Hansen, Tøving og justru Marie.
Børn: Lars L.P. f.11/11-45. Marie 21/1-50. Else f. 21/5 7/5-53

Jens, gdr. Agerø f. 9/1-21.G.m. Erna Steffensen f. 30/6-24 i Karby d.af afd.sognef. Albrecht Steffensen og hustru Sine S.
Børn : Kaj L.P. f. 5/12-56.

Aksel, f.15/3-23 gdr."Kjærsminde" Sillerslev, Mors.G.m. Maren Markvorsen f. 9/4-20. D. af Søren Overgaard M.og hustru Martini.
Børn: Poula f. 12/4- 51. Else 31/9-53. og Eli 27/5 1956.

Jakob gdr. Hørsted, Thy er født 10/3-26. G.m. Esther Møller Nielsen f. 27/7 - 27 d. af gdr. Marius N., Kallerup og Karen N.
Børn: Lise L.P. f. 3/2-57. Ole f. 31/1- 59 og Finn d. 20/11-62

Laurids gdr. True pr, Brabrand g.m.
Børn. Nærmere oplysninger ikke indgået.

Johannes f. bor "Bundgård" Junget i Salling.
Oplysninger om ægteskab og børn ikke indgået.

Kirstine g.m. ... *Ejvind* Katholm, boende Attrup pr. Ryungård. *af Ejnar Kommandant og hustru Kirstine f. Hansen*
~~Nærmere oplysninger ikke indgået.~~

Anna ugift i 1962 og bopæl Ulstrup. *har ingen interesse.*

Om Dagmars kan udover de korte data på næste side oplyses:

Karen som er g.m. Svend Rughave har følgende børn:
Anna f. d. 5/1-43 er gift d. 14/4-62 m. Bent Larsen, Hundeleve, Fyn.

Inger.... nærmere oplysninger ikke indgået.
Søren som er gift har følgende børn: Egon , Frede, Ellen, Bent. Mette er som anført på næste side gift med lærer Chr. Winther Ottesen, f. d. 13/1- 1910, søn af gdr. Otte Ottesen Lund, Frøstrup og hustru Emma f. Nielsen.
Kresten L. Th. og hustru har følgende børn: Dagmar f. 9/2-54. Svend Erik f. 18/3- 55 og Johannes f. 21/6-61.

Senere oplysning fra Johannes viser han er f. 6/5-17 og g.m. Marie Mark d. af gdr. Jens Mark, fh. Erslev og hustru Kirsten (f. 26/12-17) f. Søndergaard.
Der er følgende børn: Jørgen L. P. f. 22/2-41. Gunhild 6/3-42. Povl 27/3-43. Jens Kristian 9/12-46 og Else Kirsten samtidig. Svend 6/1-48. Inge 9/7-52. Niels 9/12-53 og Ole 19/7-56.

2. Inger Kristine (kaldt Stine) f. 3. 9 - 1852 d.14. 6 - 1931
g.m. gdr Kristen Lynggård f. 12 - 1851 d. 1. 1 - 1936
boende Bjerndrup, Mors

Børn:

Kirstine f.22. 8 - 1880
g.m. gdr. Poul foged Jensen f.19. 2 - 1879 d.21. 8 - 1953
søn af P. Kr. Jensen, Bjergby.

Ingen børn

Ane Kirstine Lynggård f. 3. 8 - 1884 d.22. 8 - 1911
ugift

Marie Lynggård f.11.2 - 1886 d. 8. 9 - 1948
ugift

Else Lynggård f.13. 3 - 1889 d.29.10 - 1945
g.m. gdr Andreas Pedersen, Bjergby
f. 7/8 - 1885 bor nu i Århus.

Børn: Laurids Lynggård P.

gdr. Kristian Lynggård P., ~~Burhøjgård~~ *Skilling*
Johannes - - Salling
Poul - - Burhøjgård
Aage - - Solbakken, Nybjerg M.
Aksel - - Sillerslev
Jens - - Agerø
Jakob - - Hørsted Thy
Anna - - Ugift
Kirstine - - Djursland

Dagmar f.28. 2 - 1895 d. 6. 6 - 1953
g.m. gdr. Marius Thomsen f.14. 9 - 1894 d. 1962
Gård.udstykket fra Burhøjgård. Her har desuden Kirstine og Poul
Foged boet og derefter Andreas og Else Pedersen.

Børn: Karen f.20.11 1917 bor Sindbjerg g.m. Svend Rughave
Inger f.19. 9 1918 g. m. Hans Pedersen gdr. Bjergby
Søren f.20.10 1920 g. m. Maren Nielsen bor Sindbjerg
Mette f.14. 9 1923 g. m. lærer *Svend* Winther Ottesen
Kristian f.14. 1 1925 g. m. Grete Haugård, fødehjemmet
gdr, Bjergby.

Stine og Kr. Lynggaard

Stine kom som 2 års Barn op til sin Moster i Sundby, der som tidligere omtalt var gift med Jeppe Jensen, og der blev hun, til hun blev gift. Kun et halvt år byttede hun med Else, der som 16 årig kom op og skulde lære Husholdning hos sin dygtige Moster.

Da Stine ligeledes var en slags Plejebarn hos sin Moster, fik hun også dobbelt Arv, Næmlig 4.000Kr. fra hvert Sted. Det var P. Ringgaard meget misfornøjet med, idet han mente, at hun ikke havde været hjemme og gjort nytte for sin Arv.

Han fik da gennemført, at Else skulde have 1.000 Kr. ekstra i Arv, da hun så tidligt havde måttet stå for Huset i Fødegården.

Stine var noget stille af sig og talte ofte i små Bemærkninger, men i intime kredse, ikke mindst blandt kvinder, viste hun dog glimt af Humor.

I Optræden og Livsførelse havde hun dog ikke taget ved lære af sin Moster i Sundby, for det, der kan siges at karakterisere Stine, var netop hendes jævne, stilfærdige og bramfri Væsen.

Havde hun ikke haft et sådant væsen i Forvejen, vilde hun sikkert i den retning have været påvirket af sin Ægtemand, Kristen Lynggaard, som hun blev gift med i en alder af

Kr. L. var Søn af Lars Lynggaard i Bjergby, som det igen skal anføres, var bror til Jakob Mikkelsens første Kone. De boede først i en Gård i Bjerndrup nær ved Nykebing, men så kom de hjem og fik Fødegården i Bjergby endnu før Lars Lynggaard døde.

Klitgaardsslægten synes som Karakter at have været påpasselige i deres pengesager og af et jævnt og bramfrit Væsen, men måske nok i noget overdreven Grad, så det kan siges, at de i nogen Grad satte en Ære i at optræde jævnt og bramfrit både i væsen og Påklædning, så det nok med nogen ret har kunnet siges, at de var bondearistokratiske. I alle Tilfælde kan det vist med Rette siges, at Hjemmelivet, hvor den prægedes af denne Slægt, kunde betegnes som værende patriarkalsk. Hjemmet i Bjergby kan karakteriseres som konservativt, idet der holdtes på det overlevende og bestående og det både angående Slægten, Gods og Skikke.

Kr. Lynggaard og Stine var dog blandt de førende i Frimenighed og Friskole men holdt dog også her på det bestående.

Men trods dette var det dog sådant, at når Svigerinder og Svogre kom på besøg, fra Fyn og Sjælland, og bragte en anden Luftning med sig både i meninger, daglige Skikke og Påklædning, da var Kr. Lynggaard vel i sit allerbedste Humor.

Når Friskolen havde Juletræ eller der hos Kr. Lynggaard var privat Børnekomsammen, kunde han gå foran i Leg og Dans, og ofte tog han sin egen Harmonika og spillede op. Men slig morskab måtte dog ikke gerne påbegyndes, inden Kr. Lynggaard selv gav Bolden op.

I Hjemmet var Husordenen underkastet Husfaderens Enevælde og i Sognet og Sognerådet må han nærmest betegnes som en Slags Sognekonge- men en stilfærdig.

Karlene måtte ikke gerne begynde på noget nyt Arbejde uden at have spurgt Husbond, og "gode råd" var ikke velsete. Således kom en Dag i en regnfuld Høst Avlskarlen ind til Kr. L. og meldte: "Nu er de begyndt at kære Korn ind hos Jens Hansens". Kr. L. svarede: "Nå er de det, ja du kan komme og sige til, hvis de begynder at hente af vores korn."

Slægtsfølelsen gav sig også Udslag på den Måde, at vist ingen af familien gik uhjulpen fra Kr. L., hvis der trængtes til hjælp.

Stine fødte sin Mand fem Døtre men ingen Sønner.

I 1926 afstod Kr. Lynggaard Gården til sin Svigersøn Andreas Pedersen, som var gift med datteren Else. Ægteparret flyttede da sammen med deres yngste Datter Marie til Ø. Jølby, hvor de købte et Stykke Jord og byggede.

Der lå en vis Selverkendelse bag Beslutningen om at flytte bort fra Bjergby, idet Kr. L. indså, at det var bedst, at han ikke så på den daglige Drift, da det ikke var sikkert, at han stiltiende så på eventuelle Forandringer.

Stine døde i 1937, og Kr. Lynggaard i 1936 *4. febr. 1936* side 5-2
Deres grav er på Frimenighedens Kirkegaard i Ø. Jølby.

Kr. Lynggård havde følgende sødskende som anføres her samtidigt med hvem de blev gift, da det har interesse at se, hvorledes slægtsbåndene knyttes ved indgåelser af Ægteskaber.

Karen Larsdatter Lynggård f. 1847
 g. m. Lars Larsen Bovbjerg, Fårtoft
 søn af Kr. Bovbjerg og Hustru Else Pedersdatter, som døde på Viborg Sygehus 1882.
 Hun var af Buøk fra Flade,

Ane Søndergård f. 1851
 gift med gårdejer Niels Hansen, Tøving.

Inger Kirstine Lynggård f. 1851 (blev kaldt Stine)
 Gift med Kristen Ringgård, Gullerup
 søn af Peder Ringgård og Hustru Ane Bovbjerg fra Fårtoft.

Ane Marie f. 1857
 gift med gårdejer Kristen Haggård. (Broder til Peder Toft
 se denne) 188 .

Trine L. f. 1859
 gift med gårdejer ^{Andreas} Nielsen fra Erslev, boede i Odder

Peder Mortensen Lynggård f. 1861
 gift to gange.
 1. gang med Sidsel Søndergård fra Ø. Jølby
 2. gang med Frisolelærerinde Elise Didriksen
 Efter at Morten var død overtog de Klitgård.

f. R.

Charlotte Jacobsen

Peder Jacobsen

Til Peder Jakobsens biografi skal gengives følgende efter

Hauch Fausbølls Præstehistorie I s. 241-42.:

Peder Jakobsen f. 4/6-1855. D. 20/11-1910. Viet i Vartov kirke til Charlotte Magdalene Louise Alborg Lauritzen f.10/11-58. D.marts 1929.

Hun var datter af skibsfører senere grosserer i København. Ferd.

Theod. L. og Elisabeth Kirst. Webber.

P.J. blev stud. priv. og kandidat 28 jan 1881 (I-I). Var først huslærer og uord. medhj. Marrede. Personl. kapl. Munkebo 2.jan 82. Ord.

8 febr.. Kapl. Hyllested-V-H. 7 apr.83 sgpr. Hjortlund.

K. 28 juli 86. Darum-B.10 nov. 91. Søgte derefter til Gamborg på Fyn, hvor der kun var en sognekirke og hans helbred ikke altid var så godt. Søndag d. 20 nov 1910 blev han syg på prædikestolen, så gudstjenesten måtte afbrydes og døde samme aften af hjertekrampe.

Han har skrevet en biografi af sgpr. P. Ingerslev i Højskolebladet, og " Om børnenes ret" i anl. af et foredrag af provst Tobiasen (88) Elsk din næste- Prædiken i Vejke kirke (89).

Han tilhørte den grundtvigske retning, men han har udfoldet store bestræbelser for at forlige de forskellige kirkelige retninger og få indført et virksomt samarbejde imellem dem., og han gik ger i spidsen med et godt eksempel. Som foredragsholder var P.J. skattet over det ganske land, og han var altid rede til at komme, når man kaldte på ham.

Man så den stærkt interesserede præst ved alle kirkelige og andre offentlige sammenkomster og så sent som fredagen ved det kirkelige møde i Middelfart (Middelfart avis 22 nov.1910) D. 21/11 skriver Middelfart Venstreblad: Det var umuligt at komme til at få noget virkeligt kendskab til ham uden at komme til at holde af ham. Det var ikke blot hans jævne væsen og hjælpsomme sindelag, nej det der gav ham hans ejendommelighed, var hans ridderlighed og sandruhed og personlighed.

Det var ikke således hos ham, at hans færd og væsen viste en vej og hans tale en anden. Endnu mindre var hans ord tillærte talemåder eller tillærte meninger. Hans tale havde den ægte klang og bares frem af en dyb og stærk overbevisning. Det gav ham personlighed og hans ~~rate~~ tale en værdi, der under beskedne og jævne former rakte noget ud over det almindelige.

Han var et menneske hvis færd og tale viste den største respekt for ånd og liv. Han har gennem sit menneskeliv og sin præstegerning været en trøstens og velsignelsens budbringer.

I samme blad er der d. 29 nov. omtale af begravelsen og ligeledes nekrolog i Søndagsbl. 1.ja.1911. Samt Højskolebl. 1911 spalte 26.

P Jakobsens enke overlevede ham i næsten 20 år og døde i marts1929 i Vordingborg hos sin ældste datter. Vinteren 1929 var meget stræng og Storebælt var islagt så hendes kiste måtte henstå næsten 2 uger, så begravelsen på Gamborg kirkegård først foregik d.23 marts.

Sognets beboere har rejst en mindesten på graven.

Poul på besøg hos Peder som stud. teol.
i København ca. 1877

Stud. teol. Peder har besøg af sin bror
Poul i København.

Peder Jakobsen f.d 7/6 - 1855 -

Han var meget fremmelig i Skolen, men kunde ogsaa som Dreng finde paa Drengestreger. Engang da hans Far ikke var hjemme, fandt han paa med en Stok at gaa rundt og slaa alle Ruder itu paa den østre Huslænge.

Han var dygtig nok i Skolefag, men selve Skriften var ikke særlig god. Han blev udskreven af Skolen før Tiden, da læreren ikke kunne lære ham mere.

Han gik da hen til en lærer i Ø. Jølby (Galtrup) Niels P. Jespersen, som var en Slags Privatlærer eller forløber for Friskolen.

Han var ellers en meget skikkelig Dreng, af Unoder kan nærmest siges, at han vilde drille lidt; men var ellers godmodig af Karakter. Det blev da bestemt, at han skulde læse, og som det var skik, blev det til Præst.

Om hans Studietid foreligger der ikke særlige oplysninger, men det kan anføres, at i et Brev, som han som teologisk Stud. skrev til sin mor, og som jeg som Dreng har læst, tilsyneladende indigneret berettede om en Episode, hvor en Sangerinde (formentlig den verdenskendte svenske Sangerinde Jenny Lind, kaldet den svenske Nattergal) efter sin optræden blev hyldet af studenterne, der spændte Hestene fra Vognen og selv trak hende hjem til Hotellet.

Han blev som teologisk Student forlovet med Charlotte Lauritzen, Datter af Kaptajn L. fra København. Hun var med hjemme paa Besøg i Kjeldbjerggaard som nyforlovet Aaret før han fik sin Embedseksamen. Efter denne var han, som det da ofte var skik, Huslærer. Derefter Kappelan i Bissrup paa Sjælland og blev da gift.

Brylluppet blev holdt i København, men en Maanedes Tid efter var det nygifte par paa Mors, og der blev da paa Kjeldbjerggaard holdt et "efterbryllup" for dem, og hvor slægten var indbudt.

En Del af Peders Søsken fra Mors var et Aars Tid senere paa Sjælland for at besøge de unge. De blev da hentet paa Stationen et godt Stykke Vej fra Kappelanboligen. Transporten foregik paa en Høstvogn. P. var ikke godt tilfreds med at Mændene havde benyttet en saadan Vogn, men han havde nok ment, det godt nok til Kappelans Familie.

Da de skulde spise, morede Morsingboerne sig i det stille over den unge Præstefrue, som under Maaltidet knap kunde bestille andet end at hente Brød. De tynde skiver, som hun skar, svandt hurtigt i de sultne Morsingboer.

Charlotte var dog en dygtig Husmoder og sparsommelig som det kunde være nødvendigt i en Præstegaard. Hun var elskværdig, men kunde ogsaa være skarp. Charlotte var meget musikalsk og havde faaet Uddannelse paa Konservatoriet og dyrkede særlig Klaveret. Ogsaa som Kritiker kom hendes musikalske Sans til Udøvelse ikke mindst overfor de tre af Børnene Ellen Margrete, Asger og Elisabeth, som havde arvet hendes musikalske sans og tog Undervisning i Musik.

I Peder Jakobsens ægteskab var følgende fem børn; som alle fik 1.nævnet Kjøldberg (med et j) som mellemnavn.

1. Ellen Margrethe Kjøldberg Jacobsen f. 18/3-1884. Ud.lærerinde. fra Vordingborg seminarium. 1915. Gift 1916 m. Jens Laursøn Emborg f. 22/12-1876, Organist, komponist, seminarielærer. Fra 1939-47 statens sanginspektør .

II. Thorvald Theodor K.J. f. 8/4- 1885. Ingen.cand. polyt 1911. d. 1959. g. 1926 m. Martha Schou d. 1962.

Thorvald havde først stillinger som ingeniør i Rusland indtil han ved revolutionen som flere danskere måtte flygte fra landet. Var derefter en tid i Belgien og fik derefter en ledende stilling hos Thomad B. Thrige i Odense, men fratrådte p. gr. af avancementsforhold denne stilling. Derefter 6 år i Amerika. Efter hjemkomsten deltager i et maskinfirma i København. Ægteskabet barnløst.

III. Asger K.J. f. 14/3- 1887 var fra dengang meget musikinteresseret og tog undervisning i violinspil, hvilket var hans fremtidsdrøm, men da det ikke mindst den gang ansås for en meget usikker fremtid tog han lærereksamen fra Jelling 1909. Bor 1962 som pensionist i Roskilde g. 1914 m. Sigrid Israelsen , Lærerinde. F.9/7-85 - d.25/7-46.

!A. søgte stilling som kommunelærer i København og dyrkede i de første år violinspil, men holdt så pludseligt op med at røre violinen, formentlig p. gr. af skuffede forventninger. I ægteskabet 2 børn

1. Per K.J. ing. cand. polyt. f. f 8/5-1922. D. 1959.

g. m. Inger Sabro d. 26/7 -51.

2. Hanne K.J. f. 20/12- 27. g.m.Per Christensen, lmd. Ægtesk. opl.

Hanne lever med sine to børn på en farm i det yderste, veslige Kanada og driver opdræt af rideheste, specielt ponyavl.

IV. Elisabeth K.J. f. 5/2-00. Tog musikundervisning. g. i 1912 med

Niels Jul f. 1884. Seminarielærer. Senere forstander Vordingborg sem. Døde på en foredragsrejse i U.S.A. 1948.

E. g. 2. g. m. dansk præst i U.S.A. Brooklyn N.York Alfred Th. Dorf. Bor i København.

I første ægteskab følgende børn:

1. Ase, lærerinde , f. 30/7-15. g. m. Hans Kappus f.15/4-13 i Berlin. Bor i St. Powl U.S.A. Et barn Marianne f. 13/5-43.

2. Mogens J. f. 3/9-22 1914. cand.polyt. Først direktør for danske fiskekonservesfabrikker. Derefter ansat under F.A.O. Nu direktør for slagteriernes forsøgs- og laboratorievirksomhed i Roskilde.

g. m. Anna Mae Singer f. New Orleans U.S.A. 5/2-30. 3 børn

2. Kirsten f. 5/5-22 g.m. Tandl. John Jeppesen f.15/5-24. Kbhvn. 2børn.

V. Jacob Nathanael K.J. f.17/6-96 g. 30/6-28.m.Karen Margrethe Pedersen f. 22/10-06. Jacob Nathanael gik til søs og tog styrmandseksamen. Efter giftemålet landgang og efter forskelligt ansat som Pedel ved Vordingborg seminarium. En datter Elly f. 26/12-30. G.13/10-56 med Ing. cand. Polyt. Jørgen Wismer Pedersen f. 7/1-28. 2 børn.

Else Toft

Peder Toft

Else f. d. 4. Marts 1857 død 1943.

Hun var den største og kraftigste byggede af pigerne, hvilket dog ikke siges, at hun var stor eller grov bygget.

Hun blev aldrig fyldig som f. eks. Stine og Trine.

Else sad en tid som nr. 2 i skolen, men var ikke særlig god til at regne. Hun var ret stille af vassen, det var, som om hun som følge af Forholdene i Hjemmet blev for tidlig gammel. Hun var som barn sjældent rigtig med til at lege og fare omkring med sine Jævnaldrende.

Hun gik til præst i Skarum, da Præstegården for Alsted- Bjergby Kommune lå der. Det var en Spadseretur på over en Mil, og hun var derfor i den tid hos sin Halvsøster Else, som var gift med lærer Søndergård i Flade...

Som ung pige var hun på Testrup Højskole. Et halvt år var hun på Silstrupgård i Thy, hvor hun skulle sætte sig ind i Mejer- skegerningen da hendes bror Poul havde begyndt med " Vand- mejeri " i Kjeldbjerggård. Hun skiftede også et halvt år med sin søster Stine, der som nævnt var i Pleje hos Mosteren i Sundby. Hun blev så forlovet med P. Toft Christensen fra Sol- bjerg. P. Toft og hans bror Kr. Hangård (gift med en Søster til Kr. Lynggård) var sportsinteresserede og selv stærke og smidige.

Forlovelsen med P. Toft var nær gået over Styr engang P. T. havde været til Marked i Nynøbing, hvor han havde prøvet at være "stærk mand" i Slagsmål med en anden karl. Else syntes ikke om den slags Optræden og vilde høre Forlovelsen, men Peter må så have lovet Bod og Bedring. De nåede da at holde Guldbryllup.

Else's Bryllup stod i Kjeldbjerggård d. 19. Marts 1880.

De boede først i en mindre Gård i Bjergby, men Købte så Præstevangen i Solbjerg ved Vejen til Fårtoft og byggede her- på en gård.

Efter en snes års forløb flyttede de til en mindre Gård i Er- slev og senere til et hus i Mellemløb Jølby.

Ved enhver Forandring kunde P. T. altid fremdrage lyse Sider, ja, i det hele taget havde han en vis Evne til altid at få Øje på Forhold, som kun de færreste lagde Mærke til, og sætte så- danne Problemer under Debat. Da de flyttede til Erslev, Sagde han, at det var dog dejligt at have så let og behagelig Jord og kun et par lette russerhæste stedet for det tunge lerede Jord i Solbjerg og de svære Heste, som der var nødvendige. I M. Jølby kørte han en tid en lille Mælketur på sine gamle dage, Han sagde da en dag til mig: De sundeste Hverv, der findes, det er vel nok at være Mælkekusk og Dyrlæge, så skal man ud i al Slags Vejre hver dag.

Else var en dygtig og sparsommelig Kone, men der skulde laves god mad til fremmede og når der skulde være gilde.

P. Toft var ikke meget diplomatisk, heller ikke i Hjemmet. Engang da Else lå i Barselsseng, og der var Besøgende, som skulde spise og P. T. sad som Vært ved Bordet, råbte han ud til pigerne i Køkkenet, hvad det skulde betyde, at Brødet var skåret så tyndt. Kunde der være noget brysk i hans væsen, så syntes vi Børn altid godt om ham, da han nok skulde finde på at tale om noget der havde vor Interesse.

Else havde ikke Letheden til at tilpasse sig og finde de lyseste sider frem, således som Manden, men hvorvidt han også havde det i det daglige i Hjemmet er Måske ikke sikkert.

Hun havde noget nervøst over sit Væsen og kunde vist også til tider få ligesom lidt Mindreværdskomplekser. Hvis det f. eks. var sådan, at hun syntes, det var noget længe siden en eller anden havde besøgt dem, kunde hun godt komme med en Bemærkning om, at de nok ikke regnede at besøge dem længere.

Det havde måske også betydning, at det økonomisk gik tilbage for dem, skønt de faktisk havde været ret velhavende fra Begyndelsen efter den Tids Forhold. Skylden var dog ikke, at nogen af dem udviste ødselhed i nogen Retning. Man kan vist med Ret sige, at det omvendte gjorde sig gældende.

Det tog vist også på nerverne, at flere af Børnene rejste til Amerika, og det, at en datter Margrethe som uheldbredelig sindsyg blev indlagt i Viborg.

Et par Børn var også døde som små.

Som nævnt nåede de at holde Guldbryllup, skønt P. Toft i de sidste år fik Åreforkalkning og en Hjertelidelse, hvorfor de solgte Huset i M. Jølby og købte et lille Hus i Ø. Jølby.

Da han fik konstateret Hjertelidelsen, forbød Lægen i Ø. Jølby ham at ryge eller at skrå Tobak samt at drikke Kaffe. Nogle Dage efter Udstedelsen af dette forbud kom P. Toft en tidelig Morgen kørende til Ø. Jølby og holdt ind til mig. Han vilde op til Lægen igen, da han vilde spørge ham, om han havde tænkt på, om det ikke kunde være uheldigt at unddrage Organismen den Gift, som den havde været vænnet til i 56 år. Da han kom tilbage fra konsultationen, råbte han til mig på afstand: Har du nogensinde hørt en Doktor garantere noget. Det gjorde Jens Lund, for han sagde, han vilde garantere, der ikke skete noget galt ved at holde op med Tobak og Kaffe, men jeg snakkede nu ikke om, at jeg tog min Morgenkaffe hver dag.

Inden der var gået et år, havde P. Toft Snadden i brug igen så den sjælden var kold.

Han levede endnu syv-otte år.

P. Toft fik tilsidst Koldbrand i en Fod og gennemgik en Operation, der bevarede Blodmløbet og dermed Foden. Han døde, da han var over 80 år gammel.

Else fik Kræft i Halsen, da hun var over 70 og gennemgik en svær Operation, som foretoges af Overlæge Nordentoft, Nykøbing. Behandlingen gennemførtes så godt, at hun blev helt rask og døde først, da hun var 86 år gammel.

De ligger begravet i Frimenighedens Kirkegård i Ø. Jølby.

Else Jakobsen f. 4/3- 1857 -- d. 1/4- 1943. Blev i 1880 gift med Peder Toft f. 25/4-1854 .. d. 14/5-1934. S. af Kr. Pedersen, hangård Bårtoft. I ægteskabet var følgende børn:

1. Kathrine f. 10/5-1881 og d- 1910 i Worshester, Massachuset, U.S.A.ug.
2. Jakob f. 9/11 -1882. g.m. Kathrine Dissing f. 1882 d. o. 1958. i U.S.A. hvortil de udvandrede efter i landbrugets krise tider at have solgt deres landejendom. i tyverne. Børnene fulgte med . Under rejsen som blev meget hård døde de to mindste børn. Jakob søgte som landmand ind til landbrugsarbejde og farmning ved forpagtning el. ejendom, men også i Amerika gik de ind i en landbrugskrise som ikke var mindre hård end hjemme i Danmark. Men de tabte dog ikke modet og Kathrine skrev engang imellem breve hjem til Morsø Folkeblad. De fem børn har vist frisk mod og tilpasset sig de amerikanske forhold.

Else gift , men ægteskabet senere opløst.

Kristen Dissing T. Bygningshåndværker i Minnesota.

Peder T. gift og soldat i amerikansk hær bl. også i v. Tyskland. efter krigen skilt som mange andre soldater v. hjemkomsten. Bygningshåndværker i St. Paul , Minnesota.

Kirstine g. med dansk præst i Omaha-Thomsen. Denne viede nedennævnte Clemens og i 1962 i Chikago Poul Kjeldbjerg, s. af Åge K.

Hjalmar T. Nærmere opl. ikke indgået.

3. Anna T. f. 6/11- 1884 ved husvæsen og havde flere pladser som husbestyrerinde. Senere forretning med "Fransk vask og strygning" i Ø. Jølby Ø. Jølby i enårrække som genbo til forældrene så hun kunde hjælpe dem og efter faderens død i huset hos sin mor, som hun plejede til det sidste.
4. Kresten T. f. 28/4.1886. den 9/10 -07 g.m. Kathrine Dissing , f. 8/12 1886. D. af gdr. Martin Kibsgård, Kronborg, Solbjerg. Smedeforretning i Tøving fra 1907-12. Derefter en mindre landejendom i Flade og fra 1917 gdr. i S. Dråby. Indvalgt til bestyrelsen af hjælpekasen 1921-25 og af menighedsrådet fra 1928. Indvalgt i sognerådet 1929(rad. løsgænger). Skolepatron og i skolekommissionen. Sidst i halvtredserne afstod han gården og købte hus i Ø. Jølby. Har følgende børn:
 - Agnes T. g.m. bager Andreas Andersen, Flade s. af Anders L. Andersen. Deres børn er følgende:
 - Herdis Andersen f. 5/8-35 g.m. nordmand, ^{Haiige} ~~Elbert~~, ægteskab opl. Der var en datter Margit f. 1955^{1/2}, søn Kaj. -59.
 - g. 2. g. m. Erik Østergård. Bopæl Thisted . I dette ægtesk. 1 søn Jan f. 1962. Desuden adopt. Kaj af 1. ægtesk. ^{Margit af Børns forældre}.
 - Helga T. f. 5/7- 1937 g. m. møbelpolstrer, København, 1 søn, f-62.
 - Karl T. f. 30/8-17. Omkommet 5 år gl. ved drukneulykke.
 - Ellen f. 5/4-22. g.m. gdr. Søren Chr. Andersøn , Vils. Følgende børn:
 - Alfred T. Andersen f. 1944 - Jytte T.A. f. 47- Hans Kristian 2/10-50.

Karen xxxm.f. 20/7-26. Damefrisør. g.m. Jens Chr. Dissing Felthaus
s. af skræddermester Rasmus Felthaus, Solbjerg. De har følgende børn:
Jørgen f. 52- Knud f. -54.. Inger f. 56- Else f.-58..Tove f. 59.

5. Jens Toft f. 12/6-1888 d. 1960 i København . Efter sin konfirmation tog han præliminæreksamen fra realskolen i Nykøbing, hvortil han fra sit hjem i Erslev daglig cyklede eller om vinteren red, Eftereksamen var han en tid på kontor hos sagfører Niels Ovesen der foruden sin omfattende sagførervirksomhed også var bladudgiver - Morsø Dagblad. Bladet blev trykt i Skive og Jens kom da til at fungere som en slags lokalredaktør og reporter. Da han fandtes velegnet kom han til hovedkontoret i Skive. Derfra gik han senere over til Skive Folkeblad som journalist og redaktionssekretær. Herfra kom han en tid til Ringsted og var vikar for den kendte redaktør Bransager, som var syg. Herfra fik han ansættelse ved det landsomfattende Kjeldskovs Bureau. J. var sproginteresseret og læste i fritiden engelsk og studerede ligeledes det da ret nye kunssprog Esperanto og ~~var~~ blev redaktør for esperantobladet. J. var interesseret journalist og mente at man som virkelig journalist måtte kende mere til verden end forholdene på et bladkontor og havde sikkert også en vis udlængsel, muligvis inspireret af skikkelser som Jack London. Han forlod den slagne vej til avancement og tog til London for at studere forholdene og blive perfekt i sproget. Dernæst tog han turen til U.S.A. og tog tårnen som arbejder på et storslagteri i Chikago og prøved livet som gadefejjer. Han tog så kursus i telegrafi og tog et trip til Kanada og fik plads som afløser på Jernbanerne og travlede på denne måde landet igennem på kryds og tværs med den ~~ix~~ tanke at skrive en bog om Kanada, idet han overalt hvor han kom indhentede oplysninger og samlede billedmateriale. Dette var under de første par år af Verdenskrigen 1914-18. Han tog da under krigen vejen hjem over England. På vejen fra England kom han forbi valpladsen for "Jyllandsslaget" i Skagerak dagen efter afslutningen og så det uhyggelige billede deraf. Han gods var sendt pr. skib, som imidlertid blev torpederet, så alt hans indsamlede materiale gik tabt.

Hjemkommet tog han risikoen for en rejse til Tyskland for at sætte sig ind i forholdene i dette land under krigen. Han blev imidlertid arresteret som mistænkelig person og sad i et ret ubehageligt fængsel i tre måneder indtil ~~Anden~~ han gennem konsulatet og det danske udenrigsministeriums mellemkomst blev løsladt og rejste til Danmark. I København kom han i forbindelse med bestyrelsen for den oprettede organisation " Den personlige friheds værn", som savnede en mand, der kunde organisere og lede driften af et kontor for kontorets sager. og forbindelserne ude i landet, ligesom starten af et medlemsblad. Her havde J. nogle rolige år. Men da man i U.S.A. havde indført forbud og man hørte om dets virkninger på godt eller mest ondt, og man

fra afholdsbevægelsens side arbejdede for forbud herhjemme, fandt han det ønskeligt at studere forholden på nært hold i U.S.A. og fik orlov fra sin stilling og rejste på turne i U.S.A. , hvorfra han så sendte beretninger til foreningens blad. Under dette ophold kom han til at se på Mexico, som et slags eventyrland, som syntes at være i opkomst. Han frasagde sig så stillingen i København. Efter at have turet lahdet rundt og lært det spanske sprog fik han ansættelse som disponemt på en stor cement-eller teglværksfabrik, hvor han både fik en god løn og fin villa til tjenestebolig. Da fandt han at han turde bede en pige, som han kendte fra København , rejse over og gifte sig med ham . Esther var ikke bange for at vove sørejsen, men hun var også ð fra Esbjerg , datter af en bogtrykker. På vejen derover kom skibet ud for en voldsom storm og blev slået i stykker og vilde synke. Alle - først kvinderne skulde i redningsbådene, men en gammel sømand holdt hende tilbage og sagde hun skulde blive hos ham på skibet, da redningsbådene vilde gå til bunds. Sømanden bandt hende og sig selv til masten på det højeste sted af skibet. Redningsbådene gik til bunds, men dagen efter blev de to taget op af et skib og sejlet til Hamborg, hvor, rhederiet fandtes. Modet var ikke tabt hos den esbjergpige og efter rhederiets udbetaling af erstatning og ny billet og besøg i Esbjerg og på Mors rejste hun påny og nåede velbeholden til Mexico city, hvor Jens boede. De blev gift og havde strålende og fik efter et års forløb en søn , som blev døbt Clemens efter Nykøbing skytshelgen st. cl. Men i Mexico fik kommunismen overtaget og en skønne dag efter 4-5- år blev der revolution og arbejderne på fabrikken stillede en morgen på kontoret og tilfangetog ledelsen og skød et par stykker, men J.T. havde altid som dansk demokrat stået på en god fod med arbejderne, så ham lod de gå, men han kunde dog ikke mere bruges på fabrikken. Så var det igen på bar bund og føden måtte tjenes samtidigt med penge til billetten hjem, da det så ud til, revolutionen holdt. J. blev agent i de nye kunstsilkestrømper og var " professor" ved et korrespondanceundervisningsinstitut. E. udnyttede sit kendskab til kogekunst på et hotel og Clemens tumlede med mexicanerbørn af alle hudfarver. Efter et års tid kunde de rejse hjem ribbet for alt - også illusioner. Også i Mexico havde han samlet på oplysningsmaterialer og billedstof og under sine salgsrejser ude i det store land havde han deponeret dette og bøger og lign. hos en katolsk pater, som de havde været nabo til. Da hjemrejsen skulde foregå viste det sig, at præsten var forsvundet og medtaget de betroede ejendele. Efter de 7 år i Mexico kom de hjem med livet i behold og Clemens, der kun talte spansk, han var da fem år. Det værste var, at J. havde tabt troen på sig selv og en fremtid . I stedet for havde han hengivet sig til en skæbnetro, der gik ud på at hvis det var meningen , at det skulde blive bedre, så skete det uden

den hjælp fra hans side, som hidtil ikke havde givet godt resultat. For at få tag over hovedet flyttede de under de mest primitive forhold ind i et havehus. Det kunde E. ikke tage i længere tid og søgte en plads, hvor hun kunde have Clemens hos sig. Hun flyttede derfor med ham og søgte senere skilsmisse. Clemens blev ved at besøge sin far; som søgte ind i De teosofiske samfund og fandt ro derved. Han arbejdede for villabyernes blade, væsentlig som annoncetegner.

Senere udnyttede han sine sprogkundskaber efter krigen særlig i spansk, som havde fået interesse. E. blev efter et par års tid gift igen og Clemens blev ^{ved} at komme til Mors hos familien i ferierne. Også J. blev senere gift med en sygeplejerske Nanna Toft Læssøgade 12 Kbkvn. I dette ægteskab er en datter Hanne Lisbeth f. 1944.

Clemes Toft f. i august 1924 var en dreng med evner og energi ud over det almindelige. I over et år øvede han sig således i at kunne bøje de yderste fingerled i ret vinkel og han nåede det, og han ville lave tryllekunster. Da han begyndte at tjene penge forstod han dog ikke at undgå, at pengene trylledes ud af hans lommer. Han kom i lære hos den kendte fotograf Kehlet og startede en fotografforretning sammen med ligeledes hos Kehlet oplært. C. blev gift før han var fyldt 20 år.

I dette ægteskab er der en datter, Susan. Efter få år opløstes ægteskabet. C. rejste til Amerika og kort tid efter fandt han der en dansk pige Tove, som han blev gift med.

De rejste til byen Pasadena i Californien, hvor han startede en fotografisk forretning, specielt med fotografering i hjemmet og af børn. I 1962 var hans adr. 446 Oliveca Place- La Canada, Californien.

I dette ægteskab er der to sønner Kim og Paul.

VI. Margrethe Toft f. 22/12- 1894- d. 62.

g. m. gdr. Kr. Søndergård, M. Jølby. Ægteskabet barnløst.

Allerede i trediverne blev M. syg og det viste sig af en sindslidelse så hun kom til behandling på statshospitalet i Viborg. Man anså efterhånden lidelsen for uhelbredelig og hun blev på hospitalet som fast patient. I de seneste år fremkom der imidlertid så mange midler af forbavsende virkning og M. blev behandlet. Om det alene var behandlingen eller om organismens egen kamp mod sygdommen også havde virket netop ved samme tid er ukendt, men i hvert fald syntes sygdommen i 1957-58 at være overstået, så hun om julen selv kunde rejse til Mors og besøge sin familie. Imidlertid rejste hun tilbage til hospitalet, som hun efter de mange års ophold nærmest syntes var hendes hjem, men her døde hun efter et par års forløb.

VII. Marie Toft f. 13/3-1898 d. 1959. ugift.

Marie arbejdede ved det huslige og havde efterhånden husbestyrerindepladser. I de sidste mange år hos en gårdejer i Vendsyssel.

Efter hans død rejste hun til Mors og havde ikke flere pladser. Måske var hun ikke rigtig rask, i hvert fald døde hun efter et par års forløb kun 61 år gl.

B R Æ N D E S K O V G Å R D - L I N I E N

V.

Inger Kathrine J. (kaldet Trine) f. 3.9 1858 d.23.4 1924
g.m. Peder Rasmussen f. 16.5 1851 d. 12.3 1925.

Børn:

1. Kirstine Pedersdatter Skovgård f. 10.5 1882. Nu
Tvillumgård d. 1961 g.m. Christian ^{Klausen} ~~Clausen~~ Due. 31.3
1876 d. 1.11 1940.

BørnII

Inger Margrethe f. d. 30.1 1901.
g.m. ldm. Jørgen Møller, Nu kroejler, Tommerup.

Børn III

1. Ole. Lærer i Svendborg.
2. Jytte g.m. Skomager Ejnar Jørgensen, Otterup.
3. Anders Chippingmand i Hamborg.
2. Karen D. f. 24. 10 1906 g.m. Anker Bukhave. Overfor-
valter. Odense Kvægtorv. 3 børn.
1. Ole, gift og har en søn, chauffør i ministeriet.
2. Mette, defektrice.
3. Per, landmand.
3. Astrid f. 19.4 1909. Nærmere opl. ikke Indgået.
4. Petra Elisabeth (kaldet peppe) f. 4.8 1912.
g.m. læge Svend Trøst Emborg, Gråsten(s. af komponisten
E. der som det ses af det foreg. blev g. m. Ellen Margre-
the) har 4 børn- Jens Christian, Claus, Kirsten, Lars.
5. Peder Rasmussen D. f. 25.2 1917 Tvillumgård pr. Får-
vang g.m. Ina Schoubo Jørgensen fra Gundestrup skole.
1 barn. Inger Kirstine.
6. Mogens f. 29.6 1921. Cand. jur. Sekr. i Arbejdsgiverfor.

2, Anna P.S. f. 22.4 1883 Svendborg.
g.m. kommunelærer Magnus Andersen. Operasanger.
ægtesk. opl. 1921. 2. børn hos moderen.

1. Else Marie (kaldt Muttén) f. 10.9 1917.
g.m. læge Steen Jensen, Otterup (s. af dyrl.Jensen,
Hesselager) 4 børn.

Anders St. J. f. 2.7 43

Jakob f.18.9 44

Morten f.18.11 45

Anna f.26.11 47

2. Poul f. 2.10 1918 ldm. Forpagter af Jungshoved pr.
Præstø g.m. Inger Fabricius (d. af forp. Nyse)
f. 25.2 1917 d. .960

Børn:

Jens Skovgård f. 21.10 1943

Birgitte f. 3.6 1945

Lise f. 25. 2 1947

Margrethe f. 14. 1 1950

Kathrine Rasmussen

P. Rasmussen

Inger Kathrine (kaldet Trine), født d. 3. September 1858 d. 23.4 1924. Hun var som de fleste søskende under middelhøjde, og finlemmet af Bygning. Derimod viste hun ligesom Stine i den Modnere Alder Tilbøjelighed til Corpulence.

Trine karakteriseres af sine jævnaldrende som Godheden selv, og det var ikke var ikke blot som barn men også op i de voksne år, og hvor hun blev så heldig stillet, at hun fik råd til at vise sin gavmildhed.

Derimod kunde hun godt finde på at drille Pigerne noget, hvis hun ikke fik sin vilje.

Som barn og ung var hun altid oplagt til løjer og kunde være vittig.

Der var en tid fuld af Rotter i Kjeldbjerggård, og hendes Mor, Ane Poulsdatter, gik da og forsøgte at tætte hullerne med Sten og Mørtel. Trine kaldte hende da "Murermester Poulsen"

I skolen var hun dygtig til Regning, men med Skrivningen og Orto-grafien var det mindre godt. Som Ung tog hun på Højskole på Fyn-Dalum- og derefter tog hun plads derovre.

Hun kom til Brændeskov Mejeri som Husbestyrerinde hos Forpagter Peder Rasmussen f. 16.3 1851 d. 17.3 1925 i Svendborg. Han blev hun gift med i 1891 og brylluppet stod i Kjeldbjerggård.

Hendes Svigerinde på Gården fortæller, at Trine var forførdelig nem at have med at gøre med hensyn til det arvemæssige Udstyr. Helst ville hun næsten ikke modtage noget, for det ikke skulde volde Vanskeligheder for Poul og Kirsten Marie.

Af P. Rasmussens Familie var kun hans Bror Knud med til Brylluppet, men han kunde også gøre det ud for flere, idet han forstod at holde hele Selskabet i Humør og det nogle grader højere end sædvanligt hjemme på Mors.

Da der hen på Natten skulde serveres Punsch for at kvikke de hen-slumrende Livsånder op, smed Knud Rasmussen Frakken og smøgede Skjortearmerne og øste op af Punschen, og Feststemningen var sat op på ny.

Da Morsøfamilien 5-6 år senere var på et Fællesbesøg i Brændeskov, var de en Tur i Svendborg og Knud R. var med. De var en tur i Svendborg og Knud R. var med. De var ude på en Restaurant, hvor der var Musik (vist Christiansminde). Pludselig rejser Knud sig op og hiver Stine op fra Stolen og rundt på Gulvet med hende i en Dans. Med sit Humør og Sans for, hvad der skulde til for at sætte Stemningen op, havde han sikker med velberåd hu grebet den mest anstændige Selskabets Kvinder.

Trine og P. Rasmussens Hjem var i de første år på Mejeriet og senere på Mejeriet og senere på Brændeskovgård, som P.R. forpagtede. Også hos P.R. lurede gavtyven og kom også med muntre træk op til overfladen.

Deres Hjem stod altid åbent for Familiemedlemmerne på Mors- selv for de yderste Led. P.Rasmussen var en Dygtighed, vel noget af et Geni på sit Område, så han blev en af sin Samtids Eventyrskikkelse på Fyn. Det var særligt Mejeribruget, han drev intenst, men Brændeskovgård blev også drevet som en Mønstergård. Inden for Mejeribruget drev han særlig på med Osteproduktionen og det ikke blot på Brændeskov Mejeri, men efterhånden købte han flere Mejerier på Fyn, Langeland og Lolland.

Engang i 80erne var det ved at knibe med Afsætningen, og Lagrene hobedes op og Indtægterne svigtede som Følge heraf. Han fik da Støtte fra Familien på Mors. Tiderne vendte sig, og der blev Medgang og Opgang.

P. Rasmussen glænte vist ikke den Hjælp, han fik, i hvret fald gengældte han den sidste mangefold i Form af Lån og Kaution, så det blev vist efterhånden få af Familiens Grene, som ikke på den ene eller anden måde har fået støtte fra Brændeskovgård. Det er dog vist helt givet, at Trines påvirkning i Høj Grad var at spore i dette.

Men det kan dog anføres, at han også var med til at sætte sine egne Brødre i Vej, og de forstod også at følge den.

I Ægteskabet blev der tre Døtre- Kirstine - Anna og Marie, som døbttes Skovgård.

Man kan sige, at livet henlevedes roligt på Brændeskovgård, thi med den omfattende Virksomhed, P.R. drev, var der hyppigt Besøg af Forretningsforbindelser, og P.R. måtte selv rejse rundt og tilse de forskellige Virksomheder.

Med den ham iboende implosive Kraft og Energi var der jo ikke megen ro over ham, når han var hjemme, og han skulde jo have Sving og Trit i Arbejdet, som han altid syntes skulde gå for fuld damp. Det gik ikke altid af i Stilhed, og omme i Byen kunde man høre P. R.s rungende Røst, når han skulde høres fra den høje Trappe og ned til Avlsbygningerne, eller når han kraftigt påtalte noget.

I Landsbyen blinkede man til Hinanden og sagde med et Smil: " Man 'i er nok he 'm i Daw! "

Men afholdt var P.R., og på Egnen var stolt af Fattigmandsdrengen, hvis Mor gik og holdt Kirkegården i Tved i Stand, og som selv havde bedet Koen ved Græftekanten som Dreng.

Selv om Trine nok var en rolig Natur, havde hun dog visse nervøse Træk over sig, som vel nok noget i forbindelse med det hastige Tempo, som kunde være over hjemmet men måske også arvelige træk fra Moderen. Søsteren Else og Anna vel også noget.

Efter denne omtale af disse to mennesker set med familieøjne, skal gengives nogle uddrag af nekrologer (Svendborg Amtstidende).

Det skal anføres, at de ligger begravet på Svendborg Kirkegård, idet de ved begyndende svagelighed havde fået forpagtningen af Brændeskovgård overdraget til den ældste datterdatters mand, Jørgen Møller og flyttede til Svendborg.

Inger Katrine Rasmussen døde d. 23.4 - 1924 og fra hendes begravelse refereres, at den foregik fra Vor Frue Kirke i Svendborg, hvor der var samlet så stort antal af slægt og venner, at der næppe var plads i det store kirkerum.

Ved båren talte valgmenighedspræst Nørgård, Vejstrup og sagde bl.a. Intet er så lykkeligt, som at have levet sit liv i et godt hjem, i det fællesskab, som er der, Derfor føles det som en stor sorg og et savn at fru Rasmussen er borte, men det samliv, der er levet på Brændeskovgård skal kaste lys over sorgen.

Ikke alene hjemmet prægedes deraf, men også det livsvirke, som på denne egn satte sine frugter i friskolen og valgmenigheden. Derfor er der mange, som nu sender en taknemlig tanke til hjemmet på Brændeskovgård, hvor der tillige altid var offervillighed. Fru Rasmussen havde i sit hjem på Mors mødt de åndelige værdier og hun blev den tro gennem livet.

I kirken sang til slut Elisabeth Jul, Vordingborg: " Jeg er træt og går til ro".

Ved graven talte pastor Sveistrup Gudbjerg (det sogn hvori Brændeskovgård ligger) og fremhævede bl.a. at mange småkårsfolk vilde mindes fru R. for den godhed hun altid udviste imod dem.

=====

Peder Rasmussen døde godt halvandet år efter nemlig d. 17.3 - 1925

Af bladene omtalt af 70 årsdagen anføres:

Husmandssønnen fra Tved havde udelukkende ved egen Flid og udholdenhed arbejdet sig op til på forskellige områder at indtage en førende stilling. Med sansen for livet og oplysning, havde han i sine unge dage været på Ryslinge og Askov højskoler, hvis påvirkning var ham til gavn og glæde livet igennem.

Efter at have været ved landvæsen og mejeribrug forpagtede han i 1878 Ny Brændeskovgård og oprettede et fællesmejeri og viste her stor dygtighed og initiativ. I. 1893 overtog han forpagtningen af Brændeskovgård (tilhørende godsæt Broholm.)

I årenes løb tog han flere af flere opgaver op og blev ejer, med-ejer eller interessent i flere gårde og mejerier; bl.a. det store Ly. Mejeri ved Nakskov.

Ligeledes fik han oprettet Svendborg Mælkeforsyning. (Deraf er hans overlevende børn stadig medejere). Han var bl.a. også med til at oprette Odense Kvægterry, og var formand for Aarhus Dampmølle a/s. Medlem af Gudbjerg sogneråd fra 1886 - 1904 og blev iøvrigt overdraget adskillige tillidshverv, indenfor sit fag og forretningslivet.

I 1909 købte han sammen med sin bror godset Fredsholm, Lolland. Et lille morsom bevis på hans aktivitet oplevede fortælleren under sit ophold på gården i 1905 ved at overvære en revy på forlystelsstedet " Rottefalden " ved Svendborg, idet det i en lokalaktuelvise bl.a. hed: " P. Rasmussen til Skårup for- og talte om rentabel jord" Gode ord."!

Af bladens referater skal nævnes fra begravelsen:

Ved båren holdt valgmenighedspræst Nørgård, Vejstrup en smuk mindetale, hvor han begyndte med at sige, at P.R's død havde berørt mange mennesker fjern og nær, både store og små i samfundet, forretningsfolk, som andre, der ikke har spor med forretning at gøre. Nævnte, at han under arbejde med valgmenighedens historie, som et af de første nævnte mødte tjenestekarl Peder Rasmussen, Langkildegård, som havde givet sit bidrag. På den måde går hans navn stadig igen i ny linie. Det kan ikke undre, at den afdøde blev fulgt til graven af mænd af den fynske adel, som af arbejdere fra Brændeskov og at der bl. det væld af kranse, der fandtes, var mange signerede og heniblandt fra De danske mejeriejere og Tyendesparekassen f. Svendborg Amt.--

I Ægteskabet var der 3 døtre, som alle fik efternavnet Skovgård
 1. Kirstine Pedersen Skovgård f. 10.5 1882 d. 1.2 1961
 g. den 15.1 1904 m. Christian Hansen Due f. 30.3 1876 d. 1.12 1940
 S. af gdr. Jørgen Peder Hansen Due, og Hustru Karen Mikkelsen,
 Køstrup Landet Sogn, Lolland. Navnet Due officielt fra 1905.
 Chr. Due lærte landvæsen i Marrebæk, Falster og på Rudbjerggård,
 Lolland. Senere forvalter på Brændeskovgård og Gl. Klingstrup, som
 P.R. en tid var medejer af. Højskoleophold Nysted og Vejstrup og se-
 nere Ladelund. Forpagtede ca. 1900 den idylliske Vormark Mølle i
 Hesselager sogn. Købte i 1905 Tvedgården ved Svendborg efter at være
 bleven gift i 1904. Snart efter forpagtede og senere købtes Lys-
 bjerggård. I 1916 købtes tillige Østergård i Tved. Gårdene dreves
 tilsammen og for en del med frøavl. Endvidere havdes store svinehold
 med mange grisæsøer. Som delvis foder modtoges dagrenovationer fra
 Svendborg.

Det hele solgtes i 1918 hvorefter Due var tilsynsførende med flere
 ejendomme. Købte i 1920 den store Vejrupgård i Marslev v. Odense,
 men den måtte sælges i 1921. Forpagtede derefter Selsø pr. Skib-
 by i Nordsjælland, fra 1922- 27. Derefter var han i 5 år forpagter
 af en gård ved Langebæk, hvorefter, Kirstine og Chr. Due var på
 Strandgården. hvor Chr. Due døde i 1940.

Som flere andre, der var med i højkonjunkturerne fik lavkonjunkturerne
 at føle i efterkrigsårene fra 1921, da priserne faldt og bankerne
 krakkede fik Ægteparret Due også dette at mærke efter købet af Vej-
 rupgård. Kirstine overlevede sin mand i 12 år, men var ikke af dem,
 der i modgangstider tabte modet. Hun fortsatte en tid på Strand-
 gården, men senere, da sønnen Peder Rasmussen Due købte Tvillinggård
 pr. Fårvang i Aarhus amt, overtog hun styrelsen af huset indtil han
 giftede sig, men boede på gården til sin død. Begr. Vejstrup.
 Kirstine og Chr. Due havde følgende børn:

Inger Margrethe f. 30.1 1901 g.m. Jørgen Møller f. 12.4 1895.
 De overtog som nævnt først forpagtningen af Brændeskovgård og
 købte senere en anden gård og driver nu i 1961 Tommerup kro. De
 har tre børn

1. Ole M. f. 10.11 1922 d. 11.2 1958

Jytte f. 28.3 1926 g.m. Skomager Ejnar Jørgensen, Otterup.

Under slægtsbogens udarbejdelse en Dreng, Jens Møller Jørgensen.
 Anders M. f. 17.7 1933. Chippingman i Hamborg g.m. Birgith Sieden-
 torf f. 19.1 1938. Birgiths stamt v. er vanskelig at gøre rede for
 idet hun stammer fra en østrigslægt. Hendes oldefar var storfyrst
 Siedendorf. Hendes Bedstefar kom til Danmark under 1. verdenskrig
 (eller måske lige efter) og giftede sig med en dansk pige. B. har
 forbindelse med nogle slægtninge i Østrig. Anders M. som først var
 shippingman i Hamborg har nu ansættelse i Ghana, hvor han er di-
 rektor for firmaet Scandinavian Shipping Agency.

2. Karen Due f. 24. 10 1906 g.m. Anker Bukhave f. 1. 1. 1872? Overforvalter på Odense Kvægtorv. I dette ægteskab 3 børn.

Anne Kirstine f. 5.9 1933 g.m. Ole Nakmensen, Chauffør i undervisningsministeriet. Har p.t. en søn.

Mette f. 3.7 1936, defektrice g. Hyver. nærmere opl. mgl.

Per f. 26.8 40. ved landvæsen.

3. Astrid Due 19.4 1909. Præliminæreksamen 1924. Derefter Guvernante og selskabsdame i 3 år og 1 år i "huset" i Frankrig. Gik derefter over i forretningslivet, som begyndte i a/s Ilka d.1.2 1931. Tog tillige kontoruddannelse og fra 1943 direktrice i Shous fabrikkers parfumeafd.

Fra 1950 ekspeditionsleder i Bornalin Kompagniet a/s.

Har arbejdet med dansk Lottekorps og Det unge grænseværn og arbejdet for Danskheden i Sydslesvig i det heletaget og efter krigen for hjælp til børn i de krigsramte lande.

4. Petra Elisabeth D. f. 4.8 1912 (kaldt Peppe)

præliminæreksamen og fysioterapeut. g.m. læge Svend Trøst, Gråsten

f. 12.2 1910 i Vordingborg. S. af konponist og sanginspektør Jens

Laursen Emborg, f. i Ringe 22.12.1876 d. 18.4 1958 og hustru Thora

Schelde f. 15.8 1873 d. 1.10 1949, datter af lærer og kordegn i

Mariager, Rasmus Thomsen Schelde og hustru Marie Elisabeth Cathrine

Spliid. J.L.Emborgs nævnte ægteskab opl. 1916. J.L.Emborg g.2 g.

m. Ellen Margrethe Jakobsen, se denne. I dette ægteskab var der som

nævnt ingen børn. Sv. Trøst student fra Sorø Akademi 1926 og læge-

eksamen i 1935. Turnus på forskellige sygehuse og hospitaler samt

reservelæge i hæren 1939. Praksis i Gråsten fra oktober 1939. Fm.

f. D. røde Kors i Gråsten.

I ægteskabet er der 4. børn:

1. Jens Christian f. 31.8 - 1937 student 1956. Stud. Med.

2. Hans.f. 6.9 1940 d. 26.3 44

3. Claus f. 13.12 1942

4. Kirsten f. 18.8 1944

5. Lars f. 4.5 1947

Peder Rasmussen Due f. 25.2 1917 g.m. Ina Solveig Schousbo f. 23.1

1926 i Gunderup Skole d, af lærer Anton Jørgensen og Hustru Inger

Caroline. Ina S. er uddannet folkeskolelærerinde og har afgangsek-

samen fra Aalborg Musikkonservatorie.

Peter R. D. er uddannet ved landbruget og som soldat under sidste

verdenskrig løjtnant. Solgte i 1961 den i 1946 erhvervede Tvilumgård

Har efter de sidste oplysninger ejet en stor gård i Vestjylland

(Ringkøbing amt)

Der foreligger p.t oplysninger on tre børn i ægteskabet:

1. Inger Kirstine D. f. 11.6 1955
2. Maria Charlotte f.18.7 1957
3. Astrid Elisabeth f. 7.8 1958
6. Mogens Due f. på Vejrupgård d. 29.6 1929 g. 12.12 1957 med, Elin Birgitte Garde f. 26.11 1926 på Frederiksberg d. af Fdm. f. Landsnævnet for børneforsorg Otto Valdemar Garde. K. D.m. f. 23.2 1886 og hustru Ellen G. f. Blædel. Over denne linie en trykt stamtavle af 1957. Mogens Due student 1940 stud. jur. Medl. af studenterrådet. Aftjent sin værnepligt 1945 - 1946. Cand.jur. 1948 Sekretar i Dansk arbejdsgiverforening, 1956 fuldmægtig og 1960 Direktionssekretar.

Hans Hustru var før ægteskabet ansat i udenrigsministeriet og herunder fra 1954- 56 ved ambassaden i London.

I ægteskabet er der en søn Torben Christian D. f. 8.1 1959

2. Anna Pedersdatter Skovgård f. 1893 d. 22.4 død d. 24.10 1961 og gift 22.7 1916 med kommunelærer Magnus Andersen f. 1887 i Frørup på Fyn. I 1905 og derefter havde forældrene en lille landejendom ikke langt fra Brændeskovgård. Anna var meget musikalsk og sang udmærket. Den unge seminarieelev og lærer var ligeledes meget dygtig i sang og tog senere uddannelse deri og blev operasanger. Ægteskabet opløstes i 1921. Forældreretten blev tildelt moderen over de to børn, som også tog navnet Skovgård. Efter sin skilsmisse boede Anna i Svendborg. De sidste år sammen med søsteren Maria.

1. Else Marie f. 19.9 1917 i København. Uddannet som husholdningslærerinde g. 11.10 1942 m. læge Holger Steen Jensen Otterup f. 27.10 i Hesselager, søn af dyrlæge A. P. J. Hesselager, som fra 1916 praksis og gårdejer i Sengeløse, -- søn af slagtermester H. Jensen og Hustru K. Pedersen g.m Margrethe Rasmussen d. af fhv. Brændevinsbrænder R,

Der er følgende 4 børn i ægteskabet:

1. Andreas Stee Jensen f. 2.7 1943
 2. Jakob - - f.18.9 1944
 3. Morten - - f.18.11 1945
 4. Anna - - f.26.1 1947
2. Poul... f. 28.10 1918 i København. Uddannet ved landvæsen. Nu forpagter på Junghovedgård pr. Præstø, tillige ejer af Nakkegård og forpagter af en tredie gård. Gift 6.2 1943 m. Inge Fabrisius datter af forpagter Fabricius, Nysø. Født den 25.2 1917 død 16.5 1960 .

Der er 4 børn i ægteskabet.

1. Jens Skovgård f. 21.10 1943
2. Birgitte S. f. 3. 6 1945
3. Lise S. f. 25. 2 1947
4. Margrethe S. f. 14.7 1950

Inge Skovgård blev angrebet af en kronisk og uhelbredelig sygdom, som medførte en efterhånden mere og mere udbredt lammelse og hun døde i 1950.

I maj 1961 giftede Poul Skovgård sig med Karen Elsing f. 1936.D. af Autoforhandler Elsing, Holstebro. *Egteskabet opløst efter meget kort tid og P. er gift igen ved fødslen 1962.*

3 Maria Pedersdatter Skovgård f. 20. 6 1885 g.d. 22.7 1909 med læge Rudolf Theodor Becker f. 28.6 1878 i Hillestolpe, Lolland s. af gdr. J. Nic. Becker og Nancy Johanne Caroline Back. I ægteskabet ingen Børn.

Peder Rasmussen havde sædvanligt en sekretær og Regnskabsfører. Dette hverv påtog Maria sig i nogle år. Endvidere søgte hun uddannelse på anden måde bl.a. på Borups Højskole, København. Derefter gik hun ind til sygeplejergerning bl.a. på Svendborg Amtssygehus. Rudolf Becker tog lægeeksamen i 1905 og var derefter vikar og kandidat ved Københavns amtssygehus 1905- 07 og derefter reservelæge ved det nævnte sygehus i Svendborg 07- 08. Var derefter skibslæge ved D.F.D.S. og Ø.K. ved et par rejser. Var derefter reservelæge ved Boserup Sanatorium i efteråret 1908 og i første halvdel af 1909 ved Øresundshospitalet og Frederikberg hospital. Fra juni 1909 praktiserende læge og jernbanelæge i Stenstrup. Afhændende praksis d. 1.7 1927 hvorefter de flyttede til Svendborg, hvor de byggede eget hus på Viebæltet. Da P. Rasmussen var syg, og efter hans død, gik Maria, der som nævnt havde været inde i faderens store virksomhed, sammen med sin mand ind i ledelsen og afviklingen af en stor del deraf. Som nævnt blev hendes interesserne i Svendborg Mælkeforsyning og tillige i Aarhus Dampmølle hvor Maria er i bestyrelsen. Ikke mindst overtog Maria den hjælpsomme gren af virksomheden på Brændeskovgård, ligesom hun har holdt familietrådene knyttet. Rudolf Becker døde allerede d. 1.2 1940 i Svendborg.

Ane Kirstine Hansen

Peder Hansen

A n e K i r s t i n e var den næst yngste af Børnene. Hun var Født d. 14. Januar 1860.

Hun var en lille rask Pige, nærmest meget livlig af Væsen. Hun var lille af vækst og lidt rundrygget.

Som de fleste af Søkendeflokken var hun dygtig i Skolen, ja, det kan vist indskydes, at mange indenfor denne Generation i Familien og de hermed sammengifte Familier i det hele taget, synes at have været blandt de forreste i den Tid.

I Skolen sad Børnene i den Rækkefølge, at Nr. 1 var Kirsten Marie Ringgård (g. m. Poul J.) og Nr. 2 Trine Jakobsen (g. m. P. Rasmussen), Nr. 3 Trine Lynggård, D. af Lars Lynggård og som Nr. 4 Ane Kirstine.

Den Jakobsenske Linie viser som Helhed Mindre Tonebegavelse, hvilket går igennem flere Generationer. Den eneste af dette Kuld, der kunde mestre et Musikinstrument, var den yngste- Anna- som både kunde Håndtere Harmonika og Violin.

Trine og Poul kunde ikke synge, men de andre kunde dog klare sig til Husbehov. Peder var formentlig den, der sang bedst. Om nogen haved særlig Digterisk Åre vides ikke. Som student "digtede" Peder i Ferien en vise til sin Ynglings søster Anna. Kirstine:

Kender I en lille Pige
An' Kirstine hedder hun.
Der er ikke mange slige,
som kan sådan bruge Mund,
dog man hende elske må,
vi kan hende ej modstå.

o. s. v.

Meddeleren (min mor) kunde ikke huske flere vers.

Ane Kirstine er en af dem, der har kendt hende, benævnt som en herlig lille pige, altid i godt Humør og venlig og mild mod alle Hun var derfor ikke ^{alv}vældigt af kammerater men også af Tjenestefolkene.

Som ung Pige kom hun på Vallekilde Højskole, og havde derefter en tid Plads hos en Dame (vist i Svinninge) Som havde en Slags "Hjem" for et eller andet. Derefter kom hun til sin Søster Trine, der nu var Gift og Boede på Brændeskov Mejeri. Her var som Mejerist en Sjællandere ved Navn Hans Peter Hansen, og disse to fandt således Hinanden. Deres Bryllup blev Holdt i Brændeskov i Stedet for Kjeldebjerggård. H. P. drev derefter for egen regning et Mejeri i Rørvig. Ane Kirstine blev syg, da hun var 45, og det var meningen, hun skulde indlægges på Hospital i København og Opereres, men hun afgik imidlertid ved Døden.

Johannes Hansen.

Johs. Hansen havde arbejdet på et skrift om forfatterret, som han ikke nåede at få udgivet før sin pludselige død i 1957. Industrirådet lod da dette udgive, nemlig : Forfatterret, Et kritisk essay af Johannes Hansen:

I forordet skriver prof. Fr. Vinding Kruse:

" Johannes Hansen, der i mange år var knyttet til Industrirådet, sidst som kontorchef, var en meget betydelig juridisk begavelse, både ved sin store skarpsindighed, sin iderigdom og sit indtrængende kendskab til det praktiske erhvervsliv. Han udarbejdede en fortrinlig retsvidenskabelig afhandling om aftaler om detailpriser, der blev belønnet med den fornemme videnskabelige pris: den Anders Sandøe Ørsted'ske prismedalje, og udgav desuden erhvervshistoriske arbejder. Johannes Hansen døde altfor tidlig og efterlod sig derfor en desværre ikke fuldendt afhandling om forfatterretten, som, hvis han havde fået helbred og kraft til at fuldende den, burde have givet ham den juridiske doktorgrad. Også denne afhandling udmærker sig nemlig ved sin skarpsindighed og iderigdom, ganske uanset, om man ikke på alle punkter er enig med ham.; og det er derfor i høj grad fortjenstfuldt af industrirådet, at det har villet sætte Johs. Hansen et smukt æresminde ved at udgive dette værk, der kaster et nyt lys over flere af den åndelige ejendomsrets vigtigste problemer."

Kirstine Jakobsen f. 14/1-1860- d. 14/10 - 1905 . Var g. m.
 med Peter Hansen f. 19/9- 1862 .. d. 17/10 - 1953. Mejeriejer i
 Rørvig og efter afhændelsen af mejeriet syghusforvalter i Nykøbing S.
 Kirstine døde som nævnt i en ung alder og H.P.Hansen giftede sig
 g. m. Marie Bonde. I dette ægteskab 2 børn. som det ses af datoerne
 og H.P.H. over 90 år og må have været rask og rørig til det sidste.
 Efter sin 90 års dag skrev han flydende og med flot skrift til Maria
 Andersen, Svendborg. I ægteskabet m. Ane Kirstine var følgende børn:
 Jakob Hansen f. 31/3-1899d. D. 14/8-49. Han blev d. 1/12-19 g.m.
 Olga Marie Jensen f. d. 13/3-95. J. havde lært mejeri- og landvæs-
 en og var en tid mejeriejer og havde senere en kaseinfabrik i
 Svebølle (Rudsvedby). Politisk interesseret og opstillet som folke-
 tingskandidat for Det rad Venstre. I ægteskabet var følgende børn:
 Bodil H. f. 3/1-21 .. g. 8/6-45 m. Poul William Lindhardt f. i Kbh.
 s. af kontorchef Lindhardt. P.W.L. er dykker og radiotelegrafist
 hos SWitzer. 1 datter Kirsten f. 27/6- 46- 1 s. Jakob f. 3/11-52.
 f. 1890. d. 1959. Cand jur. Tildelt universitetets guldmedallie.
 På tilslutning til de fine resultater og omtalen heraf, blev han af
 Ratsråd Andersen Ø.K. opfordret til en samtale med ham og dertilbudt
 stilling. Men han forlod efter eget ønske denne store virksomhed efter
 3 års forløb. Den disciplin og herskertone som fandtes passede ikke
 på frisindede unge mand. Han blev derefter sekretær og senere kontar-
 chef i Industrirådet. Efter udsagn fra dem der kendte ham, var han en
 stor begavelse med selvstændig og i nogle retninger særpræget person-
 lighed. Var i sin daglige optræden og påklædning mere af bohemen end
 åben på kontorchefen med det korrekte væse, påklædning o.l. men meget
 ret og afholdt af industriens mand. Han var gift med
 dette Chaplin som var fra Paris. I ægteskabet var der en datter
 Ane Kirstine Chaplin Hansen f. cand mag, journalist og forfatter-
 inde . Har udgivet et par bøger: 1. Clivenlunden..Den påvise Apdlsøn.47
 m. Kl.Kjølsen. cand. jur. arkivar i uderigm.-s. af kontradmiral K.
 A. Agnes Hansen f. 20/12- 1895.. d. 24/5-1948. Uddannet v.husvæsen
 . Gift med gdr.
 Steffen Jørgensen , f. 14/3- 1898, Hønsnap, Sdr. Jylland. Bønde på
 Rødehøjgård pr. Vig. Børn i ægteskabet: 1. Svend Jørgensen f. 26/4
 f. 1924- g. 1952 m. Signe Ravn f. 24/4-25 d. af afd.
 stor R. Gemner S.J. Forpagtede ved giftemålet Sakmlebækgård. Sj.
 Rødehøjgård. Børn: Steffen f. 27/4-53. Kristian 17/4-55. Hanna 25/5-60
 Knud J. f. 20/11-25 .. Overprassistent i K.T.S. G. Lisa Wedel Møller
 Karen f. 25/2-27. Håndgerningsl. g. m. gdr. Alb. Andersen, Bøgelundeg.
 Ane Marie f. 7/12-38. Børnehavelærerinde. Glostrup // Se nedenf.
 Else Margrethe Hansen f. 20/2-1900. g.m. Thomas Olsen, Gartner d. 41
 Børn: Lisbeth O. sygepl. f. 29/10-33 g. m. lærer Jørgen Egon From
 f. 20/11-1933. Johs. O. f. 9/6-28. lærer g. m. sygepl. Else Frank, f. 18
 2 sønner : Steen f. 6/3 52 . Finn f. 1/11 52
 ad 2. Lissa J. leder af lægesekretariatafd. Glostrup hospital
 i ægteskabet en søn, Claus J. f. 12/4-54 . - ad 3. K.A.J
 børn: Søren 9/12-53. Anne marie 7/5-54. Peter 1/7-60.

Anna Jakobsen

Anna var født 20. December 1864.

Hun var lille af vækst og ~~små~~^{rim}trygget, men med et pænt Ansigt, livlig af Væsen og Intelligent, Hvilket også gjorde sig gældende i Skolen. (Trine, A.K. og Peder havde vist mest i Arv efter Deres far).

Hun blev i Gården, til hun var 16 - 17 år, da hun havde en Tjeneste et halvt år. Hun var senere på Møllerup Højskole. Hun kom da i Tanker om at ville lære noget, og det blev Fotografering.

Hun installerede sig først i Thisted, men det var kun kort Tid. Før den tid var hun et Års tid hos sin Søster Stine-gift med Kr. Lynggård fra Bjergby, men som først boede i Bjerndrup. - Der var hun ved at være forlovet med en Fri-skolelærer N. Lank i Tødsø, men det gik over Styr. Der var nok også et par andre, Særlig en ung Karl (Søren Kusk fra Bjergby), som tjente hos Kr. Ringgård. Hun har sagt til Mor, at når det ikke blev ham, brød hun sig ikke om at blive gift.

Hendes bror Poul rådede hende fra ham, idet han ikke mente han var solid nok. -

Hun blev en ret typisk ugift, selverhvervende Kvinde og med de Ideer om Kvindens Ligeret m. m. - emanciperet - efter Tidens Ideer. Hun havde Kortklippet Hår, som hun krøllede. *Røjsegården Det mindes jeg tydeligt fra drengetiden. Røjsegården:*

Fra Thisted flyttede hun til Ollerup, hvor hun slog sig ned lige ved Højskolen, og blev derved bosat nær ved Trine i Brændeskov.

Hun tog altid med glæde mod Morsingboer ikke blot af Familien, men var iøvrigt kritisk af Naturen og ikke mindst mod Morsingboerne og Familien der, men hun tålte ikke, andre kritiserede dem.

RETTELSER OG TILFØJELSER : *er indført*

- side 11- midt på siden mangler et ord..friert rettes til
" nederst " væsentlig for .. rettes til ..bl. andet.
13 midt på s. beregnelig skal være ..beregrende
16 2.linie fra oven ...Viborg ?
11 nederst mangler et ord --svindsot
16 7. linie . bestyrelse skal være bebyggelse og sammelinie
" " skal være: der er nedrevet ~~for~~ ca. 1930
2 3. stk. står søster Else, skal være Sidsel
" næste stk: En søster til .. skal ordet til stryges
" længere nede: fik de denne , - skal være fik de nævnte
" følgende stk. En datter Else skal være Ane Marie
" 3. linie i samme stk.: skal være: som havde flere sønner
Niels ,Peter som har o.s.v.
24 nederst står:- var kun korn i en sæk.. skal være: var kun
om en gammel sæk, som far havde fået korn i.
25 skænde svært ud .. skal være skælde o.s.v.
31 som på dette , rettes til: som man på dette tidspunkt ikke
kendte årsagen til..
" længere nede står sommeren 1914 skal være 1904
" " fandt passende .. udgår.
2 linier længere nede.. efter slægt tilføjes ..syntes om.
" Ane ~~KXXXXXXXX~~ Bovbjerg skal være Ane Kristensen B.
32 2. stk. midten : ved skiftet før han- skal stå : ved
skiftet før Jakob Mikkelsen.
33 1. stk. sidste lin. ..skal stå : børn er der
" næstsidste stk. 3. lin. skal stå rug og
34 2. stk. 6 lin. står han havde .. han var
" 6 lin. senere skal stå Kjeldbjerggård
" 2 lin efter står Lille Kjeldbjerggård ...Lille Kjeldbjerg
" 5 lin under står frifolk . skal være friskolefolk.
" 3. stk. 1. lin. :var dog også to -- dog også kun to.
37. næstsidste stk. hvor der står buch skal stå Bukh.
43. Marie Kjeldbjerg f. i Fætring -- er Tæbring
" næste lin tilføjes efter E.Christensen-- Frøslev
" øverst på siden efter navnet Kirstine tilføjes Lynggård
56 1. stk. står den svenske Nattergal . Måske forkert. Der er
muligvis hentydet til Johanne Louise Heiberg
58 nederst ... en stille mælke tur .. skal være en lille m.
65 I margine t.v. står Børn I-II-III- det er lidt misvisende
, men læs nærmere side ~~6~~- 70- 71 72 og 73.
74. næstsidste stk . : står hun var derfor ikke vellidt.
orde blot faldet ud ved stencil skrivningen og der
skal stå : Hun var derfor ikke blot vellidt ,,,...
76 om Anna Jakobsen står fejlagtigt skruetrykget
der skal stå rundtrykget.

~~Ytterligere~~rettelser og tilføjelser. ud over de anførte.

For at kunne rette fejlene bedes modtagerne forsyne bogen med sidetal og side l begynder efter forordets tre sider hvor der indledes med K J E L D B J E R G G Å R D!

- 53.
- Side 1 2.stk. linie 7 efter sidste ord skal stå - anden
 3 4 " " 1 Rant generalogisk = genealogisk
 4 sidste " 1....blev sengene = alkoverne
 12 6 stk . næstsidst 1. .. i sin risengrød- risen slettes.
 " sidste " 2 Ø. .. Nørager = Nørgård
 " " " skal stå : da der ikke kunde gives...
 14 første " 2 eller og = eller dog....
 15 3.stk. " 2 står... børnene på -- børnene streges.
 16 2 " " 2 står ... lsted = Alsted.
 " 5 " " 1-2 står nu levende er død.. det gale består i,
 at en tilføjelse i marginen om at A.S. er død
 ved stencilskrivningen er medtaget i teksten.
 " sidste " 1 står men de døde = men de to døde
 17 2 1 står duplering = duplikering
 19 øverst står havde en gammel kone = havde begravet ..
 25 1. 3 .. hvilke egenskaber .. = hvilke modsatte e..
 " 2 i parentesen står: dogtænke på = også tænke på...
 25 midt på, hvor der begyndes : I Jakob Ms. andet ægteskab...
 Derfra og ned afklippes eller overstreges siden,
 da det kommer senere.
 26 nederst f. i Jølbygård 1963 = 1863.
 27 øverst lin. 4 står .. sin svigerfars gård = fødegård
 " nederst Johanne Jakobsen = Johannes J.
 29 øverst " 2 .. Jakob M.s ægteskab m. = J.Ms børn i ..
 30 fra neden " 6 ...bruges dette til .. til streges.
 33 sidste " står vægede sig = vægede ..
 " Tilføjelse om slagting af får: Spiserøret " æ Wesen"skulde
 findes og underbindes, så maveindholdet ikke ~~flyde~~ kunde
 flyde ud.
 34 3 stk. lin 1.. varede dog også -- ... v.d. også kun ..
 " " 3 står: med 100 tdr. land = med den 100 ..
 35 fra neden " 8 " og barnligt fortæller mor = barnligt gemyt..
 36 " oven " 8 " hen til sin = sin stol.og..
 37 1. stk. 4 : overlevende = overleverede..
 41 fra oven " 2 Kirstine B. dødsår mangler = 11/3-1931
 " midten pengeinstitutter tilføjes : krævede..
 44 øverst Achr. Bovbjergs dødsår mangler = 18/9-53
 46 nederst Søren Bro . Fødseldag og år mgl.=
 52 " Svend Winther Ottesen = Chr. W.O.
 54 Der er nævnt Sines og Kr. Ls død . Se årstal og dato s. 52.
 57 nederst. Står Mogens Jul direktør f. danske fiskekonserves-
 fabrikker = Frostander for fiskeridirektoratets
 Forsøgslaboratorium.
 " " Kirsten g. m. tandl. J.J. -- K har selv tandlæge-
 eks. og er afdelingstandl. på tandlægehøskolen.
 " sidste linie : cand polyt J.W.P. har doktorgra og er ansat
 på Slagteriernes forsøgslaborat. i Roskilde.
 66 sidste stk. ~~xxxxxxxx~~ ... og senere på mejeriet stryges!!
 " næstsidste stk. sidste lin. står: anstandige = adstadige..
 67 5. stk. lin. 1 : Man kan sige = Man kan ikke sige....
 " 6 " " 1 : implosive = impulsive....
 71 1 " " 1 : Anker Bukhave f. 3/3-1902 i Svendborg.
 Ved landbrug og forvalter på forskellige gårde. Tillige
 6½ år i U.S.A. og Alaska. G.m. karen Due 3/3-33. Haft
 vognmandsforretning i København i 11 år . Har nu i en
 årrække været overforvalter på Odense kvægtorv.
 " nederst. Tilføjes Viungård. Ulfborg st.
 75. Ved II står f. 189 . Navnet er gledet ud, det er
 Johannes Hansen.
 " Bogudgivelsen er angivet til 47. stemmer ikke da Olivenlunden
 er fra 1954. Den tavse Apollon (fejlagtigt m. et l)er senere.